

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»
Кафедра «Іноземна філологія та переклад»

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**СТРАТЕГІЇ ПЕРЕКЛАДУ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ ТА
РОЗМОВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ**

Виконав	студент групи ГФ-314м Візірякін Владислав Віталійович
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Керівник	к. філол. н, доц. Г. А. Лещенко

Запоріжжя – 2025

Національний університет «Запорізька політехніка»

Факультет гуманітарний
Кафедра «Іноземна філологія та переклад»
Ступінь вищої освіти другий (магістерський)
Спеціальність 035 «Філологія»
Освітня програма (спеціалізація) 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В.о. завідувачки кафедри
доц. Н. М. Жукова

«__» грудня 2025 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Візірякіна Владислава Віталійовича

1. Тема кваліфікаційної роботи: Стратегії перекладу молодіжного сленгу та розмовних елементів
керівник кваліфікаційної роботи Лещенко Ганна Анатоліївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри «Іноземна філологія та переклад»
затверджені наказом закладу вищої освіти від «13» листопада 2025 р. №508
2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи: 19 грудня 2025 р.
3. Вихідні дані кваліфікаційної роботи: теоретичні та критичні праці вітчизняних та зарубіжних дослідників: Василенко Ю., Грабовий П., Денисюк Л., Данілова Н., Заводна Л., Науменко Л., Столяр М., Ткачівська М., вибірка досліджуваних молодіжного сленгу та розмовних елементів.
4. ЗМІСТ розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, що їх належить розробити): 1) сутність термінів «сленг», «молодіжний сленг» та «розмовні елементи», їх особливості; 2) класифікація розмовних елементів у сучасній лінгвістиці; 3) основні стратегії перекладу молодіжного сленгу; 4) специфіка застосування калькування як одного з перекладацьких прийомів; 5) роль культурної адаптації у процесі перекладу сленгових та розмовних елементів; 6) особливості авторського стилю Саллі Руні; 7) мовлення головних героїв роману Саллі Руні «Normal People»; 8) труднощі перекладу культурно-маркованих слів.
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень): 2 рисунки, 1 таблиця.

6. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи:

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	прийняв виконане завдання
I – III	Лещенко Г. А., к. філол. н., доцент		
Нормоконтроль	Лещенко Г. А., к. філол. н., доцент		

7. Дата видачі завдання «10» вересня 2025 року.

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів кваліфікаційної роботи	Примітка
1.	Вибір теми кваліфікаційної роботи	вересень 2025	виконано
2.	Розробка завдання на кваліфікаційну роботу	вересень 2025	виконано
3.	Складання календарного плану кваліфікаційної роботи	вересень 2025	виконано
4.	Збирання матеріалу для написання розділів	вересень – жовтень 2025	виконано
5.	Підготовка розділу 1	жовтень 2025	виконано
6.	Підготовка розділу 2 та 3	жовтень 2025	виконано
7.	Підготовка вступу	листопад 2025	виконано
8.	Написання вступу і загальних висновків роботи	листопад – грудень 2025	виконано
9.	Оформлення кваліфікаційної роботи	грудень 2025	виконано
10.	Проходження нормоконтролю та рецензування кваліфікаційної роботи	грудень 2025	виконано
11.	Захист кваліфікаційної роботи	грудень 2025	виконано

Студент

Візірякін В. В.

Керівник кваліфікаційної роботи

Лещенко Г. А.

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота: 120 с., 2 рис., 1 табл., 2 додатка, 64 джерела.

Об'єкт дослідження – молодіжний сленг та розмовні елементи.

Мета роботи – дослідження перекладацьких стратегій при відтворенні українською мовою англomовного молодіжного сленгу роману Саллі Руні «Normal People».

Методи дослідження – описовий, тезаурусний, структурний, контекстуальний, історичний аналіз, перекладацький аналіз, метод кількісного аналізу.

У першому розділі кваліфікаційної роботи розглядається молодіжний сленг як специфічне мовне явище сучасної лінгвістики; визначаються його ключові ознаки, функції та особливості, зокрема окрема увага приділяється класифікації розмовних елементів та узагальнюються основні стратегії перекладу сленгової лексики, які слугують підґрунтям для подальшого аналізу художнього тексту. Другий розділ присвячено дослідженню використання молодіжного сленгу та розмовних елементів у романі Саллі Руні «Normal People»; аналізуються особливості авторського стилю письменниці та мовні характеристики персонажів. Також здійснюється ідентифікація та класифікація прикладів молодіжного сленгу й розмовних елементів, виявлених в оригінальному англomовному тексті. У третьому розділі досліджуються перекладацькі рішення, застосовані при відтворенні розмовних елементів та молодіжного сленгу в українському перекладі роману; розглядаються труднощі, що виникають при перекладі культурно-маркованих слів, та способи їх подолання. У висновках узагальнено результати дослідження, сформульовано основні спостереження щодо функціонування та перекладу молодіжного сленгу. У додатках наведено приклади сленгових одиниць та їх українські відповідники.

МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ, РОЗМОВНІ ЕЛЕМЕНТИ, СТРАТЕГІЇ ПЕРЕКЛАДУ, КАЛЬКУВАННЯ, КУЛЬТУРНА АДАПТАЦІЯ

ЗМІСТ

Завдання на роботу	
Реферат	
ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІДЕНТИФІКАЦІЇ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ ТА РОЗМОВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ	9
1.1. Молодіжний сленг як мовне явище: визначення, функції, особливості	9
1.2. Класифікація розмовних елементів	17
1.3. Основні стратегії перекладу сленгу	20
1.4. Методологія дослідження сленгу	27
РОЗДІЛ 2. МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ У РОМАНІ САЛЛІ РУНІ «NORMAL PEOPLE»	31
2.1. Особливості авторського стилю Саллі Руні	31
2.2. Характерні риси мовлення персонажів	50
2.3. Класифікація молодіжного сленгу й розмовних елементів в оригінальному тексті роману	62
РОЗДІЛ 3. СТРАТЕГІЇ ТА ПРИЙОМИ ПЕРЕКЛАДУ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ РОМАНУ	69
3.1. Перекладацькі рішення при відтворенні розмовних елементів	69
3.2. Проблеми передачі розмовних елементів у буквальному перекладі ...	78
3.3. Труднощі перекладу культурно-маркованих слів	83
ВИСНОВКИ	90
SUMMARY.....	94
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	98
ДОДАТКИ	104
Додаток А. Глосарій молодіжного сленгу з лексикографічних джерел.....	104
Додаток Б. Глосарій молодіжного сленгу з роману «Normal People»	114

ВСТУП

Переклад сленгу – це одне з найважчих завдань у міжмовному спілкуванні. Він вимагає не просто знання слів та їхніх значень, а глибокого розуміння культури та особливостей мовлення молоді. Американський сленг є невід’ємною частиною розмовної мови, яка відображає світогляд, спосіб життя та культурні особливості суспільства. Тому його адекватна передача в перекладі є складним і важливим завданням.

Сленгові слова виникають і еволюціонують природним чином під час конкретних ситуацій. Крім того, кожне нове покоління молоді формує свій унікальний погляд на світ, що також виражається через мову, охоплюючи культурні та історичні зміни. Саме тому на початку XXI століття молодіжний сленг збагатився величезною кількістю нових слів та виразів, що відображають різноманітні аспекти сучасного життя. Молодіжний сленг є певним лексиконом на основі фонетики та граматики англійської мови.

Ступінь вивченості досліджуваної теми засвідчує, що визначення молодіжного сленгу перебуває у центрі уваги вітчизняних та зарубіжних дослідників. Зокрема, українські науковці (Андрусяк І. [Андрусяк 2003], Білецька О. [Білецька 2016], Бойко Н. [Бойко 2005], Бузько С. [Бузько 2011], Глущук Н. [Глущук 2013]) акцентують увагу на динамічному розвитку сленгової лексики, її ролі у формуванні мовної картини світу молоді та взаємодії з літературними нормами. Серед зарубіжних лінгвістів (Дж. Колеман [Coleman 2012], А. Коуї [Cowie 2014], Б. Хатім [Natim 2004], Дж. Сандерс [Sanders 2006]) досліджується соціальна функція сленгу, його роль у груповій ідентифікації, а також специфіка відтворення. У сфері перекладознавства важливим є внесок Ю. Зацного [Зацний 2010] та О. Клименко [Клименко 2000], які заклали підґрунтя для аналізу стратегій перекладу культурно-маркованої лексики, до якої належить і молодіжний сленг.

Переклад сленгу відіграє ключову роль у міжкультурному спілкуванні та адаптації сучасних текстів, особливо художніх і медійних, для української

аудиторії. Вивчення та аналіз стратегій перекладу американського сленгу допомагають зберегти автентичність культурного контексту і зробити його зрозумілим для українського читача. В умовах глобалізації та активного використання англійської мови, зокрема її неформальних варіантів, потреба в дослідженні сленгу та способів його передачі в інші мови постійно зростає, що і вказує на **актуальність нашого дослідження**.

Зв'язок роботи з науковими темами і програмами. Роботу виконано в межах ініціативної наукової теми кафедри «Іноземна філологія та переклад» НУ «Запорізька політехніка» № 06118 «Когнітивно-дискурсивна організація текстового простору міжкультурної комунікації». Тема роботи затверджена наказом № 508 від 13 листопада 2025 р.

Об'єкт роботи – молодіжний сленг та розмовні елементи.

Предмет роботи – стратегії перекладу англо-американських молодіжних сленгізмів засобами української мови.

Мета роботи – дослідження перекладацьких стратегій при відтворенні українською мовою англомовного молодіжного сленгу роману Саллі Руні «Normal People».

Завдання роботи:

- визначити терміни «сленг», «молодіжний сленг», «розмовні елементи» та проаналізувати їх особливості;
- розглянути та систематизувати класифікацію розмовних елементів;
- дослідити стратегії перекладу молодіжного сленгу;
- проаналізувати мовлення персонажів роману Саллі Руні «Normal People»
- проаналізувати стратегії відтворення розмовних елементів роману українською мовою.

Матеріалом дослідження послужили англо-американські молодіжні сленгізми, відібрані з роману Саллі Руні «Normal People» (2018) [Rooney 2018] та його української версії за перекладом Анастасії Коник «Нормальні люди» [Руні 2020].

Методи дослідження: *описовий* – для відбору й інтерпретації матеріалу; *тезаурусний* – для розкриття змісту нових молодіжних сленгових одиниць через словникові дефініції; *структурний* – для вивчення внутрішньої організації англomовного молодіжного сленгу й будови лексичних одиниць, що входять до її складу; *контекстуальний* – для визначення семантики молодіжних сленгізмів та розмовних елементів у конкретному синтагматичному оточенні; *історичний аналіз* – вивчає історію зародження, утворення та розвитку англomовних молодіжних сленгізмів; *перекладацький аналіз* – для виявлення способів перекладу та перекладацьких трансформацій англomовних молодіжних сленгізмів у контексті; *метод кількісного аналізу* – для підрахунку частоти вживання сленгових одиниць у мові.

Наукова новизна полягає в комплексному аналізі стратегій перекладу молодіжного сленгу та розмовних елементів у сучасному міжкультурному комунікативному просторі, систематизації перекладацьких прийомів, що застосовуються для відтворення сленгових одиниць різних типів з урахуванням їх прагматичних, семантичних та стилістичних характеристик. Робота розширює знання про механізми використання сленгових і розмовних елементів у художньому дискурсі та вносить вклад у розвиток перекладознавства, соціолінгвістики та культурології.

Практична цінність полягає в тому, що результати дослідження молодіжного сленгу сприяють розвитку навичок аналізу сучасної розмовної мови, удосконаленню перекладацьких умінь та лінгвістичного мислення. Отримані матеріали можуть бути використані у практичній діяльності перекладачів, викладачів іноземних мов, лінгвістів і журналістів для точного та адекватного відтворення соціокультурних особливостей мовлення, а також для розвитку умінь виражати ідеї, зберігаючи стилістичну та комунікативну функцію сленгових одиниць.

Структура дослідження: кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, який налічує 64 позиції, та двох додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІДЕНТИФІКАЦІЇ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ ТА РОЗМОВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ

Даний розділ присвячено аналізу теоретичних засад вивчення молодіжного сленгу з детальним розбором і визначенням ключових понять, таких як «сленг» та «молодіжний сленг», загальну характеристику й аналіз історії його розвитку, класифікацію розмовних елементів та розгляду основних стратегій перекладу досліджуваних лексичних одиниць.

1.1. Молодіжний сленг як мовне явище: визначення, функції, особливості

На сьогоднішній день у лінгвістиці актуальним та популярним є вивчення сленгу. Про застосування сленгу та його особливості говорили у своїх працях такі видатні лінгвісти: Д. Борис [Борис 2013], Ю. Василенко [Василенко 2009], В. Вілюман [Вілюман 2005], А. Воскресенька [Воскресенька 2002], І. Гонта [Гонта 2000], П. Грабовий [Грабовий 2010], Л. Денисюк [Денисюк 2014], О. Кондратюк [Кондратюк 2005], Л. Науменко [Науменко 2013] та ін.

Проблематика ідентифікації сленгу постійно досліджується в наукових колах. Сучасні вчені-лінгвісти приділяють все більше уваги до його визначення та класифікування. Такі вчені, як Е. Партрідж [Partridge 1979; Partridge 1970], М. Столяр [Столяр 2014], Г. Спірс [Spears 1981] та інші, внесли значний вклад у розвиток цієї теми. Сленг розповсюджений у всіх сферах життя, він постійно зазнає змін / адаптується залежно від часу і місця. На його формування впливають зміни в суспільстві, інтереси певних соціальних груп, теми спілкування та види діяльності. Багато сленгових слів і виразів є запозиченими з інших мов або соціальних прошарків.

Сленг є важливим соціальним маркером, який допомагає людям ідентифікувати саме свою приналежність до певної групи та відмежуватися від «офіційної / тусклої» мови. Зазвичай сленгові вирази виступають у ролі скорочень, що спрощують і пришвидшують спілкування молоді, що дає змогу порушувати усталені мовні норми, роблячи мовлення емоційно насиченішим.

Сленг або розмовні елементи активно використовується для вираження емоцій, посилення сказаного або надання висловлюванням гумористичного чи іронічного характеру. Спілкування неможливе без мови, адже вона є його головним засобом, що відображає історичний і культурний контекст народу, постійно змінюючись, а сленг є одним з тих мовних жанрів, які зазнають найбільших змін. Як зазначав лінгвіст Е. Партрідж [Partridge 1970, p. 85], сленг існує з давніх часів, оскільки люди завжди прагнули збагатити мову яскравими словами, замінюючи складні наукові терміни на доступніші форми вираження.

Варто відзначити, що термін «сленг», який набув поширення з англійської мови, сьогодні в українській мові часто використовується як еквівалент «жаргону».

У сучасній лінгвістиці зберігаються дискусії щодо етимології терміна «сленг». Дослідник І. Гонта пов'язував «сленг» із циганським жаргоном, у якому цей термін означав «мова» [Гонта 2000, с. 7]. У своєю чергою, Р. Спірс вважав слово «сленг» скандинавського походження. Поряд із цим, уже на початковому етапі вивчення він висловлював думку про спорідненість поняття зі значенням «згряя, банда» [Spears 1981, с. 119]. Наголошувалося також на двоїтій функції сленгу: він може слугувати засобом образи співрозмовника або, навпаки, способом підтримання комунікації.

Таке різноманіття поглядів підкреслює унікальність цього мовного явища та зумовлює неоднозначність його трактування. У наукових працях Е. Партріджа, сленг описується як «набір неправильних і випадкових слів, що відображає суспільну свідомість певних соціальних і професійних груп» [Partridge 1979, с. 96] або за Д. Борисом як «лексичний шар, відносно стійкий

упродовж певного часу, широко зрозумілий у живому мовленні та наділений емоційно-оцінним забарвленням» [Борис 2015, EP].

Точний час появи слова «сленг» у розмовній англійській мові достеменно невідомий. У письмових джерелах воно фіксується в Англії ще у XVIII столітті, а приблизно з 1850-х років вживалося в значенні «образа» та позначало так звані «нелегальні» діалекти. У цей період поширюються й синоніми: *lingo* – характерний для нижчих соціальних верств, та *argot*, яким користувалося здебільшого кольорове населення.

У лексикографії термін «сленг» вперше засвідчено на початку XIX століття, зокрема у словнику Д. Ендрюса [Andrews 2014]. Згодом він набув різних інтерпретацій: від «нелегітимної розмовної мови» та «лексики низького, вульгарного типу» до «спеціального словника чи фразеології певної професійної групи». У сучасній лінгвістиці також існує чимало трактувань: сленг визначають як «нецензурне мовлення», «мову нижчих верств і малограмотних людей» або навіть як «поезію простої людини».

Н. Глушук у своїх дослідженнях розглядає термін «сленг» і наголошує, що й досі не існує єдиного та чіткого наукового визначення цього явища [Глушук 2013, с. 24], підкреслюючи, що більшість дослідників намагаються описати сленг за допомогою метафор, оскільки логічні дефініції виявляються недостатніми. На його думку, звернення до образності пояснюється складністю самого поняття: воно дозволяє деталізувати певні факти та виразити авторське ставлення, проте у науковому дискурсі метафоричність не може повноцінно визначати сутність явища [Шовгун 2000, с. 5].

Н. Шовгун розглядає сленг як емоційно забарвлений сегмент розмовної лексики та наводить низку його визначень. На її думку, сленг охоплює суто розмовні слова й вирази, які вирізняються грубуватим або жартівливим емоційним відтінком і не належать до літературної норми [Шовгун 2000, с. 4]. Сленгом називають грубуваті або жартівні розмовні слова й висловлювання з певною новизною й оригінальністю [Шульжук 2011, с. 103].

Значний внесок у вивчення англійського сленгу здійснив Л. Беррі [Berrey 1962]. Дослідник підкреслював, що більшість науковців аналізують сленг виключно на лексичному рівні, хоча важливим є врахування також його фонетичних і граматичних (морфологічних і синтаксичних) характеристик [Berrey 1962, с. 102]. Учений розглядав сленг у тісному зв'язку з діалектами, оскільки саме вони є його першоджерелом. За визначенням О. Клименко [Клименко 2000, с. 5], сленг становить систему лексичних, граматичних і фонетичних норм, що історично сформувалися, взаємопов'язані між собою та відображають закономірності англійської діалектної мови.

Сленг розглядається як знижений різновид розмовної мови, що охоплює лексичні одиниці, які функціонують переважно в неофіційному усному спілкуванні. Незважаючи на нестабільність та постійну змінюваність, цей пласт лексики вирізняється значною життєздатністю. На думку М. Столяра, сленг можна трактувати як своєрідну групову говірку [Столяр 2014, с. 262]. Натомість, Ю. Нестеренко наголошує на неоднорідності складу сленгу: поряд із лексемами, неприйнятними для культурного мовця, він містить слова, що активно використовуються освіченою молоддю [Нестеренко 2016, с. 44]. Водночас дослідниця зазначає складність визначення критеріїв віднесення лексичних одиниць до сленгу, адже його межі, як загального, так і спеціалізованого (професійного чи соціального), залишаються розмитими. Більшість слів та виразів сленгу мають відповідники в нейтральній літературній чи спеціальній лексиці, тому їхня специфіка виявляється лише у порівнянні з нейтральними аналогами [Вілломан 2005, с. 77].

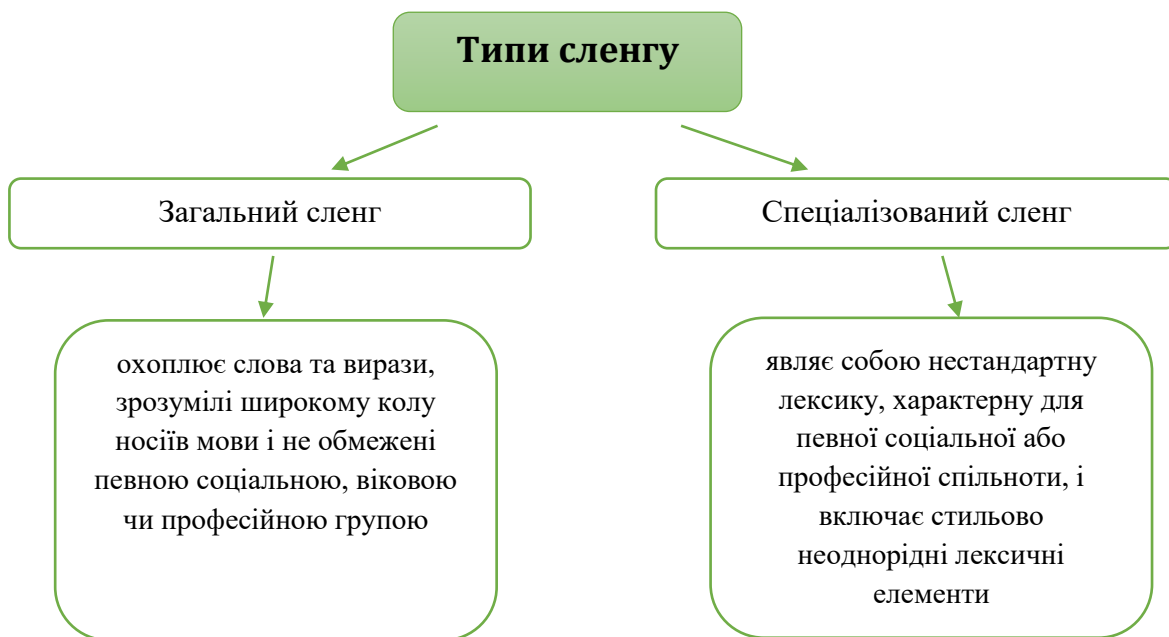
Українська дослідниця Ю. Шовкопляс визначає сленгізми як неформальні та нестандартні слова й вирази, які «живуть» короткий час порівняно з іншими розмовними одиницями [Шовкопляс 2021, с. 147]. О. Білецька розглядає сленгізми як емоційно забарвлену лексику, що переважно функціонує в усному мовленні і вирізняється особливою формою вираження: використанням слова в непрямому значенні, різноманіттям

відтінків – від іронічних до грубих чи вульгарних – а також диференціацією залежно від сфери вживання [Білецька 2026, с. 55].

Вчені-лінгвісти поділяють сленг на загальний та спеціальний. Під загальним сленгом розуміють широко зрозумілі, образні слова й словосполучення емоційно-оцінного характеру, які є синонімами одиниць літературної мови, тоді як спеціальний сленг охоплює лексику, що використовується обмеженими соціальними групами [Глуцук 2013].

Сленг розуміємо як емоційно забарвлені одиниці розмовної мови, які використовуються різними соціальними групами для неофіційного позначення певних понять і явищ [Борис 2015]. Його функціональна сфера – неформальні ситуації усного спілкування. Попри поширеність і активне використання, термін «сленг» наразі не має чіткої термінологічної визначеності. Відсутність чіткої термінологічної визначеності виникає через те, що сленг часто розглядають у тісному зв'язку з іншими ненормативними або периферійними лексичними шарами мови. Через термінологічну розмитість, у деяких традиціях сленг можуть трактувати як найширшу категорію, що охоплює багато неформальних одиниць, тоді як в інших – як окремий лексичний шар, що відрізняється від жаргону та арго саме своєю незакодованістю та широкою соціальною поширеністю серед певних груп (молодіжний сленг).

У багатьох випадках ми спостерігаємо, як сленгізми, які «дбайливо зберігаються відповідною субкультурою як візитна картка» [Maples 1950, с. 130], не лише заповнюють лексичні прогалини, а й перетворюються на терміни, втрачаючи своє образне значення. Це відбувається, коли в мові відсутні стандартні терміни для позначення певних понять. Дослідники Ю. Нестеренко [Нестеренко 2016] та М. Ткачівська [Ткачівська 2015] виділяють два основні типи сленгу: загальний і спеціалізований (див. Рис.1. Типи сленгу).

Рис. 1. Типи сленгу

Учена-лінгвістка Л. Заводна дає визначення молодіжному сленгу як сукупності мовних одиниць, які активно використовуються молоддю в неформальному спілкуванні для вираження власної ідентичності, належності до певної соціальної групи та емоційного стану [Заводна 2014, с. 53]. Він є динамічною підсистемою сучасної мови, що постійно змінюється й поповнюється новими словами.

Велику частину молодіжного сленгу становлять лексичні одиниці, які фактично є дублетами нейтральних або розмовних одиниць. Дублети – подвійний різновид даної мовної одиниці [Зацний 2010, с. 17]. Такі лексичні одиниці не прийнятні для офіційного спілкування, а є зниженими дублетами-синонімами. Одну з найбільших частин молодіжного сленгу становить лексика, що тісно пов'язана з вживанням алкоголю і вечірками [Кондратюк, 2005, с. 124].

Молодіжний сленг включає лексику, запозичену з професійних груп, різних групових жаргонів, і водночас сам слугує джерелом нових запозичень для інших соціальних діалектів. Молодіжні спільноти переймають розмовний стиль популярних соціальних угруповань, що стають для них поведінковими орієнтирами [Бузько 2011, с. 554].

У сучасному світі серед лінгвістів немає єдиної точки зору щодо функцій, які виконує сленг. Деякі вчені виділяють три функції сленгу: комунікативну, номінативну і когнітивну [Столяр 2014, с. 262]. Інші дотримуються думки [Науменко 2013, с. 227; Spears 1981, с. 28], що сленг виконує номінативну, комунікативно-емотивну, світоглядну, сигнальну функції.

Сленг є засобом спілкування, дозволяє комунікантові висловлювати свої думки, а реципієнту розуміти сказане, реагувати і відповідно змінювати свою поведінку у суспільстві, наприклад: *What's up?* є неформальним способом почати розмову для швидкого налагодження контакту.

Сленгові лексичні одиниці несуть в собі додаткову інформацію, відсутню в стандартних позначеннях, і за допомогою цього репрезентують додаткові знання про навколишній світ, наприклад: слово *ghosting* не просто означає «зникнути», а конкретно «раптово перервати спілкування з кимось без пояснення», що відображає сучасні реалії онлайн-знайомств.

Номінативна функція позначається в словотворенні та збагаченні мови, наприклад: *flex* є новим дієсловом, що описує поведінку, яка завжди існувала, але отримала нову назву.

Емоційно-експресивна функція полягає у вираженні емоцій, почуттів мовця щодо певного явища; присутні всі типи конотацій: емоційний компонент в більшості випадків іронічний, зневажливий, наприклад: *salty* має емоційне забарвлення, яке додає висловлюванню іронічний відтінок.

Ідентифікаційна або сигнальна функція дозволяє скласти уявлення про соціальне становище, вік, походження та вид діяльності мовця, сприяє встановленню та підтримці контактів з певною соціальною групою, наприклад: *lit* або *vibe* вказують на приналежність до певного покоління.

Функція економії часу допомагає економити час завдяки використанню аббревіацій, скорочень як в усній, так і в письмовій мові, наприклад: *I can't even* замінює довгу фразу *I can't even begin to describe how I feel*.

Усі функції молодіжного сленгу пов'язані між собою, бо забезпечують швидке, невимушене спілкування між ровесниками; допомагають відокремити «своїх» від «чужих», формують відчуття групової приналежності; надають висловлюванню емоційності, іноді гумору чи іронії; спрощують розуміння складних понять до простих, зручних форм та створюють нові мовні форми, грає зі значенням слів.

Серед молоді помітне прагнення «зашифрувати» свою мову або зробити її більш оригінальною порівняно з літературними нормами. Запозичення найпопулярніших англійських слів постійно фіксуються в українській мові, особливо для позначення явищ, що не мають власних українських відповідників, зокрема нових технічних понять. Такі слова швидко інтегруються в літературну мову разом із предметами, які вони позначають.

У ході аналізу теоретичних підходів до визначення молодіжного сленгу встановлено, що він є складним, динамічним та багатокomпонентним мовним явищем, яке не має єдиного усталеного трактування в сучасній лінгвістиці. Ми встановили, що молодіжний сленг виконує важливі соціально-комунікативні функції: слугує засобом групової ідентифікації, сприяє економії мовних засобів, виражає емоційно-оцінні відтінки та відображає певний світогляд молодіжних спільнот. Молодіжні сленгізми виступають не лише інструментом комунікації, а й засобом самовираження, конструювання групової ідентичності та маркером приналежності до певної субкультури або покоління. Попри розмитість меж між сленгом, жаргоном і арго, молодіжний сленг посідає особливе місце в мовній системі, адже відображає динаміку мовлення сучасного покоління та слугує джерелом інноваційних мовних процесів. Таким чином, молодіжний сленг виступає важливою складовою розмовної мови, що формує комунікативну поведінку молоді, сприяє мовній творчості та впливає на розвиток сучасної лексики загалом.

1.2. Класифікація розмовних елементів

Сучасна мова – це складна та динамічна система, яка відображає всі аспекти життя суспільства. Окрім офіційних і літературних норм, вона містить широкий спектр розмовних елементів, що допомагають виражати неформальне спілкування, належність до певної групи чи емоційне ставлення. Ці елементи відіграють ключову роль у комунікації, роблячи її живою та автентичною. Основна відмінність між розмовними елементами та сленгом полягає у їхній сфері вживання та призначенні [Зацний 2010, с. 87].

Розмовні елементи – це слова і фрази, що належать до неформального стилю спілкування. Вони є широко зрозумілими і використовуються більшістю людей у повсякденному житті, не обмежуючись конкретними групами. Ці вирази не мають на меті відокремлення мовця, а просто роблять мову більш природною та зручною для щоденного використання.

Класифікація розмовних елементів є важливою для розуміння того, як функціонують різні мовні шари. Вона дозволяє розмежувати такі поняття, як сленг, жаргон, аргі та просторіччя, які часто вживаються як синоніми. Кожен із цих елементів має свої особливості, функції та сферу використання, що відображає різноманітність соціальних та культурних груп, які їх створюють. Розуміння цієї класифікації допомагає не лише лінгвістам [Ткачівська 2015, с. 115], а й усім, хто прагне глибше осягнути природу мови та її постійні зміни (див. Рис. 2. Класифікація розмовних елементів).

Класифікація розмовних елементів

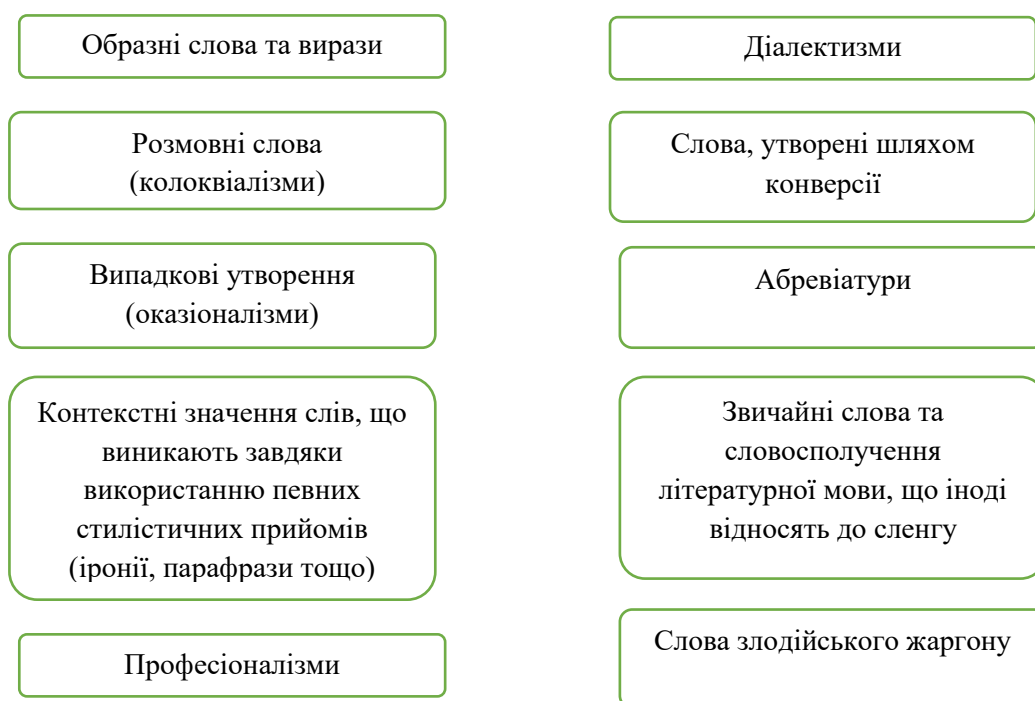

Рис. 2. Класифікація розмовних елементів

Образні слова та вирази – це слова або фрази з яскравим образним значенням, що створюють емоційний ефект. Наприклад: *a hot potato; bite the bullet; break a leg; every cloud has a silver lining; kill two birds with one stone; piece of cake; spill the beans; to be in the same boat; to be on cloud nine; to hit the nail on the head* [Andrews 2014; American Slang 2014].

Розмовні слова використовуються в повсякденному спілкуванні, та є менш формальними, ніж літературна мова: *chill out, dunno, gonna, gotcha, kinda, lemme know, sorta, wanna, what's up, yep* [Andrews 2014; American Slang 2014].

Оказіоналізми створені для конкретної ситуації, зазвичай не входять в активний словник: *bromance, brunch, chortle, frenemy, glamping, googling, hangry, infotainment, mansplain, vlogging* [Andrews 2014; American Slang 2014].

Контекстні значення слів виникають завдяки використанню певних стилістичних прийомів, при цьому слова набувають нового значення через

іронію, парафрази, метафори тощо: *basic, cap, no cap, drip, flex, ghost, lit, salty, sick, tea, throw shade* [Andrews 2014; American Slang 2014].

Професіоналізми – це лексика, характерна для певної професійної групи: *a clean slate, backbone, bug, due diligence, firewall, rookie, to be on a roll, to debug, to get the ball rolling, to run with an idea* [Andrews 2014; American Slang 2014].

Діалектизми – це слова або вислови, властиві певній місцевості або регіону: *buggy; creek; jimmies; pop; sod; wicked; y'all; yonder* [Andrews 2014; American Slang 2014].

Слова, утворені шляхом конверсії – це коли відбувається перехід слова з однієї частини мови в іншу без змін форми: *to book, to bottle, to chair, to empty, to friend, to google, to impact, to party, to phone, to text* [Andrews 2014; American Slang 2014].

Абревіатури – це скорочення слів або словосполучень: *ASAP, BRB, BTW, FYI, G.O.A.T., IDK, LOL, OMG, TBH, YOLO* [Andrews 2014; American Slang 2014].

Деякі слова з літературної мови стають розмовними, і їх починають використовувати як сленг: *basic, broke, busted, chill, crush, fresh, salty, savage, woke, word* [Andrews 2014; American Slang 2014]. А слова злочинського жаргону – лексика кримінальних або неформальних угруповань, часто з кодованим значенням: *five-finger discount, screwed, to be a fall guy, to be a stool pigeon, to be in cahoots with, to be in the slammer, to be on the lam, to be on the take, to do time, to pull a fast one* [Andrews 2014; American Slang 2014].

Аналіз класифікації розмовних елементів показав, що сучасна мова охоплює широкий спектр лексичних та стилістичних одиниць, які відображають різні рівні неформального спілкування. Розмовні елементи є важливою частиною живої мовної практики, оскільки забезпечують природність, емоційність та гнучкість комунікації й водночас відтворюють соціальні, культурні та групові особливості мовців. На відміну від сленгу,

який часто пов'язаний із конкретними субкультурами чи групами, розмовна лексика має ширшу сферу вживання і зрозуміла більшості носіїв мови.

Узагальнення різних підходів до класифікації дозволяє виокремити такі основні групи розмовних елементів, як образні вислови, розмовні слова, оказіоналізми, контекстуально зумовлені значення, професіоналізми, діалектизми, абревіатури та слова, утворені шляхом конверсії. Кожна з цих груп має власні структурні та семантичні характеристики, що відображають специфіку мовотворення в різних комунікативних ситуаціях. Таким чином, розмовні елементи є важливими маркерами соціальної динаміки. Вони визначають стиль мовлення, можуть сигналізувати про регіональну приналежність, фахову діяльність або неформальний статус комунікації, а також виконують функцію мовної економії та експресії.

1.3. Основні стратегії перекладу сленгу

Проблематика стратегій перекладу англійського молодіжного сленгу набуває все більшої актуальності. Сленг є одним із найбільш динамічних мовних явищ у лінгвістиці, оскільки він постійно змінюється, реагуючи на соціальні та культурні трансформації. Він віддзеркалює емоційне ставлення певних соціальних груп до подій, що відбуваються в суспільстві.

Головна складність перекладу сленгу полягає в точному відтворенні його стилістики та емоційного забарвлення, відповідно до культурного контексту та соціальних нюансів, щоб правильно передати значення. Стратегії перекладу американського молодіжного сленгу часто потребують специфічного підходу для точного відображення значення та культурного контексту оригінальних виразів [Harmer 1991, с. 75]. Адаптація сленгу включає заміну оригінального виразу на еквівалентний термін або вираз у цільовій мові, що має подібне значення і функцію. Багато сленгових одиниць англійської мови характеризуються лексичною безеквівалентністю. Такі

лексичні одиниці одиниці відображають культурні або історичні реалії, неологізми та авторські новотвори, що не мають усталених відповідників [Natim 2004, с. 49].

При перекладі сленгу перекладач стикається з проблемою відтворення національно-культурних особливостей. Адекватна передача цього культурного колориту дозволяє «проникнути» у фонові знання та свідомість носіїв мови, які визначають зміст висловлювання [Partridge 1979, с. 15]. За відсутності прямих аналогів перекладачі звертаються до різних стратегій, щоб зберегти автентичність оригіналу та адаптувати його до українського культурного простору. У сучасному американському молодіжному сленгу часто ідентифікуються культурно-зумовлені та ідіоматичні вислови, які при перекладі не завжди зберігають своє оригінальне значення та первісне значення. Для відтворення таких одиниць зазвичай застосовують адаптацію, кальку, транскрипцію, компенсацію й парафразування.

Метод адаптації передбачає відтворення сленгового елемента через інший вираз у мові перекладу, що виконує подібну роль, але не є дослівним. Такий підхід допомагає зберегти ефект сленгу й його комунікативну функцію, хоча може нівелювати певні культурні відтінки: *bor* адаптується до українського «хіт», яке виконує схожу функцію у контексті популярної музики, зберігаючи загальний сенс, але позбавляючись певного культурного контексту, *no cap* адаптується у вираз «без жартів», що має схожий сенс підтвердження правдивості, хоча це не є прямим аналогом сленгового виразу в оригіналі, *salty, stan, vibe, nine part documentary series, on Skype, xx* [Andrews 2014; American Slang 2014].

Компенсація як перекладацька стратегія полягає у використанні додаткового контексту або інших фрагментів тексту для відтворення змісту сленгового вислову та забезпечення повноти повідомлення: «*I'm so tired, I'm about to hit the sack*». Прямий переклад виглядає незрозумілим для читача: «*Я так втомлений, що ось-ось вдарю мішок*». Використовуючи компенсаційний переклад матимемо: «*Я так втомлений, що ось-ось ляжу спати*». В цьому

випадку перекладач замінює сленгове вираження на більш звичну українську фразу, яка передає той самий зміст, хоча й не використовує конкретно *hit the sack*. Інший приклад застосування прийому компенсації: «*He's such a big shot in this office, he never listens to anyone*», де сленговий вислів «*big shot*» (велика риба) означає важливу або впливову людину в певному колективі. Прямий переклад буде незрозумілим для українського читача, оскільки фраза *big shot* не має відповідного аналога в українській мові. А коли сленговий вираз компенсується більш звичним для української мови синонімом «важливий», що вказує на статус людини, то переклад більш вдалий «*Він такий важливий у цьому офісі, що ніколи не слухає нікого*». Тому, компенсація є важливою стратегією в перекладі, коли прямі еквіваленти відсутні, і потрібно забезпечити точне передавання змісту, враховуючи культурні та мовні відмінності.

Парафразування, своєю чергою, передбачає передачу головної ідеї шляхом переформулювання: *He totally ghosted me after our date* – у цьому випадку замість збереження сленгу, *ghosted* перекладається як «перестав спілкуватися». Такий підхід дозволяє зберегти зміст та функцію оригіналу, хоча може нівелювати частину його конотацій. Наприклад: «*She totally went off on me for no reason*» – «Вона без причини різко на мене накинулася / почала сварити мене». У цьому випадку сленговий вираз *went off on me* не перекладається буквально словами «наїхала» чи «вибухнула» (які теж є розмовними), а передається через нейтральний опис дії – «різко накинулася», «почала сварити». Такий парафраз зберігає смисловий зміст, передає функцію оригіналу, але згладжує сленгову конотацію, роблячи вислів більш стриманим і нейтральним. Репліка «*Don't freak out*» перекладається «Тільки не хвилюйся / не панікуй». Сленгове слово *freak out* означає «вийти з себе», «запанікувати», «втратити контроль». При парафразуванні зберігається основна тема. Репліка «*He totally lost it*» перекладається «Він повністю втратив самовладання». У цьому випадку сленговий вираз *lose it* – «зірватися», «вибухнути емоційно»

перефразовано, що робить вислів нейтральним, літературним, але передає загальний зміст.

При методі транскрипції використовується фонетична передача оригінального виразу без перекладу, зберігаючи фонетичні характеристики терміна: *bro* (бро), *chill* (чілити), *swag* (сваг), *yo* (йо), *fam* (фем) [Andrews 2014; American Slang 2014]. Ще одним прикладом є передача сленгового вигуку «*dude*» як «дуд». У цьому випадку перекладач не намагається знайти український відповідник («чувак», «друзе» тощо), а лише передає фонетичну форму слова. Такий підхід забезпечує стилістичну автентичність, проте вимагає додаткового культурного занурення від читача, оскільки не завжди передає прагматичне навантаження або конотації, характерні для оригіналу. Транскрипція забезпечує збереження атмосфери спілкування та звукової ідентичності, не змінюючи змісту, але адаптуючи його до сприйняття іншою мовною спільнотою.

Калькування – це найпоширеніша стратегія перекладу сленгу [Жлуктенко 1981, с. 87], що передбачає дослівне відтворення іншомовного виразу, зберігаючи його початкову структуру. Цей метод дозволяє перенести в українську мову образність і гру слів, властиву оригіналу, хоча й не завжди передає всі культурні нюанси: *brainstorm* (мозковий штурм), *black humor* (чорний гумор), *break the ice* (розтопити лід), *hit the road* (вирушати в дорогу), *throw shade* (кидати тінь, тобто тонко принижувати), *piece of cake* (легка справа), *spill the tea* (розповісти плітки, дослівно розлити чай) [Andrews 2014; American Slang 2014]. Деякі з цих калькованих виразів уже стали повністю усталеними в українському вжитку (мозковий штурм, чорний гумор), тоді як інші зберігають сленговий відтінок або потребують додаткового контексту для повного розуміння (кидати тінь, розлити чай). Це показує, що калькування є ефективним інструментом передачі сленгу, проте його успішність залежить від ступеня адаптованості образу до культурного й мовного простору реципієнта. З часом такі кальки настільки закріплюються в мові, що вже не сприймаються як запозичення. Сленгові слова часто підсилюють емоційне

збарвлення повідомлення (*hype* (хайп), *vibe* (вайб), *toxic* (токсичний)), створюючи більш насичену та живу комунікацію серед однолітків. Хоча такі форми поступово входять до активного молодіжного мовлення, їхнє сприйняття значною мірою залежить від рівня знайомості аудиторії з англійською культурою та медіапростором. Це ще раз підтверджує, що успішність кальки визначається можливістю природно інтегрувати іншомовний образ у національний мовний контекст.

Калькування є одним із найпоширеніших методів перекладу англійського молодіжного сленгу [Алесіна 1993, с. 28], але є ефективним лише тоді, коли перекладене слово чи фраза зрозумілі для української аудиторії: *facepalm* (фейспалм / удар долонею по обличчю), *meme* (мем), *street style* (вуличний стиль), *influencer* (інфлюенсер), *hater* (хейтер), *to chill* (чилити), *drip* (дріп / стильний образ), *to stream* (стрімити) [Andrews 2014; American Slang 2014]. Вираз *to friendzone someone* перекладається як «відправити у френдзону» є прямим відтворенням структурних компонентів англійського слова з частковим морфологічним пристосуванням. Калька зберігає образність оригіналу (знекорінення романтичного інтересу, «поміщення» у певну зону), при цьому залишаючись прозорою та зрозумілою для українського реципієнта, адже термін *френдзона* вже укорінений у сучасному мовленні.

При перекладі американського молодіжного сленгу кожна з розглянутих стратегій потребує індивідуального підходу, щоб забезпечити точну передачу значення та функціональної ролі оригінального виразу у мові перекладу. Значна частина сленгу виконує роль «кодових слів», зрозумілих лише всередині певної молодіжної групи, що підкреслює соціальну та групову ідентичність мовців. Тому молодіжний сленг є важливим інструментом комунікації та самовираження. Він дозволяє передавати емоції, ставлення та індивідуальність, одночасно підтримуючи внутрішньогрупову ідентичність. Англійцизми (іншомовні елементи англійського походження, які запозичуються іншою мовою та інтегруються в її лексичну, фонетичну й граматичну систему)

демонструють, як сучасна мова адаптує запозичення для вираження нових соціальних та культурних реалій. Таким чином, молодіжний сленг не лише відображає актуальні тенденції комунікації, а й стає маркером сучасної цифрової культури та глобалізованого спілкування.

Культурні особливості відіграють ключову роль у перекладі сленгу, оскільки він часто відображає специфічні соціальні явища, які можуть бути невідомі в іншій культурі. Через це прямий переклад часто неможливий, адже деякі американські сленгові вирази, пов'язані з поп-культурою чи соціальними тенденціями, можуть вимагати пояснень або адаптації для української аудиторії [Білецька 2016, с. 58]. Вони є ключовими при перекладі сленгу [Andrews 2014; American Slang 2014]: *beat around the bush* вимагає передачі значення («ходити навколо теми», «ухилитися»), а не буквального змісту; *binge-watch* позначає культурно новий феномен тривалого перегляду серіалів за один раз; *crush* «симпатія» чи «закоханість» не має дослівного аналогу; *hit the gym* усталено означає «іти в спортзал»; *kick back* передає американську концепцію розслабленого відпочинку; *savage* використовується у значенні «крутий», «жорсткий у хорошому сенсі», що не збігається з прямим перекладом «дикий»; *slide into DMs* пов'язане зі специфічними практиками спілкування у соцмережах; *throw shade* має ідіоматичний характер і означає «тонко висміювати» або «підколювати». Ці приклади демонструють, що культурний контекст є визначальним у виборі адекватної перекладацької стратегії при роботі з молодіжним сленгом.

Молодіжний сленг становить динамічний і гнучкий елемент мови, який віддзеркалює культурні та соціальні риси сучасного покоління. Він часто збагачується новими словами й виразами, що виникають для позначення актуальних явищ, модних тенденцій або нового досвіду. Молодіжний сленг виконує функцію створення особливих мовних кодів, які формують відчуття приналежності та єдності серед молоді [Василенко 2009, с. 7]. Хоча окремі науковці розглядають сленг як фактор, що може негативно впливати на культуру, слід пам'ятати: мова постійно розвивається й змінюється, а сленг є

невід'ємною складовою цього процесу, адже він допомагає пристосовуватись до нових реалій. Водночас використання сленгових одиниць доречно не у всіх ситуаціях і контекстах [Воскресенська 2002, EP].

Часто велика кількість перекладачів припускаються помилок при використанні дослівного перекладу сленгових виразів, що нерідко призводить до неточних інтерпретацій. Для уникнення цих казусів та досягнення точного перекладу необхідно враховувати: добір синонімів або альтернативних формулювань; контекстуалізацію, подання додаткових пояснень або коментарів для кращого розуміння значення сленгу; добір мовних засобів, які відповідають і є релевантними для конкретної цільової аудиторії, оскільки молодіжний сленг не є прийнятним для перекладу наукових чи професійних текстів [Жлуктенко 1981, с. 88].

Підсумовуючи, переклад молодіжного сленгу потребує не лише точності у відтворенні значення, а й уважного ставлення до культурних та соціальних реалій мов оригіналу й перекладу. Збереження стилю, емоційного забарвлення та культурних асоціацій є визначальними чинниками успішного перекладу. На складність цієї роботи звертає увагу І. Карабан, підкреслюючи важливість передачі додаткових смислових відтінків, закладених у слові чи вислові. Саме ці відтінки часто визначають художньо-естетичну функцію тексту. У цьому й полягає основна трудноща: переклад сленгу виходить за межі звичайної техніки й передбачає елементи справжньої творчості [Карабан 2004, с. 128].

Отже, переклад англomовного молодіжного сленгу є складним і багаторівневим процесом, що вимагає від перекладача глибокого розуміння мовної системи, культурного контексту та комунікативних намірів мовців. Аналіз основних стратегій показує, що жоден метод не є універсальним. Адаптація, калькування, транскрипція, компенсація та парафразування виконують різні функції й застосовуються залежно від структури вислову, ступеня його культурної маркованості та очікувань цільової аудиторії. Успішний переклад сленгу передбачає баланс між точністю змісту, збереженням емоційно-стилістичного забарвлення та відповідністю нормам

мови перекладу. Важливим чинником є також урахування культурної специфіки, оскільки молодіжний сленг часто виступає носієм соціальних кодів і маркером групової ідентичності. Саме тому переклад таких одиниць виходить за межі механічного перенесення значення й передбачає творчий підхід, інтерпретацію та адаптацію. Розглянуті стратегії демонструють, що ефективний переклад сленгу можливий лише за умови комплексного підходу, який поєднує лінгвістичну компетентність, культурну обізнаність і здатність гнучко добирати оптимальні мовні засоби відповідно до комунікативної ситуації.

1.4. Методологія дослідження сленгу

Методологія дослідження сленгу ґрунтується на поєднанні лінгвістичних, соціолінгвістичних та комунікативно-прагматичних підходів, що дозволяє комплексно розглядати це явище як мовну, соціальну та культурну категорію. Дослідження сленгової лексики потребує врахування її динамічного характеру, мінливості та залежності від контексту, тому застосування різних методів забезпечує повноту аналізу та достовірність результатів.

Одним із ключових методів є описовий метод, який використовується для фіксації, систематизації та пояснення сленгових одиниць. Він дозволяє визначити їхні структурні особливості, джерела походження, семантичні моделі та способи словотворення. Саме на основі описового методу вибудовується класифікація сленгу та його різновидів, що забезпечує цілісне розуміння функціонування сленгової лексики у сучасному англomовному дискурсі. Наприклад, такі одиниці, як *ghosting*, *flex*, *cap / no cap*, *savage*, *tea* [Rooney 2018], аналізували через призму їхнього значення, контексту вживання та мовної еволюції.

У дослідженні важливе місце займає порівняльно-зіставний метод, що

застосовується для аналізу відповідників сленгових одиниць у різних мовах та виявлення інтернаціональних тенденцій у розвитку сленгу. Цей метод є особливо релевантним для лексики англійського походження, що широко поширюється молодіжним середовищем і активно проникає в українську мову: *ghosting* → *ігнор, зникнути без пояснень*; *flex* → *хизуватися*; *tea (spill the tea)* → *плітки, розповісти щось цікаве* [Rooney 2018]. Такий підхід дозволив визначити, наскільки українська молодіжна мова має власні засоби вираження або ж схильна до запозичень.

Контекстуально-інтерпретаційний метод дозволяє аналізувати сленг у його природному середовищі, художніх текстах, медіапросторі, соціальних мережах, фільмах чи розмовному мовленні. Він допоміг з'ясувати прагматику висловлювань, стилістичну функцію сленгізмів та їхню роль у комунікації. Завдяки аналізу контексту ми простежили емоційне забарвлення, приховані значення, асоціації та мовні ігри. Наприклад, у фразі «*He ghosted me after the second date*» [Rooney 2018] сленгізм *ghosted* набуває чіткої прагматичної функції, пов'язаної з міжособистісною поведінкою, тоді як у вислові *This party is lit!* [Rooney 2018], слово *lit* використовується для оцінки емоційної атмосфери. Аналіз таких прикладів дав можливість відстежити прагматичне навантаження та стилістичні відтінки сленгової лексики. У вислові «*She was totally shook after hearing the news*» [Rooney 2018] сленгізм *shook* передає емоційний стан здивування або шок. Його точне значення та сила емоційної забарвленості визначаються саме контекстом, в якій ситуації, які відтінки переживання мають на увазі. Інший приклад «*He's such a savage in that game*» [Rooney 2018], де *savage* оцінює поведінку чи вміння людини як «круту» або «жорстку» у позитивному сенсі. Аналіз цих прикладів дозволяє зрозуміти функціональне навантаження сленгових одиниць та правильно передати їх у перекладі, зберігаючи емоційність і комунікативну роль.

Соціолінгвістичний метод спрямований на вивчення соціальних чинників, що впливають на появу та поширення сленгу. Він допоміг з'ясувати, як соціальні групи, субкультурні об'єднання, вікові аудиторії та інтернет-

спільноти впливають на формування нових слів, а також визначити соціальні функції сленгових одиниць. Наприклад: слово *drip* поширене серед хіп-хоп культури та використовується для позначення «стильного одягу»; *cap/no cap* поширене в афроамериканських молодіжних спільнотах і вказує на правдивість/неправдивість висловлюваного; *stan* (фанат, що надмірно захоплюється кимось) виникло під впливом масової культури та музичної індустрії [Rooney 2018]. Завдяки цьому методу ми досліддили, як соціальна група впливає на зміст і поширення лексичної одиниці.

Для аналізу походження сленгу ми використовували етимологічний метод, що допоміг виявити джерела запозичення, механізми семантичного переосмислення та ступінь адаптації англіцизмів у сучасній мові. Наприклад: *hangry* (*hungry* + *angry*) є okazіоналізмом, утвореним шляхом контамінації; *vibe* походить від слова *vibration* і перенесене у розмовне значення через метафоризацію; *woke* первісно означало «прокинутий», але в соціальних контекстах набуває значення «свідомий» у політичному або культурному сенсі [Rooney 2018]. Цей метод дозволив визначити механізми семантичного розвитку та адаптації англіцизмів у мові. Разом з ним ми використовували морфологічний та семантичний аналіз, який пояснює процеси створення нових сленгових одиниць та їхню структуру.

У випадках, коли дослідження включало переклад сленгових елементів, важливими для нас було використання методів перекладознавчого аналізу, зокрема: аналіз перекладацьких трансформацій; визначення прагматичної еквівалентності; виявлення стратегії доместикації та форенізації; зіставлення автентичності та адаптивності перекладу. Наприклад: *lit* → *відпадний / крутий* (передача через функціональний еквівалент); *spill the tea* → *видай плітки* (адаптація культурного контексту); *bromance* → *чоловіча дружба* (описовий переклад через калькування); *savage* → *максимально прямий* (семантичне уточнення) [Rooney 2018]. Ці приклади демонструють різні способи відтворення сленгу українською мовою, залежно від його функції в тексті.

Комплексне використання зазначених методів забезпечило

багаторівневий підхід до дослідження сленгу, дозволяючи нам виявити його системні ознаки, соціальні функції, динаміку розвитку та специфіку використання у сучасному комунікативному просторі. Такий методологічний підхід створив підґрунтя для подальшого аналізу перекладацьких стратегій, що є важливою складовою наступного розділу кваліфікаційної роботи.

РОЗДІЛ 2

МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ У РОМАНІ САЛЛІ РУНІ «NORMAL PEOPLE»

У другому розділі досліджується використання молодіжного сленгу в романі Саллі Руні «Normal People» 2018 [Rooney 2018] і аналізуються прийоми їх відтворення українською мовою у перекладі роману, здійсненого Анастасією Коник [Руні 2020]. Розглядаються особливості авторського стилю, характерні риси мовлення персонажів та способи, якими сленг і розмовні елементи впливають на сприйняття тексту. Особлива увага приділяється лексико-семантичним засобам, що забезпечують живість і природність діалогів. Крім того, аналіз включає класифікацію молодіжного сленгу за типами: сленгові одиниці, ідіоми, розмовні маркери та комбіновані форми, що разом формують особливу мовну атмосферу твору.

2.1. Особливості авторського стилю Саллі Руні

Саллі Руні – молода ірландська письменниця, яка отримала велику кількість титулів серед читачів та премій за особливий стиль та манеру написання текстів. Про унікальний та неповторний авторський стиль Саллі Руні свідчать її романи, що нагадують потік свідомості без розділових знаків, а діалоги залишаються без пояснень і відступів, а розповідь одного персонажа плавно перетікає в інше [Rooney 2018]. Вона має численні авторські «фішки», які роблять її стиль впізнаваним і неповторним. Багато хто відчуває, що читання романів Саллі Руні стає своєрідною терапією, можливістю зануритися у психологію героїв та власні переживання. Стан вивченості творчості Саллі Руні характеризується активним, але ще недостатньо системним науковим інтересом. Її романи «Conversations with Friends», «Normal People» та «Beautiful World, Where Are You» стали предметом аналізу насамперед англomовних літературознавців, які розглядають їх у контексті «роману

покоління міленіалів». Дослідники, серед яких Дж. Вана, К. Нгуен, Дж. Моран підкреслюють соціальну природу її текстів, звертаючи увагу на проблеми класової нерівності, психоемоційний стан молоді, трансформації міжособистісних стосунків та вплив цифрових медіа на комунікацію [Vana 2020; Nguyen 2021; Moran 2019]. У цих працях аналізуються також формальні риси її письма: мінімалістична пунктуація, ефект «потoku свідомості», особлива побудова діалогів та плавні зміни фокалізації між персонажами. Попри значну популярність Руні у світі, кількість ґрунтовних академічних досліджень поки обмежена, особливо у східноєвропейському та українському науковому середовищі. Бракує поглибленого аналізу стилістичних особливостей її прози, порівняльних досліджень перекладів, а також студій, що розглядали б її твори у ширшому літературному контексті сучасної європейської прози.

Роман Саллі Руні «Normal People» [Rooney 2018] є яскравим прикладом молодіжної літератури, що поєднує психологічну глибину, соціокультурний контекст і правдоподібне зображення життя молоді. Твір відноситься до жанру «сучасної соціальної прози», де буденні події переплітаються з тонкими психологічними відтінками, а повсякденні ситуації дозволяють заглянути у внутрішній світ персонажів. Дія роману відбувається в Ірландії на межі ХХ–ХХІ століть. У центрі оповіді розкривається історія взаємин Коннелла і Маріанни та їхнє дорослішання на фоні соціальних, класових і особистісних викликів сучасного покоління.

Роман зосереджений на темах людських стосунків, соціальних нерівностей, самопізнання та психологічного становлення сучасного покоління. Герої перебувають у постійній взаємодії зі своїм соціокультурним середовищем, школою, університетом, містом і маленьким ірландським містечком, що формує їхні цінності та переживання. Руні відтворює життя сучасної молоді «зсередини», показуючи їхні емоції, тривоги, інтимні моменти та складні романтичні зв'язки.

Особливістю стилю Руні є використання сучасної розмовної мови,

молодіжного сленгу, скорочень, емоційних вставок та міжмовних елементів [Шульжук 2011, с. 104]. Це дозволяє створити ефект щирої, живої розмови та максимально наблизити читача до внутрішнього світу персонажів. Водночас така насиченість мовними та соціальними нюансами може створювати певні труднощі для перекладу, адже передача сленгу, діалогу та психологічних тонкощів потребує особливих перекладацьких рішень.

Що стосується структури тексту, роман має відносно лінійний наратив, але часто використовує потік свідомості та зміну перспективи між героями. Автор не зосереджується лише на зовнішніх подіях, а надає перевагу психологічним переживанням, внутрішнім діалогам та соціальним рефлексіям персонажів. Через це діалоги можуть бути без лапок і розділових знаків, а сцени буденності переплітаються з глибокими емоційними роздумами.

Потік свідомості та відсутність розділових знаків можемо прослідити у наступному уривку з роману Саллі Руні «Normal People»: *«She closes her eyes. He probably won't come back, she thinks. Or he will, differently. What they have now they can never have back again. But for her the pain of loneliness will be nothing to the pain that she used to feel, of being unworthy»* [Rooney 2018, p. 198-199]. Цей уривок демонструє внутрішні роздуми персонажа без чіткої структури, що характерно для потоку свідомості або опису думок.

У наступному уривку демонструється також прийом потоку свідомості: *«Sometimes you need people to be perfect and they can't be and you hate them forever for not being even though it isn't their fault and it's not yours either. You just needed something they didn't have in them to give you»* [Rooney 2018, p. 26]. Речення довге, відсутні розділові знаки, думки плінуть без пауз, що створює відчуття безпосередньої присутності у внутрішньому світі героя. Емоційна щирість і прозорість думок роблять сприйняття інтенсивним і живим.

Перехід перспективи між різними персонажами ми вбачаємо в наступних прикладах: *«You should go, she says. I'll always be here. You know that»* [Rooney 2018, p. 108]. У цьому реченні спостерігається перехід від внутрішніх думок персонажа до прямої мови, що створює ефект зміни перспективи.

Щодо використання емоційних вставок та міжмовних елементів свідчить наступний уривок з роману: «*Oh god, she says. What happened? He takes her hand kindly, stroking her knuckles with thumb*» [Rooney 2018, p. 113]. Наведені вислови передають емоційний стан персонажа через вигук, що є характерним для стилю Руні.

Секрет творчого успіху Саллі Руні полягає у її щирості та самотності. Вона не намагається повторювати чужий стиль і не користується запозиченими прийомами. Її тексти народжуються з особистого досвіду та інтуїції, що їй надає їм сили впливати та надовго закарбовуватися в свідомості читачів: «*Marianne has never been with anyone in school, no one has ever seen her undressed, no one even knows if she likes boys or girls, she won't tell anyone. People resent that about her, and Connell thinks that's why they tell the story, as a way of gawking at something they're not allowed to see*» [Rooney 2018, p. 12]. Даний уривок демонструє відображення моральної та психологічної рефлексії героїні. Саллі Руні не просто описує факт насильства чи приниження, а показує його подвійну дію, тобто травму не лише для жертви, а й для кривдника. Відсутність емоційного перебільшення, спокійний, прямий виклад думки створює відчуття щирого внутрішнього монологу, що є прикладом того, що авторка показує психологічну глибину без моралізаторства.

Емоційна відвертість і щирість героїв у стосунках відображається Руні через просте, мінімалістичне речення, яке передає глибокі почуття та бажання піклуватися про іншу людину. Читач відчуває себе свідком інтимного зізнання, емоції передаються не пафосом чи складними метафорами, а через простоту та щирість: «*But if you think there's any chance that I could make you happy, I wish you would let me try. Because it's the only thing I really want to do with my life*»; «*I really wanted you to kiss me last night, she says*» [Rooney 2018, p. 174]. Цей уривок є прикладом емоційної відвертості та щирості у стосунках героїв. Речення прості, без пафосу, але водночас дуже сильні за змістом, бо відкривають бажання героя бути поруч і піклуватися, навіть попри власну невпевненість. Мінімалістичність і прямота мови створюють ефект особистої

розмови з читачем, ніби ми стаємо свідками інтимного зізнання. Це відповідає загальному стилю Руні, де емоції передаються через простоту, а не через гучні метафори. Такий спосіб письма узгоджується зі стилістикою *New Sincerity*, у межах якої написано роман «*Normal People*». Для цього напряму характерне прагнення до відновлення щирості, емоційної прямої та довіри до слова після періоду іронії й дистанційованості постмодернізму. Руні свідомо відмовляється від іронічних масок і складних художніх конструкцій, надаючи перевагу простій, відкритій мові, яка не приховує вразливості персонажів.

Саме тому мінімалістична й її пряма манера створює ефект особистої розмови з читачем, ніби той стає безпосереднім свідком інтимного зізнання, що підсилює емоційний вплив тексту та відповідає естетичним засадам *New Sincerity* [Kelly 2010], що сформувався як реакція на іронічність і дистанційованість постмодернізму та орієнтується на відновлення щирості, емоційної відкритості й етичної відповідальності в художньому мовленні. А. Келлі підкреслює, що *New Sincerity* характеризується прагненням до прямого, нефрагментованого емоційного висловлювання та встановлення етичного зв'язку між автором, персонажем і читачем, де щирість стає не стилістичним прийомом, а естетичним принципом [Kelly 2010, с. 136]. Для цього стилю характерні мінімалістична мова, прямота висловлювання, відмова від іронічних масок, а також зосередженість на внутрішніх переживаннях персонажів, їхній вразливості та міжособистісних стосунках.

У прозі Саллі Руні принципи *New Sincerity* реалізуються через лаконічні синтаксичні конструкції, буденну лексику та безпосередню вербалізацію почуттів, завдяки чому емоційна глибина досягається не стилістичним ускладненням, а простотою та чесністю мовлення.

Однією з особливостей творчої манери Саллі Руні є діалоги, максимально наближені до реальності, з виразною психологічною наповненістю. Вони іноді набувають риси потоку свідомості та часто з'являються без усталеного пунктуаційного оформлення. Відсутність розділових знаків у діалогах наглядно можемо розглянути у наступному

прикладі:

«You mean like we're just friends, said Marianne.

Well, no, he said. Different.

But are you sleeping with her?

No. When would I even have time?» [Rooney 2018, p. 51]. Цей діалог ілюструє природну мову персонажів без використання розділових знаків, що створює відчуття безпосередності та реалістичності. Через просте, пряме формулювання письменниця показує складні міжособистісні і гендерні динаміки, які звучать щиро й реалістично, а глибина психологічного аналізу робить персонажа максимально правдоподібним.

Наступний уривок демонструє психологічну глибину та складність внутрішнього світу Маріанни. Через довгі, нелінійні речення передаються внутрішні суперечності та емоційний стан героїні. Авторка поєднує особисту драму з соціальною свідомістю, що робить текст одночасно правдоподібним і захопливим для читача: *«Marianne wanted her life to mean something then, she wanted to stop all violence committed by the strong against the weak, and she remembered a time several years ago when she had felt so intelligent and young and powerful that she almost could have achieved such a thing, and now she knew she wasn't at all powerful, and she would live and die in a world of extreme violence against the innocent, and at most she could only help a few people. It was so much harder to reconcile herself to the idea of helping a few, like she would rather help no one than do something so small and feeble»* [Rooney 2018, p. 170].

Розмовні конструкції та скорочення є також проявом унікального стилю Саллі Руні. *«Oh yeah? Yeah, I have those now, she says. Not sure I'd be their type»* [Rooney 2018, p. 65]; *«Look, you were pretty drunk. That's not an excuse. And high out of your mind, he says, which I only found out later. Yeah. I felt like an attacker»* [Rooney 2018, p. 67]. У наведених уривках представлені кілька типових розмовних елементів. По-перше, це дискурсивні маркери та вигуки (*Oh yeah?, Yeah, Look*), які імітують живу усну мову та передають реакцію співрозмовника в реальному часі. По-друге, спостерігається використання

скорочених граматичних форм (*I'd be, That's*), характерних для неформального мовлення. По-третє, наявні еліптичні та неповні речення (*Not sure I'd be their type; Yeah*), у яких опущено граматично очікувані елементи, що відтворює спонтанність розмови. Крім того, лексеми *pretty drunk, high out of your mind* належать до розмовної лексики, яка підсилює емоційність висловлювання та знижує формальність комунікації.

Таким чином, використання розмовних маркерів, скорочень і фрагментованих конструкцій дозволяє Руні передати автентичність діалогів, психологічну напругу та емоційну безпосередність спілкування між героями. Ці діалоги ілюструють внутрішню невпевненість і розгубленість Маріанни. Вона сумнівається в собі, намагається зрозуміти власні переживання. Завдяки такій побудові діалогу, Маріанна виглядає максимально правдоподібною і близькою читачеві, її внутрішні переживання легко співвіднести з власними емоціями. У цих діалогах Руні використовує короткі, фрагментарні репліки, неповні речення та прямі запитання, що відображають природну невпевненість і розгубленість героїні. Наприклад: «*Yeah, I have those now*» є коротким реченням, без зайвих уточнень, яке підкреслює стриманість і внутрішню нерішучість.

Застосування скорочень і розмовних виразів у діалогах робить їх природнішими і наближеними до живої мови, що дозволяє глибше розкривати емоційний стан і характер персонажів: «*You're not top of the class in English, he points out. She licks her teeth, unconcerned. Maybe you should give me grinds, Connell, she says*» [Rooney 2018, p. 9]. У цьому уривку представлено кілька характерних розмовних елементів. По-перше, використано скорочену граматичну форму *you're (you are)*, що є типовою ознакою неформального усного мовлення і знижує ступінь офіційності висловлювання. По-друге, лексема *top of the class* належить до розмовно-оцінної лексики, яка не має нейтрального академічного характеру і функціонує як буденна шкільна характеристика. По-третє, репліка *Maybe you should give me grinds* містить розмовний модальний маркер *maybe*, який пом'якшує висловлювання і

передає нерішучість та невпевненість мовця; додатково ірландізм *grinds* (приватні заняття) виступає маркером локального розмовного вжитку, що посилює автентичність мовлення персонажів. Крім того, мінімалістична синтаксична структура реплік і відсутність розгорнутих пояснень відтворюють спонтанність живого діалогу, а короткі фрази передають емоційний стан героя не через пряму номінацію емоцій, а через форму висловлювання, а розмовність у цьому діалозі реалізується через скорочення, побутову лексику, модальні маркери та синтаксичну лаконічність, що є характерною стилістичною рисою прози Саллі Руні.

Діалог звучить як жива розмова між друзями, що створює відчуття безпосередності: «*Would you not? He says. No. Alright, I'll put down English in Trinity, then. Really? She says. Yeah. I don't care that much about getting a job anyway*» [Rooney 2018, p. 27]. У цьому уривку використано низку типових розмовних елементів, що імітують спонтанну усну взаємодію. Передусім це питальна конструкція *Would you not?*, характерна для розмовної англійської, яка виконує не стільки інформативну, скільки емоційно-оцінну функцію. Далі використано односкладові відповіді (*No.*; *Yeah.*; *Really?*), що є типовими для живого діалогу й відображають швидку зміну реплік без розгорнутих пояснень. Крім того, наявні скорочені граматичні форми (*I'll*, *don't*), які знижують формальність мовлення та підкреслюють неофіційний характер спілкування. Вислів *I don't care that much about getting a job anyway* містить розмовний інтенсифікатор *that much* та дискурсивний маркер *anyway*, які передають невимушеність, байдужість і певну імпульсивність мовця. Синтаксична лаконічність і фрагментованість реплік сприяють відтворенню ритму реальної розмови, де емоції й позиція персонажа проявляються через форму висловлювання, а не через авторські пояснення.

Повтори та вставні слова типу *I mean... I don't know... maybe it's just me* відтворюють природний ритм думки та говоріння. Читач відчуває нерішучість і сумнів персонажа, що робить його емоційний стан більш реалістичним.

Скорочення та обривчасті фрази в романі «Normal People» виконують

важливу стилістичну функцію, а саме вони передають емоційне напруження, невпевненість і спонтанність мовлення персонажів. Такі мовні одиниці не є повноцінними фразами, а радше виокремленими моментами живої розмови, які відтворюють природний перебіг усної комунікації.

Обривчасті конструкції та незавершені висловлювання (*I just... I don't want to lose you; They're just come back...* [Rooney 2018]) демонструють синтаксичну неповноту та еліпсис, коли думка свідомо або несвідомо не завершується. Такий прийом відображає внутрішнє напруження, емоційну вразливість і труднощі з вербалізацією почуттів, що є характерним для щирих, емоційно насичених моментів.

Короткі реактивні репліки та мінімальні відповіді (*Yes what?; Yeah; Uh; No; Not really; Good to know* [Rooney 2018]) є прикладами усної мови, у якій відповідь зводиться до мінімуму й виконує переважно прагматичну функцію підтвердження, заперечення або підтримання контакту, а не передачу нової інформації.

Розмовні питальні конструкції (як-от *Do you want to head on?; Does she fancy you?; You're not having an affair with her, are you?; What was the story there?; What's we?* [Rooney 2018]) імітують неформальну спонтанну взаємодію, мають емоційно-оцінний характер і спрямовані не на отримання фактів, а на з'ясування ставлення чи підтвердження припущення.

Розмовні маркери, вигуки та фатичні елементи (*Well, there you go; Come on; Oh; Thank God; by the way* [Rooney 2018]) виконують дискурсивну функцію, структуруючи розмову та передаючи емоційну реакцію мовця. Вони є типовими для усного мовлення й рідко зустрічаються в формальному письмовому стилі.

Розмовна та оцінна лексика (*be sick; bit dejected; kind of weird; pretty; classic me; making progress; idly* [Rooney 2018]) належить до неформального, оцінного словника, за допомогою якого персонажі описують себе й інших без дистанції та стилістичного прикрашання.

Скорочені граматичні форми (*don't; you're; it's; that's; I haven't* [Rooney

2018]) є маркером усного, неофіційного мовлення, що підсилює ефект автентичності й безпосередності діалогів.

Сукупність обривчастих конструкцій, коротких реактивних реплік, розмовних маркерів і скорочень формує стиль, у якому текст звучить як справжня жива розмова, а не як літературно відредагований діалог. Саме через такі мовні «фрагменти» Саллі Руні передає щирість, емоційну вразливість і психологічну напругу персонажів, що відповідає естетиці *New Sincerity*, де емоції виражаються не через риторичну складність, а через простоту і прямоту мовлення.

Психологічна напруженість відчувається через короткі, буденні репліки та опис дрібних дій персонажів авторка передає внутрішню невпевненість і сором Маріанни, її прагнення зрозуміти думки співрозмовника: «*He didn't say anything then, which made her feel even worse. He kicked a crushed can of Dutch Gold aimlessly and sent it skidding towards the French doors. This is probably three times the size of my house, he said. Would you say? She felt foolish for not realizing what he had been thinking about. Probably, she said*» [Rooney 2018, p. 31]. Авторка показує психологічну глибину персонажа. Довгі, відкриті запитання роблять текст інтимним і особистим. Цей уривок демонструє, як мінімалістичні деталі та розмовні конструкції створюють ефект реалістичної взаємодії, відображаючи емоційний стан героїв і характер їхніх взаємин.

Цитата, яка ілюструє емоційні тонкощі сприйняття моменту та внутрішню рефлексію персонажів через опис почуття ностальгії за теперішній момент передається авторкою через цей уривок: «*... feeling a strange sense of nostalgia for a moment that was already in the process of happening. Sophie looked over at her then*» [Rooney 2018, p. 91]. Руні майстерно передає суб'єктивне переживання моментів, коли герої відчувають емоції вже під час події.

Ще один уривок ілюструє емоційні взаємодії та тонкі нюанси стосунків між персонажами. Через опис жестів і відчуттів авторка передає динаміку взаємного розуміння, психологічну близькість та баланс між різними аспектами життя героя: «*She gives him a little smile, like she feels she has won*

the argument. He likes to give her that feeling. For a moment it seems possible to keep both worlds, both versions of his life, and to move in between them just like moving through a door...» [Rooney 2018, p. 27]. Авторка демонструє, що стосунки гнучкі, піддатливі і формуються через обставини, що додає психологічної глибини і філософської насиченості тексту, через дрібні деталі поведінки й внутрішні спостереження, створюючи ефект реалістичності та глибини емоційного досвіду персонажів.

Головні герої роману постійно турбуються про близьких, навіть коли це нерационально, що робить персонажів живими і зрозумілими читачеві: «*Just to see Helen, her beautiful face, her smile, and to know that she continues loving him, this puts the gift of joy into his day, and for hours he feels nothing but a light-headed happiness»* [Rooney 2018, p. 121]. Уривок передає щирість і реалістичність переживань героїв.

Стиль Саллі Руні вирізняється лаконічністю, прямою висловлювань та застосуванням елементів цифрового спілкування, що наближає прозу до сучасної мови молоді. Її романи відображають життя молодих людей, які шукають своє місце у світі, і показують труднощі, з якими стикається її покоління, намагаючись орієнтуватися у швидкоплинній та складній реальності:

Інтимні внутрішні переживання персонажа та його прагнення зберегти приватність підкреслить уривок: «*It wasn't like he deeply cared to know. He certainly didn't tell anyone in school about it, that he had seen her in a bathrobe, or that she looked flustered, it wasn't anyone's business to know»* [Rooney 2018, p. 12]. В ньому Руні показує цінність глибоких емоційних зв'язків над поверхневим сприйняттям оточення, передає сутність переживання героя, роблячи вислів інтимним і щирим.

Авторка показує, як час і досвід «покривають» минулі події, перетворюючи їх на частину внутрішнього світу героїні. Це підкреслює психологічну глибину та багатовимірність персонажа: «*From a young age her life has been abnormal, she knows that. But so much is covered over in time now,*

the way leaves fall and cover a piece of earth, and eventually mingle with the soil. Things that happened to her then are buried in the earth of her body» [Rooney 2018, p. 180]. Образне порівняння подій із листям, що вкриває землю, підкреслює процес емоційного осмислення минулого та поступового інтегрування пережитого в особистість героїні, демонструючи її психологічну глибину й складність внутрішнього світу.

Розглядаючи роман Саллі Руні «Normal People», ми визначили такі ключові елементи її стилю:

- застосування реалістичних та глибинних діалогів персонажів, завдяки яким авторка вміло передає почуття та переживання персонажів, які відзначаються правдоподібністю та глибиною, інколи наближаючись до потоку свідомості й з мінімальним використанням розділових знаків. Через таку щирість читач відчуває себе учасником розмови: *«I'm not a religious person but I do sometimes think God made you for me»* [Rooney 2018, p. 90]. Цей уривок передає щирість і інтимність почуттів героя. Відкритість висловлювання створює ефект прямої розмови з читачем, ніби ми стаємо свідками особистого зізнання. Проста, розмовна структура речення робить його природним і близьким для сприйняття. Авторка передає поєднання оптимізму та реалістичного сприйняття життя: *«Life offers up these moments of joy despite everything»* [Rooney 2018, p. 166]. Простий, лаконічний стиль робить вислів щирим і легким для розуміння, водночас підкреслюючи емоційну глибину.

- психологічна глибина героїв у творах Саллі Руні проявляється у зосередженості на їхньому внутрішньому світі, а не зовнішності. Авторка створює багатовимірні й проникливі характери, детально передаючи їхні емоції, тривожність та внутрішні суперечності, завдяки чому персонажі сприймаються читачем як реальні й близькі: *«Her eyes fill up with tears again and she closes them. Even in memory she will find this moment unbearably intense, and she's aware of this now, while it's happening. She has never believed herself fit to be loved by any person. But now she has a new life, of which this is the first*

moment, and even after many years have passed she will still think: Yes, that was it, the beginning of my life» [Rooney 2018, p. 39]. Саллі Руні показує переломний момент внутрішнього досвіду персонажа. Текст передає інтенсивність емоцій, самоаналіз і водночас новий етап життя героїні. Авторка поєднує теперішній момент із усвідомленням того, як він запам'ятається в майбутньому, що додає глибини та драматизму. Розкриття психологічної складності взаємин і людської недосконалості, де звучить щирість, яка межує з болем, відвертий опис розчарування у собі й інших розкриває цей фрагмент: *«I don't know what's the best thing for us, he says. Obviously it's nice for me hearing you say this stuff. But at the same time things have never ended well with us in the past. You know, you're my best friend, I wouldn't want to lose that for any reason»* [Rooney 2018, p. 175]. Така манера допомагає читачеві порівнювати себе з героями. Авторка фіксує процес самоаналізу у моменті, демонструючи природність, нерішучість і сумніви, характерні для молодих людей: *«He feels ambivalent about this, as if it's disloyal of him, because maybe he's enjoying how she looks or some physical aspect of her closeness. He's not sure what friends are allowed to enjoy about each other»* [Rooney 2018, p. 125]. Цей уривок показує внутрішній конфлікт героя, який є одночасно емоційний і моральний. Стиль простий, без прикрас, але завдяки цьому надзвичайно правдивий.

- зображення покоління міленіалів Саллі Руні висвітлює проблеми, близькі сучасній молоді, а саме психологічні труднощі, питання фемінізму та складність міжособистісних стосунків: *«Instantly she jerks away from him, pulling her dress up to her collarbone, feeling her face fill with blood. Her eyes are stinging and she feels a pain where he grabbed her. Behind her the others are laughing...»* [Rooney 2018, p. 35]. Цей уривок відображає інтимність і емоційну відкритість героїв. Просте і пряме речення передає щирі почуття, без перебільшеної драматизації, створюючи відчуття особистої розмови з читачем і демонструючи теплу, але складну динаміку взаємин, характерну для стилю Руні. Проілюструємо відчуття відчуження, яке переживає героїня: *«Marianne had the sense that her real life was happening somewhere very far away, happening*

without her, and she didn't know if she would ever find out where it was and become part of it» [Rooney 2018, p. 15]. Через внутрішній монолог читач отримує доступ до її емоційного стану, Маріанна відчуває себе відокремленою від власного життя, ніби реальні події відбуваються десь далеко, поза її контролем, що підкреслює її психологічну вразливість і пошук власного місця у світі. Ключовою лінією роману є непрості відносини між Коннелом і Маріанною, їх любов, прив'язаність, але й численні бар'єри: *«It was culture as class performance, literature fetishized for its ability to take educated people on false emotional journeys, so that they might afterwards feel superior to the uneducated people whose emotions are less contrived»* [Rooney 2018, p. 167]. Цитата підкреслює, що окрім особистих почуттів існують структурні фактори, такі як: класові, освітні та культурні, які формують поведінку героїв і впливають на їхню здатність до щирої емоційної близькості.

- непослідовність простежується у тексті роману «Normal People», схожість до потоку свідомості, однак така побудова тексту не заважає відчувати роман як завершене й гармонійне ціле: *«She nods. She smooths the lotion slowly over her right arm, so it glistens. Alan is trying to find out who got six hundred points... but she says nothing. She applies some lotion to her left arm and then... face to the sun, and closes her eyes...»* [Rooney 2018, p. 49]. Думки плінуть вільно, одна емоція переходить в іншу без чіткої логічної структури; *«... I hated that so much that I feel sick. Is that just the way he is? Is the nausea he feels when Miss Neary leans over his desk actually his way of experiencing a sexual thrill? How would he know?»* [Rooney 2018, p. 11]. Роздуми героя зливаються в єдиний монолог, у якому немає традиційних меж між окремими тезами; *«And in a way, the feeling provoked in Connell when Mr Knightley kisses Emma's hand is not completely asexual, though its relation to sexuality is indirect. It suggests to Connell that the same imagination he uses as a reader is necessary to understand real people also, and to be intimate with them»* [Rooney 2018, p. 56]. Відсутність чітких розділових пауз створює відчуття безперервного потоку думок.

- відвертість та щирість створює Саллі Руні, коли описує відчуття щирої

розмови з читачем. Пряме і просте висловлення почуттів робить думки героїні дуже щирими, немає прикрашання або ускладнених описів «... *I feel wonderful, thank you. In the mirror he noticed he had a little blood on his lower lip. He must have brushed it with his hand by accident...*» [Rooney 2018, p. 83], де тон прямий і невимушений, читач відчуває щирість спілкування між персонажами. У фрагментах «*And it will always be some flat-chested girl wearing ugly shoes and disdainfully smoking a cigarette. And Connell has to admit, yes, he does find her attractive...*» [Rooney 2018, p. 57] та «*He thought he would tell her about the rent situation that night in bed. He felt very afraid of losing her. When they got to bed she wanted to have sex and afterwards she fell asleep...*» [Rooney 2018, p. 98] передаються справжні емоції героя без прикрас, роблячи читача свідком його відвертості.

- легка та захоплива проза читається легко через унікальний стиль Саллі Руні: «*He was like a freezer item that had thawed too quickly on the outside and was melting everywhere, while the inside was still frozen solid. Somehow he was expressing more emotion than at any time in his life before, while simultaneously feeling less, feeling nothing*» [Rooney 2018, p. 161]. Авторка використала яскраву метафору, яка одразу малює образ стану героя. Незважаючи на складність емоцій, порівняння з «замороженим продуктом» робить психологічний стан зрозумілим і близьким для читача. Такий підхід робить текст легким для сприйняття, бо складні почуття передані через знайомі образи. Навіть серйозна тема про вплив людей один на одного подана зрозуміло і природно, що робить текст живим та захопливим: «*They've done a lot of good for each other. Really, she thinks, really. People can really change one another*» [Rooney 2018, p. 198]. Речення короткі, прямі, а повторювані слова підкреслюють щирість думки. Простий, але глибокий опис переживань героїні сприяє розкриттю внутрішніх відчуттів через короткі і зрозумілі речення та створює ефект присутності читача всередині історії: «*He tells her that she's beautiful. She has never heard that before, though she has sometimes privately suspected it of herself, but it feels different to hear it from another person*» [Rooney

2018, p. 38]. Це поєднання легкості і психологічної проникливості робить текст захопливим.

Головні герої в романі Саллі Руні «Normal People» є освідченими та свідомими молодими людьми, які часто почуваються розгубленими і сумніваються у своєму шляху. Вони відвідують психотерапевтів, обговорюють фемінізм за кавою, борються з тривожністю, закохуються і переживають розчарування, дискутують про патріархат, працюють у літературних агентствах і пишуть вірші. Руні змальовує покоління, що вірить у можливість змінити світ, але стикається з жорсткою реальністю, де навіть власне життя здається поза контролем. Герої роману постійно балансують між цинізмом і надією, між політичними переконаннями та особистими труднощами, між прагненням впливати на світ і необхідністю просто виживати. Постійна напруга робить їх переживання глибокими, щирими та надзвичайно близькими для читача:

Авторка через деталі поведінки та реакцій героїні (поставлені руки, пітулантна поведінка, вплив алкоголю) показує її емоційний стан і психологічну напруженість: «*He was surprised that she would sign in that petulant way, and wondered how much she had had to drink. Her arms were folded up at her chest. Not being preachy, he went on...*» [Rooney 2018, p. 129]. Цей уривок показує внутрішній конфлікт героїні між бажанням поводитися «нормально» і усвідомленням складної, часом жорсткої реальності власного життя.

Через метафори та порівняння з технологією та відображенням місяця авторка передає її самостереження, невпевненість і водночас тонку готовність до нових переживань: «*She sits at her dressing table looking at her face in the mirror. Her face lacks definition around the cheeks and jaw. It's a face like a piece of technology, and her two eyes are cursors blinking. Or it's reminiscent of the moon reflected in something, wobbly and oblique*» [Rooney 2018, p. 14]; «*All she knew was that when it started, she wouldn't need to imagine it anymore*» [Rooney 2018, p. 15]. Ці цитати ілюструють внутрішній стан Маріанни,

розчарування у власному образі та водночас прагнення до змін і надії. Героїня одночасно відчуває розчарування і бажання вірити у можливість змін.

Авторка через іронічний тон підкреслює, що навіть незначна участь у громадському житті для героя є важливою і помітною дією, водночас демонструючи його внутрішню обережність і нерішучість у більш серйозних соціальних або політичних питаннях: «*Connell's comments on any of the Facebook threads, but he has liked several comments calling for the invite to be rescinded, which is probably the most strident political action he has ever taken in his life*» [Rooney 2018, p. 64]. Цей приклад демонструє, як політичні ідеї перетинаються з особистими переживаннями, не даючи простих відповідей та ілюструє пасивну політичну позицію Коннела та його обмежену соціальну активність.

Через легкий гумор та невимушену переписку авторка показує, що герої долучаються до політики швидше як до соціального контексту, ніж із глибоким розумінням і активною позицією: «*In the end Connell did vote for Declan Bree, who went on to be eliminated in the fifth count... Lorraine said it was a disgrace. Swapping one crowd of criminals for another, she said. He texted Marianne: Lg in government, tucks sake. She texted back: The party of Franco. He had to look up what that meant*» [Rooney 2018, p. 41]. Цей епізод підкреслює інтелектуальні і культурні розриви між героями та водночас їхню взаємодію і спробу обговорювати складні теми у повсякденному діалозі.

Наступні цитати прекрасно ілюструють внутрішні переживання та самосприйняття героїв, що є важливими темами в творчості Саллі Руні: «*Connell falls into a sense of crushing inferiority to his fellow students, as if he had upgraded himself accidentally to an intellectual level far above his own... and eventually he realised that most people were not actually doing the reading. They were coming into college every day to have heated debates about books they had not read. He understands now that his classmates are not like him. It's easy for them to have opinions, and to express them with confidence. They don't worry about appearing ignorant or conceited... and he'll probably never really understand them,*

and he knows they will never understand him, or even try» [Normal People, p. 56]. Коннелл відчуває глибоке відчуження та неповноцінність серед своїх однокурсників. Він усвідомлює, що його інтелектуальний рівень вищий, ніж у більшості його оточення, але це не приносить йому задоволення. Замість того, щоб бути впевненим у своїх знаннях і поглядах, він відчуває сумнів і самокритику, усвідомлюючи, що інші студенти не переживають таких роздумів. Вони можуть безтурботно висловлювати думки про книги, які навіть не читали, і це не викликає у них жодних внутрішніх конфліктів. Цей момент підкреслює соціальне і інтелектуальне відчуження, яке Коннелл відчуває у своєму оточенні; *«She sits at her dressing table looking at her face in the mirror. Her face lacks definition around the cheeks and jaw... Or it's reminiscent of the moon reflected in something, wobbly and oblique»* [Rooney 2018, p. 14]. Маріанна переживає відчуття невизначеності щодо власної зовнішності та внутрішнього світу. Її опис обличчя через метафори *«face like a piece of technology»* і *«eyes are cursors blinking»* підкреслює її відчуття нецілісності й розгубленості, ніби її образ не має чіткої форми або значення, так само як і її внутрішній стан. Вона бачить себе як неоднозначне відображення, не вписуючись у жодні усталені рамки. Водночас це відчуття самотності та сплутаності в її сприйнятті зовнішнього світу відображає глибоку внутрішню кризу і невпевненість, яку вона намагається подолати.

Відображення внутрішнього конфлікту Маріанни, її прагнення до нормальності та водночас усвідомлення власної унікальності розкрито у фрагменті: *«She wondered if she would ever feel normal, if she could ever be like everyone else. But she knew she couldn't, and that scared her ... »* [Rooney 2018, p. 131]. Маріанна розуміє, що вона не зможе стати частиною того світу, в якому хоче жити, і це розчаровує її. Водночас її свідомість і прийняття цієї унікальності, яку вона не може позбутися, стають джерелом її внутрішнього болю та страху. Використання фрази *«if she would ever feel normal»* і *«if she could ever be like everyone else»* створює ефект вагання і підсилює відчуття безвиході героїні.

Потік свідомості Маріанни передає її внутрішню тривожність та емоції: *«Instead of walking home that night, Connell came back to stay at hers. They lay in her bed looking up at the ceiling and talking. Until then they had always avoided discussing what had happened between them the year before, but that night Connell said: Do your friends know about us? Marianne paused. What about us? she said eventually. What happened in school and all that»* [Rooney 2018, p. 73].

У роздумах Коннелла щодо своїх стосунків з Гелен і Маріанною ми бачимо, як класові ідентичності та соціальні очікування впливають на самопочуття і поведінку героя: *«By now the unspoken consensus is that Helen and Marianne don't like each other very much. They're different people. Connell thinks the aspects of himself that are most compatible with Helen are his best aspects: his loyalty, his basically practical outlook, his desire to be thought of as a good guy. With Helen he doesn't feel shameful things, he doesn't find himself saying weird stuff during sex, he doesn't have that persistent sensation that he belongs nowhere, that he never will belong anywhere. Marianne had a wildness that got into him for a while and made him feel that he was like her, that they had the same unnameable spiritual injury, and that neither of them could ever fit into the world. But he was never damaged like she was»* [Rooney 2018, p. 130]. Цей уривок показує класову різницю між героями та соціальний контекст, у якому розвиваються їхні стосунки. *«His loyalty, his basically practical outlook, his desire to be thought of as a good guy»* підкреслює позитивні риси, які Коннелл приписує собі через стосунки з Геленом; *«wildness»* і *«spiritual injury»* описують внутрішній стан Маріанни, що підкреслює її емоційну травматичність і розрив з суспільними стандартами. *«He was never damaged like she was»* підкреслює відмінність між двома персонажами, але й інтуїтивно натякає на обмежене розуміння Коннеллом того, через що проходить Маріанна. Це дає читачеві підстави задуматися, чи справді він може зрозуміти її глибину.

Отже, Саллі Руні створила особливий літературний світ у романі *«Normal People»*, де герої постають як багатовимірні, психологічно складні особистості. Її стиль поєднує правдоподібні діалоги, потік свідомості та щире

відтворення внутрішніх переживань персонажів. Через зображення життя сучасної молоді з її тривогами, пошуком власного «я», політичними та романтичними труднощами, Руні не лише відтворює реалії часу, а й змушує читача співпереживати, замислюватися та шукати власне місце у світі. Її проза стає своєрідним психологічним досвідом, що підтверджує, як автентичність і чесність у письмі здатні формувати справжню близькість між автором і читачем. Завдяки літературним засобам, таким як контраст, метафори, психологічні монологи, лексичні опозиції і риторичні питання, Саллі Руні вдається досягти психологічної глибини персонажів і підкреслити соціальні та класові бар'єри в їхніх стосунках. Ці засоби допомагають читачеві зрозуміти, як глибоко класова належність і соціальні ролі впливають на емоційний стан героїв та їхні взаємини.

2.2. Характерні риси мовлення персонажів

Мовленнєва характеристика персонажа є засобом художнього зображення, що полягає у виборі індивідуальних для кожного героя слів, висловів і мовних конструкцій.

Мовлення персонажів у романі Саллі Руні є однією з ключових складових її стилю і значною мірою формує сприйняття тексту читачем. Через спосіб висловлювання героїв авторка передає їхні внутрішні переживання, психологічну глибину та характерні риси покоління, до якого вони належать. Особливості діалогів і монологів дозволяють не лише зрозуміти мотиви та емоції персонажів, а й створюють ефект безпосередньої участі читача у їхньому житті та стосунках.

Мовлення героїв відзначається реалістичністю та природністю, діалоги звучать як живе спілкування, часто з короткими, обривчастими реченнями, вставними словами та повторними формулюваннями, що відтворюють потік свідомості. Персонажі відкрито висловлюють свої емоції та сумніви, що

створює відчуття щирої розмови. Їхні висловлювання часто містять психологічну глибину і саморефлексію, метафори та сучасні образи, включно з цифровими, що робить текст близьким для читача. Мінімалістичність і прямота мови підкреслюють чесність і щирість героїв, а їхні переживання постають живими, емоційно насиченими та правдоподібними.

Мовлення героїв роману Саллі Руні «Normal People» відзначається неформальністю і природністю, які реалізуються через використання простих та еліптичних синтаксичних конструкцій, фрагментованих і парцельованих речень, а також мінімалістичну організацію діалогічного мовлення.: *don't feel bad; Do you want to head on?; You're blushing now actually; Good to go?; No. Why would I be?; Right; Well, there you go; Yeah, it'll do, thanks; No, yeah. It's really nice actually; Oh, it's fantastic; Come on; Suit yourself; you guys; Not really; That's cool; It's crazy; give it a go; for coffee; Good to know; by the way; that's all; Not hugely gone on; be sick; making progress; bit dejected; Yeah, thanks; A bit of fun; feel stupid; hang out for a bit; drop home; Well, yeah; Hm; whatever; having fun; all that; you want to fuck me; fair play; no bother; Yeah, that's good* [Rooney 2018].

Репліки персонажів подаються у формі коротких, простих, синтаксично неускладнених реплік, що створює ефект живої, безпосередньої розмови, в якій думки формулюються прямо й щиро, без риторичного прикрашання: «*No. I was frustrated sometimes but not lonely. I never feel lonely when I'm with you*» [Rooney 2018, p. 174]. У цьому прикладі використано повсякденну нейтральну лексику (*frustrated, lonely, with you*) та прості речення з однією граматичною основою, завдяки чому емоційний стан героя передається максимально природно і зрозуміло для читача.

Наступний уривок також демонструє побутовий, неформальний стиль мовлення, близький до повсякденної усної комунікації: «*There's no such thing as bad weather, only bad clothes*» [Rooney 2018, p. 143]. У цьому випадку ефект гумору виникає завдяки узагальненій життєвій формулі, що звучить як напівжартівливий афоризм. Вислів спрощує складну або неприємну реальність

до банального пояснення, що створює іронічний контраст між серйозністю ситуації та легкою, буденною формою її осмислення. Гумор ґрунтується на простоті формулювання, знайомості вислову та його невимушеній інтонації. Такий прийом відповідає загальному стилю Саллі Руні, де емоції й ставлення персонажів передаються через буденну мову, а не через експресивні стилістичні засоби.

Активне використання сленгових одиниць підкреслює вік, соціальну групу та індивідуальні особливості персонажів. Молодіжний сленг і розмовні елементи наближають мову героїв до живої повсякденної розмови [Rooney 2018]. Їх можна класифікувати за функціональним призначенням у діалогах.

Емоційні реакції та міжособистісні взаємодії – слова та фрази, що передають емоції та реакції персонажів на дії інших: *pissed off with, don't feel bad, act kind of weird around me, makes a face, got all cocky and loud, whatever* розмови [Rooney 2018] дозволяють читачеві зрозуміти внутрішній стан персонажів і відтворюють реалістичну взаємодію.

Флірт та романтичні або сексуальні натяки – фрази, що виражають зацікавленість, сексуальну або романтичну поведінку: *does she fancy you?, flirtatious, hook up, sleeping with her, you want to fuck me, low-cut, cute couple* розмови [Rooney 2018]. Їх використання допомагає передати інтимні або особистісні стосунки персонажів.

Сленг та неформальні жаргонізми – слова, що є частиною молодіжного або повсякденного сленгу *mock results, lads, gaff, fair play, no bother, chips, MacBook, spritzer* розмови [Rooney 2018] роблять мову живою і сучасною, підкреслюючи соціокультурний контекст.

Соціальна оцінка та критика – вирази, що характеризують персонажів або оцінюють інших: *loser, snob, ugly grin, scrub up well, perverse desire, jerk away* розмови [Rooney 2018] відображають суб'єктивну думку персонажів і їх соціальні упередження.

Експресивні вигуки та інтенсивні реакції – емоційно забарвлені вигуки та реакції на події: *fucks sake, What the fuck did you do that for?, fucked anyway,*

really not like that, like he fucking cares розмови [Rooney 2018] надають тексту експресивності та відображають різкі емоційні стани персонажів.

Використання Саллі Руні цих елементів дозволяє створити ефект реалістичного спілкування, підкреслити характер та психологічний стан персонажів, а також передати емоційне забарвлення та індивідуальний стиль мислення. Розмовні вислови, сленг та експресивні емоційні реакції роблять діалоги живими, динамічними та легко впізнаваними для читача.

Крім того, розмовні й сленгові конструкції допомагають передати соціокультурний контекст і відчуття належності героїв до сучасного молодого покоління, роблячи їх поведінку та сприйняття світу більш правдоподібними для читача: *«If Niall could see Marianne, he would say: don't tell me. You like her. It's true she is Connell's type, maybe even the originary model of the type: elegant, bored-looking, with an impression of perfect self-assurance. And he's attracted to her, he can admit that. After these months away from home, life seems much larger, and his personal dramas less significant. He's not the same anxious, repressed person he was in school, when his attraction to her felt terrifying, like an oncoming train, and he threw her under it»* [Rooney 2018, p. 65] або *«Back home, Connell's shyness never seemed like much of an obstacle to his social life, because everyone knew who he was already, and there was never any need to introduce himself or create impressions about his personality. If anything, his personality seemed like something external to himself, managed by the opinions of others, rather than anything he individually did or produced. Now he has a sense of invisibility, nothingness, with no reputation to recommend him to anyone»* [Rooney 2018, p. 57]. Розмовні та описові конструкції передають психологічний стан Коннелла, його внутрішню рефлексію та соціальну позицію серед однолітків. Вони відображають емоційні нюанси, соціальні установки та внутрішні переживання героя, що є важливим для адекватного перекладу та відтворення стилю оригіналу.

Більшість інформації у романі подається через діалоги, що робить спілкування живим і динамічним. Короткі, обривчасті репліки передають

нерішучість і буденність спілкування: «*Oh, right. No, not really. Maybe just two, then, Peggy sa Two what, two women?*» [Rooney 2018, p. 80]. У цьому уривку Саллі Руні вдало використовує короткі, обривчасті репліки та діалог без логічних завершень, щоб передати невимушений стиль спілкування героїв. Такий підхід підсилює ефект реалістичності та близькості до читача, оскільки ці репліки схожі на звичайні, буденні розмови, в яких важко точно передбачити кожен відповідь. Водночас, через такі діалоги авторка успішно передає внутрішні переживання героїв, нерішучість, невизначеність та складність у стосунках, що робить їх емоційно правдоподібними.

Репліки показують емоційний стан і реакції персонажів, роблячи спілкування динамічним і емоційно насиченим: «*He gives a short, unhappy laugh. Thanks, he says. Well, you do. Yeah, I'm aware. You're blushing now actually, says Marianne*» [Rooney 2018, p. 11]. Діалог між Коннеллом та Маріанною побудований так, що він ефективно передає напругу, нерішучість та емоційні коливання героїв через короткі фрази й непрямі реакції.

Повторення і невизначеність у діалогах підкреслюють психологічну правдоподібність і внутрішній стан персонажів: «*She breathed in quickly through her nose, he could hear it. You weren't ignoring Marianne, she said. I wasn't ignoring anyone. But you seemed particularly happy to see her, wouldn't you say? For fuck's sake, Helen, he said quietly. What?*» [Rooney 2018, p. 160]. Саллі Руні в цьому діалозі використовує ефективні мовні прийоми, щоб показати емоційні коливання героїв, їхні нерішучість і незадоволення.

Авторка передає емоції та ставлення персонажів через вибір слів та розмовних конструкцій: *mock results, hook up, pissed off, fucked-up, don't feel bad, Do you want to head on?, Yeah, thanks, rolled his eyes, makes a face, pulling out of his grasp* [Rooney 2018]. Діалог (навіть у формі внутрішнього монологу) передає емоційну інтенсивність моменту та психологічну реалістичність переживань: «*For a few seconds they just stood there in stillness, his arms around her, his breath on her ear. Most people go through their whole lives, Marianne thought, without ever really feeling that close to anyone*» [Rooney 2018, p. 33].

Уривок поєднує короткі описові речення та внутрішні думки персонажа, створюючи ефект безпосереднього спостереження і близькості.

Діалог відображає емоційні сумніви та щирість, роблячи мовлення близьким для читача: «*Sometimes I feel embarrassed telling you stuff like that because it just seems stupid. To be honest, I still look up to you a lot, I don't want you to think of me as, I don't know. Deluded*» [Rooney 2018, p. 197]. Персонаж використовує невимушену, розмовну мову, короткі вставки та повтори (I don't know), що відтворюють повсякденний стиль спілкування.

Цитата «*He had just wanted to be normal, to conceal the parts of himself that he found shameful and confusing*» [Rooney 2018, p. 159] чудово ілюструє внутрішній конфлікт і психологічну глибину персонажа, зокрема Коннелла, через лаконічне і чітке формулювання його бажань та переживань. А коротке, лаконічне речення передає внутрішній конфлікт персонажа і його прагнення відповідати соціальним нормам, показує психологічну глибину і дозволяє читачеві зрозуміти мотивацію персонажа без додаткових описів.

Авторка використовує метафоричні порівняння та образи, що передають відчуття миттєвої радості і щастя: «... *like watching a perfect goal, like the rustling movement of light through leaves, a phrase of music from the window of a passing car. Life offers up these moments of joy despite everything*» [Rooney 2018, p. 166]. Діалогова насиченість тут проявляється через внутрішні рефлексії і мисленнєві потоки персонажа, які звучать як продовження живої розмови із самим собою або з іншим героєм.

Першою характерною рисою мовлення персонажів роману є те, що у нас є два персонажі з різними точками зору. Коннелл походить з робітничого класу, він не знає свого батька, а його мати працює прибиральницею в будинку другої героїні, Маріанни. Маріанна – наша героїня, дочка двох адвокатів, яка перебуває на вершині соціально-економічної ієрархії в маленькому селі в Західній Ірландії, де Маріанна та Коннелл навчаються. Така домовленість є ефективною, частково тому, що Руні добре зображує обох персонажів:

Авторка через просте, але дуже виразне речення показує внутрішній конфлікт персонажа та його непевність в собі: «*Everyone is so convinced of his attraction to Miss Neary that sometimes he starts to doubt his own instincts about it*» [Rooney 2018, p. 10]. Це приклад того, як Коннелл часто живе з думкою про те, як його сприймають інші, що характерно для людини з менш стабільним соціальним статусом, для кого важливе визнання і прийняття.

Відмінність у становищі проілюструємо фрагментом: «*People know that Marianne lives in the white mansion with the driveway and that Connell's mother is a cleaner, but no one knows of the special relationship between these two facts*» [Rooney 2018, p. 9]. Маріанна живе у великому будинку, має соціальний статус, а мати Коннелла працює прибиральницею у родині Маріанни. Вона усвідомлює матеріальні та символічні аспекти класу, але не завжди «грає» класову роль, що хоча Маріанна належить до більш привілейованого соціального класу, вона часто не приймає повністю «ієрархію» як обов'язкову. Вона не прагне популярності чи зовнішнього визнання так само, як інші.

Через сором чи страх засудження однолітками чи суспільством, підкреслюючи його внутрішній конфлікт і позицію «між світами» проілюстровано наступним уривком: «*In school on Monday he had to avoid looking at Marianne or interacting with her in any way. He carried the secret around like something large and hot, like an overfull tray of hot drinks that he had to carry everywhere and never spill*» [Rooney 2018, p. 23]. Коннелл уникає відкритих проявів дружби чи зацікавленості. Відчуття сорому перед можливим осудом з боку однолітків є основною рушійною силою внутрішнього конфлікту Коннела. Він уникає взаємодії з Маріанною в школі, бо боїться, що їхня дружба або стосунки будуть розкриті. Порівняння секрету з «*overfull tray of hot drinks*», який Коннелл змушений нести, є надзвичайно сильним і образним. Метафора передає вагу і небезпеку того, що він відчуває. Секрет, наче гарячі напої, може «пролитися», тобто бути виявленим, і це викликає у нього відчуття надмірного навантаження та непевності. Його

секрет є водночас і важким тягарем, і небезпекою, яку він має постійно контролювати, щоб не розкрити себе перед іншими.

Завдяки головній героїні з робітничого класу, «звичайні люди» позиціонують себе як представника класової критики, але водночас, представляючи Маріанну як представницю вищого класу, Руні може розвіяти в контексті роману певні крайні погляди, які може створювати класова точка зору. Коннелл соромиться через свій клас та зв'язки з Маріанною: «*He puts his back against the fridge and watches her lick the spoon. In school he and Marianne affect not to know each other. People know that Marianne lives in the white mansion with the driveway and that Connell's mother is a cleaner, but no one knows of the special relationship between these facts*» [Rooney 2018, p. 9]. Коннелл відчуває внутрішній тягар через те, що його мати працює прислугою в домі Маріанни. Але Руні не зображує це як лише пригноблення, бо це також частина його самоусвідомлення, його страхів, його ідентичності. Коннелл відчуває сором і комплекс неповноцінності через соціальний статус своєї сім'ї. Але Руні не зводить його образ до «жертви класу», він сам обирає, як реагувати на ситуацію.

Обидва персонажі, Маріанна і Коннелл, змушені мати справу з класовими обмеженнями і «символічними» бар'єрами: «*He and Marianne never talked about money. They had never talked, for example, about the fact that her mother paid his mother money to scrub their floors and hang their laundry, or about the fact that this money circulated indirectly to Connell, who spent it, as often as not, on Marianne*» [Rooney 2018, p. 97]. Матеріальні обставини не просто фон, вони вплетені в їхні почуття, у те, як вони сприймають себе та один одного. Коннелл часто вагається або уникає говорити про гроші, соромиться цієї залежності, але вона все одно існує і має значення. Маріанна хоча й має більшу фінансову свободу, усвідомлює цей контраст і його вплив.

Авторка докладно зусиль, щоб показати, що хоча в Маріанни є гроші, це не означає, що її життя йде гладко, і не лише тому, що вона дивна та нестандартна, але й через фактори, які вона не контролює, такі як жорстокий

брат та жорстокий батько: «*Marianne would like her superior intellect to be affirmed in public by the transfer of large sums of money*» [Rooney 2018, p. 109]. Для Маріанни «успіх» є не лише особистим чи інтелектуальним, але й символічним, важливе, щоб інші визнали її за заслуги. І через це видно, що навіть для тих, хто теоретично «вище класом», існують тиски символічного статусу, які можуть породжувати відчуття невідповідності, навіть провини..

За допомогою простого, прямолінійного опису авторка створює чітке уявлення про психологічний клімат серед підлітків, де домінують певні соціальні правила і негласні угоди, що не підлягають обговоренню, але активно формують поведінку героїв: «*Everyone knows that Rachel is the most popular girl in school, but no one is allowed to say this. Instead everyone has to pretend not to notice that their social lives are arranged hierarchically, with certain people at the top, some jostling at mid-level, and others lower down*» [Rooney 2018, p. 28]. Маріанна має соціальні привілеї, але сама часто не сприймає себе частиною ієрархії. Це руйнує стереотип про те, що «вищий клас» обов'язково комфортно почувається у своєму становищі.

Через лаконічний і багатозначний опис авторка майстерно передає ідею соціальних бар'єрів, які присутні в їхніх відносинах, навіть коли вони не проговорюються відкрито: «*They had never talked about the fact that her mother paid his mother money to scrub their floors... and that this money circulated indirectly to Connell*» [Rooney 2018, p. 97]. Фінансовий аспект залишається «мовчазним», але він існує й впливає на стосунки. Це підкреслює, що клас не абстракція, а конкретна сила, що формує міжособистісні зв'язки.

Саллі Руні демонструє важливий аспект внутрішнього світу Маріанни та її прагнення до визнання своєї інтелектуальної вартості, яке одночасно поєднується з соціальними і економічними аспектами її життя. Через лаконічне, але багатозначне речення, авторка передає складність персонажа та її внутрішній конфлікт, пов'язаний з її становищем у суспільстві: «*Marianne would like her superior intellect to be affirmed in public by the transfer of large sums of money*» [Rooney 2018, p. 109]. Хоч Маріанна належить до

привілейованого класу, вона прагне не лише матеріального, а й символічного підтвердження, визнання її інтелекту. Це свідчить, що навіть привілейовані герої не захищені від почуття невідповідності. Таким чином, Саллі Руні демонструє класову нерівність, але не впадає в крайнощі, її персонажі не просто «типові представники» соціальних верств, а багатогранні особистості з власними сумнівами, страхами та прагненнями. За сюжетом «Normal People», розповідь йдеться від кінця навчання обох у школі до кінця навчання в університеті. Протягом цього часу вони ростуть як особистості, як окремо, так і разом. Часом вони перебувають у стосунках, часом ледве розмовляють:

Наступний уривок чітко показує, що після шкільного життя герої переходять до студентського. І що саме після цього відбуваються зміни у їхньому житті, у відчутті свого місця серед інших, у самоусвідомленні: *«They're talking about their college applications. Marianne is lying with the bedsheet pulled carelessly over her body, and Connell's sitting up with her MacBook in his lap. She's already applied for History and Politics in Trinity. He's put down Law in Galway, but now he thinks that he might change it, because, as Marianne has pointed out, he has no interest in Law. He can't even visually imagine himself as a lawyer, wearing a tie and so on, possibly helping to convict people of crimes. He just put it down because he couldn't think of anything else»* [Rooney 2018, p. 22]. В університеті їхні стосунки не залишаються постійними, бо герої розходяться, пробують інші можливості, але знову й знову повертаються одне до одного. Це підкреслює, що особистісний розвиток відбувається і через периферійні взаємодії, і через взаємну тягу.

Через лаконічний діалог головних героїв роману «Normal People» відчувається приховане обурення та внутрішнє напруження, бо Саллі Руні майстерно передає його без надмірної драматизації: *hanging his head; jaw tighten; rolled his eyes; makes a face; pulling out of his grasp; consumed by a sense; miserable face; a worthless person, pissed off; fucked-up; What the fuck did you do that for?; like he fucking cares; gets really drunk* [Rooney 2018].

Наступний фрагмент вказує на різницю у соціальному положенні та доступі до матеріальних ресурсів: «... *mean everyone here just goes around comparing how much money their parents make. Like I'm being literal with that, I've seen that happen*» [Rooney 2018, p. 162]. Коннелл відчуває реальні фінансові обмеження, тоді як Маріанна має доступ до ресурсів матері і бачить це як просте рішення.

Мовлення персонажів роману «Normal People» слугує для передачі відмінностей у позиціях, це коли вони вдвох обговорюють, як мати Маріанни працевлаштовує матір Коннелла, Лоррейн: «*He gives a short, unhappy laugh. Thanks, he says. Well, you do. Yeah, I'm aware. You're blushing now actually, says Marianne*» [Rooney 2018, p. 11]. Мова проста, але Руні добре передає почуття обурення, соціальну напругу між героями та відмінність їхніх позицій. Маріанна зазнає лише інтелектуального впливу від рішень матері, а Коннелл безпосередньо, фінансово, зазнає їх. Маріанна обговорює ситуацію інтелектуально, як факт чи несправедливість, яка її не зачіпає безпосередньо. Коннелл відчуває реальні наслідки, бо його мати отримує зарплату від матері Маріанни, що впливає на фінансове становище його родини.

Авторка через прості й лаконічні вирази передає складні емоційні переживання персонажів, їхні внутрішні конфлікти та роздуми про щастя, любов і соціальну ізоляцію: «*Marianne, he said, I'm not a religious person but I do sometimes think God made you for me ... Marianne is so happy for Joanna and Evelyn that she feels lucky even to see them together, even to hear Joanna on the phone to Evelyn saying cheerfully: Okay, I love you, see you later. It gives Marianne a window onto real happiness, though a window she cannot open herself or ever climb through*» [Rooney 2018, p. 90]. Руні в цьому фрагменті створює сильний контраст між зізнанням Коннела і відчуттями Маріанни. Слова Коннела «*I'm not a religious person but I do sometimes think God made you for me*» дуже інтимні, проникливі, виражають щирість і емоційну близькість. Метафора «*a window onto real happiness*» символізує бажання Маріанни бути частиною того

щастя, але водночас показує, що це щастя є для неї недосяжним, і вона не може до нього наблизитись.

Роман «Normal People» містить небагато текстових повідомлень та електронних листів, оскільки авторка прагнула зберегти безпосередність взаємодії персонажів та живість оповіді: *She has two new emails, one from Connell and one from Joanna. She dabs her mouse back and forth between them, and then selects Joanna's.* Авторка передає неформальний тон спілкування, який характерний для листів молодих людей: *«no real news from here, as usual. I've recently taken to staying home at night and watching my way through a nine part documentary series about the american civil war. I have a lot of new information about various civil war generals to share with you next time we're on Skype. how are you? how is Lukas? did he take those photos yet or is that today? and the big question ... can I see them when they're done?? or is that prurient. I await your word.* xx [Rooney 2018, p. 141]. Цей уривок описує лист Джоанни до Маріанни, є яскравим прикладом сучасної розмовної мови в художньому тексті. Тон і атмосфера тексту є невимушеною і близькою до повсякденного спілкування. Джоанна ділиться буденними новинами про своє життя, водночас проявляє інтерес до справ подруги та її близьких: *how are you? how is Lukas?*. Легкий гумор і грайливий флірт, наприклад, у фразі *or is that prurient*, додають тексту інтимності та емоційності. Мовні особливості цього уривку включають: відсутність великих літер на початку речень (*no real news from here, as usual*), що створює ефект усного мовлення; скорочені, повторювані речення та питання, характерні для живого діалогу (*how are you? how is Lukas?*); повсякденна лексика та розмовні конструкції (*I've recently taken to staying home at night*), що наближають текст до реальної щоденної мови. Структура тексту відображає потік думок персонажа. Джоанна перескакує від опису власного життя до запитань про співрозмовницю та її сім'ю, а завершальна частина листа стосується фотографій, що підкреслює динаміку спілкування та психологічну відкритість автора.

Герої роману мислять і висловлюють свої думки через яскраві образи: «*Cherries hang on the dark-green trees like earrings*» [Normal People, p. 126] та «*The sky is a thrilling chlorine-blue, stretched taut and featureless like silk*» [Rooney 2018, p. 131]. Порівняння роблять сприйняття сцени більш живим і емоційним. Мова персонажів в наведених прикладах є більше внутрішнім монологом, ніж пряма розмова, що передає психологічну глибину.

Багато описів у романі Саллі Руні «Normal People» пов'язані з емоційним станом героїв і їхніми взаєминами: «*At times he has the sensation that he and Marianne are like figure skaters, improvising their discussions so adeptly and in such perfect synchronization that it surprises them both*» [Rooney 2018, p. 78] та «*His body is so big and gentle, like a Labrador*» [Rooney 2018, p. 94]. Мовлення героїв у цих уривках характеризується високою образністю, деталізацією та поетичною ритмічністю, передає психологічну глибину, емоційність і суб'єктивне сприйняття світу, роблячи героїв живими та близькими для читача.

Таким чином, мовленнєва характеристика персонажів є складним і багатогранним явищем. Аналіз роману Саллі Руні «Normal People» дозволяє зробити висновок, що авторка створила для кожного персонажа унікальний мовленнєвий портрет, який сформований за допомогою різноманітних стилістичних засобів. Репліки персонажів часто стилізуються під мовлення людей, водночас авторка ненав'язливо передає їхній менталітет, логіку мислення, емоційний і фізичний стан, характер, а також світогляд і сприйняття світу.

2.3. Класифікація молодіжного сленгу й розмовних елементів в оригінальному тексті роману

Класифікація молодіжного сленгу й розмовних елементів у романі Саллі Руні «Normal People» полягає у визначенні тих мовних одиниць, які характерні

для сучасної молодіжної мови та допомагають передати індивідуальність персонажів. До них належать сленгові вирази, неформальні звороти, скорочення, розмовні конструкції, особливості синтаксису, нестандартне вживання розділових знаків або їх відсутність.

Класифікація молодіжного сленгу та розмовних елементів передбачає їх поділ на категорії (за класифікацією П. Шлобінскі та К. Шмід) [Schlobinski 1996 та ін.]: вітання, звертання й позначення партнерів; фізичний і психічний стан; фізіологічні функції; побут; одяг і гігієна; жваві вирази; пустопорожні слова та неформальні слова.

Персонажі використовують короткі, живі форми привітань та вступних реплік, які часто поєднуються з емоційною оцінкою ситуації: *Come on; Yeah, that'll do, thanks; Cheers; Well, there you go* [Rooney 2018]. Ці вислови підкреслюють неформальний тон спілкування та дружній стиль взаємодії. «*Hey, he said. Is something upsetting you?*» [Rooney 2018, p. 81]; «*Connell, can I ask you something?*» створюють близькість між персонажами [Rooney 2018].

Саллі Руні описує тілесні дії та реакції, які показують фізичні відчуття героїв за допомогою таких розмовних елементів та молодіжного сленгу. Саме тому мова персонажів часто відображає емоційний і психологічний стан [Rooney 2018]: *a mental illness* – проблеми з головою / *mentally deranged* – хвора на голову (показує внутрішню нестабільність); *feel stupid / feel ignorant* – почуватися дурепою / неук (низька самооцінка, сором); *pissed off / pissed off with* – роздратований (емоційний стан злості); *consumed by a sense* – гнітить почуття (тривога або внутрішнє занепокоєння); *bit dejected* – сумний, пригнічений; *feeling silly* – доволі дурною (легке емоційне збентеження); *getting into* – встрявати (емоційна участь у конфлікті або ситуації) – такі елементи передають емоційне забарвлення тексту і дають змогу читачеві зрозуміти внутрішній стан персонажів без додаткового пояснення.

Роман Саллі Руні містить молодіжний сленг та розмовні елементи, які вказують на фізіологічні функції: *get warm in mouth before swallowing* – зігріває в роті перед ковтанням (детальна фізіологічна реакція на їжу); *spritzer / for*

coffee – питні звички, повсякденні дії; *come then just from touching her like that* – кінчити від доторку (сексуальна фізіологічна реакція); *sleeping with her* – мати інтимні стосунки; *get very deep inside her* – глибоко в ній (сексуальна дія); *make herself come* – оргазм; *feel drained, like a vessel turned out onto its rim* – почувається, наче «судно перекинуте на бік» (втома, виснаження); *drunkly / gets really drunk / high out of your mind* – алкогольні та психоактивні впливи на фізіологію; *mouth was dry / wet mouth* – пересохло / вологий ротик (реакція організму на нервозність або збудження); *rubs at his neck / jaw tighten / clenches teeth* – фізичні прояви напруження; *kicked a crushed can / slapped / grabbed* – фізична активність у контексті емоційного стану [Rooney 2018]. Опис фізіологічних функцій у тексті дозволив передати тілесні та фізіологічні прояви героїв, підкреслити вплив емоційного стану, зробити персонажів більш реалістичними і «живими» у поведінці та реакціях: «*She hung up on me. Afterwards I lay on my bed feeling like a light had been switched off*» [Rooney 2018, p. 83]; «*Outside her breath rises in a fine mist and the snow keeps falling*» [Rooney 2018, p. 150].

Використання молодіжного сленгу та розмовних елементів дозволило Саллі Руні створити у романі «Normal People» реалістичне середовище персонажів, показати повсякденні звички, взаємодію, а також передати звичний ритм життя героїв, який поєднує побутові дії та соціальну взаємодію через побут: «*The smell of petrol infiltrates the car interior, heavy like a headache*» [Rooney 2018, p. 48]. *walks down the hall* – минає коридор (рутинні переміщення); *out for a walk* – прогулятися; *drop home* – підкинути додому (побутова допомога); *hung out much during school hours / hang out for a bit* – тусувалися, зависати (організація дозвілля); *to chatter / whispering / prying into life* – перешіптування, балаканина, втручання у життя інших (повсякденні соціальні взаємодії); *MacBook / laptop* – ноутбук; *washing machine* – пралька; *dressing table* – туалетний столик; *clean mug / apron / lip balm / shoes* – предмети побуту та догляду; *house was busy* – у будинку стояла метушня; *for coffee / debs* – «на каву», випускний бал (соціальні побутові заходи); *give him a*

playful little shove / carrying me around / pulling out of his grasp – фізична взаємодія у повсякденному контексті; *public displays / looking up at the light fixtures / staring at* – поведінка у звичайному оточенні, спостереження та взаємодія — одяг і гігієна: *apron* – фартух (побутовий або робочий одяг); *low-cut* – глибокий виріз (сексуально забарвлений одяг); *scrub up well* – нічого так, виглядати добре (оцінка зовнішнього вигляду); *flat chested* – пласкогруда (фізична характеристика); *clean mug* – горнятко (гігієнічний аспект повсякденного життя); *peeling off* – стягує з рук [Rooney 2018]. Використання молодіжного сленгу та розмовних елементів дозволило підкреслити емоційне забарвлення сцен, де зовнішній вигляд і гігієна впливають на сприйняття ситуації іншими персонажами: «*Her dress is cut low at the front, showing her pale collarbones like two white hyphens*» [Rooney 2018, p. 64] – опис одягу, що впливає на сприйняття персонажа; «*She had never heard that before, though she had sometimes privately suspected it of herself...*» [Rooney 2018, p. 38] передає непряму увагу до зовнішності.

Зручні у користуванні назви та вислови зробили мову живою та природною, наближеною до повсякденної розмови та реакції героїв без складних описів: «*his type*» – короткий вираз для характеристики людей; «*oncoming train*» – метафоричне, але часто вживане повсякденно порівняння; *Yeah / Right / Well, yeah / No. Why would I be? / Not really / Well, there you go* – короткі реакції, підтвердження або заперечення, зручні у повсякденній розмові; *Come on / Give it a go / Suit yourself / Can I get you a drink?* – заклики до дії або пропозиції, легкі для вживання у спілкуванні; *loser / snob / jerk* – короткі епітети, що легко передають оцінку співрозмовника [Rooney 2018].

Саллі Руні використовує жваві вирази та пустопорожні слова: «*You know*», «*like*», «*Yeah. Probably*» короткі, емоційні репліки, які наповнюють мову живою, розмовною інтонацією; «*Jesus / What the fuck did you do that for? / Actually murder / Oh, it's fantastic / That's not an excuse*» емоційно забарвлені репліки, що передають здивування, роздратування, гнів, захоплення; «*Yeah, thanks / Yeah, that'll do / Well, there you go / Well, yeah / Right*» короткі реакції

на події чи слова співрозмовника, створюють динаміку розмови; «*Come on / Give it a go / Cheers / Suit yourself*» заклики, пропозиції або схвалення, що роблять спілкування живим та невимушеним; «*and all that / like he fucking cares / you know / uh / hm / no bother / whatever*» не несуть основного смислу, але заповнюють паузи в розмові, підтримують ритм та натуральність мови; «*actually / just / kind of / bit / a bit of fun / fair play*» м'які слова, що пом'якшують висловлювання або додають неформальності [Rooney 2018].

Неформальні слова, використані авторкою роману, відображають соціокультурні особливості покоління, виражають ставлення до оточення та демонструють індивідуальний стиль персонажа, які передають емоції та реакції персонажів, створюючи ефект особистої розмови: «*Yeah. Probably*», «*No. I never feel lonely when I'm with you*» [Rooney 2018] відтворюють живу розмову і показують швидкість та динаміку спілкування: «*No, she pays her fuck all*» (нічого або дуже мало); «*I'm off to do the messages*» (покупки або доручення); «*Are we heading back to your gaff?*» (дім або квартира); «*What's the cratic?*» (задоволення, плітки); «*Pass me that yoke*» (річ або предмет, який важко назвати); «*That gig was deadly!*» (неймовірним); «*I was gutted when he didn't turn up*» (розчарований, засмучений); «*This is shite, honestly*» (лайно). Приклади демонструють, як Саллі Руні відтворює живу мову свого покоління, а ірландський сленг і неформальні вислови додають автентичності, роблять діалоги щирими та наближеними до реального спілкування.

Розмовні конструкції та скорочення роблять діалоги природними та наближеними до живої мови, щоб діалоги звучали природно і наближено до реальної мови молодих людей, допомагаючи створити ефект щирості та автентичності спілкування, підкреслюючи психологічний стан і соціокультурний контекст героїв [Rooney 2018]: *you're / I've / it'll / can't / doesn't* – стандартні англійські скорочення роблять мову природною; *gonna / wanna / gotcha / kinda / bit* – неформальні скорочення, властиві розмовній молодіжній мові; *Eh, he says. Yeah, thanks* – скорочені реакції та відповіді, що передають швидко, невимушену бесіду; *Do you want to head on? / Are you*

bragging? / *Can I get you a drink?* – короткі запитальні конструкції, характерні для живої розмови; *Not hugely gone on* / *Really not like that* / *I was kind of worried... and all that* – розмовні вирази, що включають м'якші оцінки, уточнення або емоційне забарвлення; *Well, yeah* / *Well, there you go* / *Right* / *Yeah, that'll do* – короткі вставні конструкції, що підтримують ритм розмови та реакцію на співрозмовника.

За структурною організацією молодіжні сленгові одиниці належать до певного структурного типу мовних елементів. Їх класифікація зазвичай базується на кількісних характеристиках і внутрішньому складі. Ми ідентифікували однокомпонентні сленгізми – одиночні слова: *loser* – лузер (негативна оцінка людини); *snob* – сноб (оцінка поведінки); *pissed off* – злий, роздратований; *fucked-up* – жахливо, лайно; *Jesus* – лишенько (вигук здивування або роздратування); *jerk* – придурок, хам; *bisexual* – бісексуалки (характеристика людини); *mock* – пробний, тестовий (у сленговому контексті – результати *mock results*); *chips* – чипси (побутовий сленг, популярна назва снєків) [Rooney 2018]. Завдяки використанню однокомпонентних сленгізмів у тексті роману, авторка передала особистісні оцінки та емоції та спростила повсякденну комунікацію. Також авторка використовувала багатокомпонентні сленгізми – словосполучення або фразеологізми: *rubber duck debugging*; *code smell*; *oncoming train* – метафора для опису страху чи сильного хвилювання; *threw her under it* – ідіоматичне вираження про травмуючу дію або зраду; *his type* – характеристика певного «типу» людини у романтичному контексті; *figure skaters, improvising their discussions* – образне порівняння для відображення синхронності в спілкуванні; *light had been switched off* – метафора для опису психоемоційного стану після розставання; *full of these things I couldn't see them* – розмовний, потік свідомості для передачі внутрішнього аналізу; *get at me* – набридати, дратувати; *makes a face* – корчити гримасу; *really not like that* – не дуже класна; *act kind of weird around me* – дещо дивна зі мною; *you're not top of the class* – ти не найкращий у класі/групі; *come is smug* – насмішка; *bit dejected* – сумний, пригнічений; *feel drained, like a*

vessel turned out onto its rim – почувається виснажено, наче «судно перекинуте на бік»; *start laughing* – хихоче; *erupted in laughter* – заржали, вибухнули сміхом; *get so intrusive with* – надокучати, бути надмірно настирливим [Rooney 2018].

Саллі Руні використовувала аббревіатури – скорочені форми слів (*A1; Mam; deb(s); MacBook / laptop API, IDE, I'm, don't, it's, could've* [Rooney 2018]) дозволяють зробити мову коротшою і швидшою для сприйняття та розмовні конструкції та вставні слова *you know* – для залучення співрозмовника, *I mean* – уточнення або пояснення, *like* – часто для введення порівняння або вставки у промову, *I guess / maybe* – вираження сумнівів і невпевненості, *actually / just / kind of / bit / a bit of fun / fair play* – використовуються для пом'якшення висловлювання або додання неформальності, *you know / uh / hm / whatever / and all that* заповнюють паузи в розмові, допомагають підтримувати природний темп діалогу [Rooney 2018].

Отже, аналіз молодіжного сленгу й розмовних елементів у романі дозволяє простежити, як Саллі Руні передає автентичність мовлення покоління, формує психологічну глибину персонажів та створює живий, динамічний художній світ. Таким чином, аналіз молодіжного сленгу й розмовних елементів у романі дозволяє простежити автентичність мовлення персонажів, їхні соціальні та культурні особливості, а також психологічний стан. Використання сленгу, скорочень, розмовних конструкцій і міжмовних елементів робить діалоги природними, наближеними до живої мови, а синтаксичні прийоми – потік свідомості, відсутність розділових знаків і перетікання перспектив – підсилюють ефект щирості та психологічної достовірності. Завдяки цьому читач може глибше зрозуміти внутрішній світ героїв, їхні емоції та взаємодію, а також соціальні відмінності та поколінневі особливості, які формують контекст сучасної молодіжної культури.

РОЗДІЛ 3

СТРАТЕГІЇ ТА ПРИЙОМИ ПЕРЕКЛАДУ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ РОМАНУ

У третьому розділі досліджується, яким чином український переклад роману Саллі Руні «Normal People» передає молодіжний сленг та розмовні елементи. Особлива увага приділяється застосуванню різних перекладацьких стратегій, їхньому впливу на адекватність та стилістичну відповідність тексту, а також труднощам перекладу культурно-маркованих слів і виразів, характерних для мовлення молоді.

При вивченні перекладацьких трансформацій важливо аналізувати конкретні приклади з тексту, адже саме контекст визначає вибір прийомів. Переклад тісно пов'язаний зі стилем, жанром, культурними та комунікативними особливостями твору. Для точного аналізу слід враховувати тематику, цільову аудиторію, авторський стиль, історико-культурний контекст та функцію тексту. Це допомагає оцінити адекватність перекладу та зрозуміти механізми міжкультурної комунікації.

3.1. Перекладацькі рішення при відтворенні розмовних елементів

Переклад розмовних одиниць та сленгу передбачає врахування комунікативної функції, стилістичного забарвлення та соціокультурного контексту. Для цього застосовуються такі стратегії: адаптація – заміна сленгового виразу на еквівалент у мові перекладу, який передає подібний ефект; калькування – буквальный переклад фраз або ідіом; транскрипція – передача звучання іншомовного слова без перекладу; компенсація та парафразування – передача сенсу через додаткові слова або перефразування.

Вибір стратегії залежить від контексту, функції сленгового виразу та очікуваного сприйняття українського читача. Перекладачка Анастасія Коник

[Руні 2020] використовує відповідні українські сленгові вирази або неформальні слова, щоб зберегти автентичність мови персонажів: «*He feels his ears get hot. She's probably just being glib and not suggestive, but if she is being suggestive it's only to degrade him by association, since she is considered an object of disgust*» [Rooney 2018, p. 9] – «Він відчуває, як йому палають вуха. Вона, ймовірно, просто балакає й ні на що не натякає, але якщо й натякає, то лише щоб принизити його, оскільки її всі недолюблюють» [Руні 2020, с. 10]. Словникове значення *glib* (легковажний, поверхневий, балакучий, несерйозний) у перекладі набуває значення «просто балакає». При перекладі Анастасія Коник обрала більш природне українське «балакає», що передає легкість і поверхневість висловлювань. При перекладі збережено неформальний тон, властивий англійському оригіналу. Словникове значення *suggestive* (натякаючий, підказуючий, часто в сексуальному або іронічному контексті) у перекладі вживається як «ні на що не натякає». У даному випадку використано прямий переклад із додаванням, що робить зміст природним для українського читача, при тому, що структура речення спрощена для легшого сприйняття. Словникове значення *degrade* (принижувати, знецінювати) *by association* (через асоціацію) у перекладі передано «принизити його». Анастасія Коник використала стратегію компенсації та передала головне смислове навантаження «принизити», а *by association* було інтегровано в контекст через «й лише», щоб речення звучало природно. Таким чином, було спрощено структуру без втрати значення. Словникове значення *object of disgust* (об'єкт огиди, неприязні) перекладено як «її всі недолюблюють», тому збережено негативну конотацію та соціальне значення вислову, але у більшій природній формі для українського читача.

Потік свідомості та відсутність розділових знаків передані через структуру речень: «*Oh, hey, he says. Come on in*» [Rooney 2018, p. 58] – «О, привіт, – каже він. Заходь» [Руні 2020, с. 62]. У цьому випадку Анастасія Коник передала складну структуру речення та потік думок персонажа. Словникове значення «*Oh hey*» (О, привіт) збережено при перекладі, бо

перекладачка використала адекватний український аналог, який передає привітальне і невимушене звучання. При перекладі вислову «*he says*» (він каже) відбулася перестановка слів, яка відповідає українським нормам. При перекладі вислову «*come on in*» використано природну форму запрошення, адекватну розмовному контексту. Втрачається частка *on*, але це не впливає на зміст і звучання українською.

Розмовні елементи в романі «Normal People» Саллі Руні – це скорочення, сленг, вставні слова, емоційно забарвлені репліки, які передають щирість і психологічну глибину героїв. Під час перекладу таких елементів Анастасія Коник стикалася з низкою завдань. Перекладачка зберегла природність діалогу, коли намагалася знайти українські відповідники скороченню *gonna* → «збираюся» та розмовних конструкцій *you know* → «знаєш», *I mean* → «тобто». Англійське *gonna* перекладено як «збираюся», що дозволяє передати майбутню дію, водночас зберігаючи невимушений, розмовний стиль. Хоча *gonna* є скороченою формою *going to*, буквальный переклад міг би зробити мову неприродною для українського читача. Вставні слова та парцелярні конструкції *you know* перекладено як «знаєш», а *I mean* як «тобто». Ці мовні маркери виконують функцію уточнення, звертання до співрозмовника або виділення важливої інформації, допомагають зберегти ритм і паузи. Використання таких відповідників дозволило відтворити інтонаційні особливості персонажів, їхній стиль мовлення та емоційне забарвлення висловлювань. Завдяки цьому український текст сприймається так само природно, як оригінальний англійський.

Основною метою Анастасії Коник є не буквальный точність, а збереження ефекту сприйняття тексту цільовою аудиторією. Завдяки цьому переклад діалогів роману звучить живо, динамічно та емоційно, передає характер і психологічний стан персонажів, а завдяки ретельному підбору українських відповідників для розмовних елементів, перекладачка змогла зберегти природність, ритм і невимушеність діалогів, що є критично важливим для передачі живої мови персонажів у художньому творі.

Відтворення сленгових маркерів і емоційного забарвлення ідіом та фразеологізмів *threw her under it, oncoming train*, які було перекладено через український аналог або описовий переклад, який передав емоційний стан персонажів без втрати авторського стилю. Фразеологізм *threw her under it* у перекладі означає «Підставив її» або «звинувачує її за все, що сталося». Переклад Анастасії Коник передає емоційний стан та відтінок несправедливості, що закладений в англійській фразі. При цьому збережено гру слів і неформальний характер вислову, що дозволяє передати стиль персонажа. При перекладі «*It felt like an oncoming train*» відображено так «Наче на тебе мчить потяг». Описовий переклад передав сильний емоційний ефект і відчуття невідворотності, закладене в оригінальній метафорі, без втрати авторського стилю.

Підтримання стилістичної автентичності через вставні слова та повтори типу *like, I guess, to be honest*, які перекладачка адаптувала через українські вставні слова, які передають невимушеність і ритм розмови «типу», «так би мовити», «чесно кажучи»: «*Oh god, said Lorraine. I don't even think I want to know*» [Rooney 2018, p. 45] – «*О боже, сказала Лорейн. Я навіть не думаю, що хочу знати*» [Руні 2020, с. 47]. В оригіналі такі конструкції *like, I guess, to be honest* створюють невимушений розмовний стиль і ритм мовлення. У перекладі їх адаптовано через українські вставні слова *типу, так би мовити, чесно кажучи*, що виконують аналогічну функцію, передаючи невимушеність, персональний погляд та підтримують живий ритм діалогу, характерний для оригіналу.

Буквальний переклад, спрямований на забезпечення природного сприйняття тексту українською мовою просліджуємо в прикладі: «*He remembers calling Lorraine after the announcements and she was just quiet on the phone, shocked, and then she murmured: Oh my god, Jesus Christ*» [Rooney 2018, p. 123] – «*Він пам'ятає, як зателефонував Лоррейн після оголошень, і вона просто мовчала в телефон, шокована, а потім пробурмотіла: О Боже мій, Ісусе Христе*» [Руні 2020, с. 131]. Переклад *after the announcements* «після

оголошень» повністю зберігає хронологічну послідовність, *murmured* «пробурмотіла» добре передає нюанс тихого, майже несвідомого вигуку. Вигук *Oh my god, Jesus Christ* передані як «О Боже мій, Ісусе Христе» повністю зберігають емоційну інтенсивність та релігійно-культурні конотації, що підсилюють шок і здивування.

Передача культурного контексту та поколінневих маркерів проявляється через репліки, що відображають соціокультурні особливості персонажів (*a perfect example of our shallow self-congratulatory «book culture»*), перекладаються так «ідеальний приклад нашої поверхневої, самозадоволеної «книжкової культури», щоб український читач зрозумів соціальні нюанси, характерні для молоді та освіченої групи в оригінальному тексті. Культурні та соціальні реалії можуть вимагати адаптації: «*She turned up at the party*» [Rooney 2018, p. 129] – «Вона з'явилася на вечірці» [Руні 2020, с. 132]. При перекладі вислову *turned up* використано словниковий відповідник як «з'явилася», що є природним для української мови; прямий переклад *at the party* (на вечірці) при якому збережено зміст і соціальний контекст (вечірка як типове місце для молодіжного спілкування).

Розглянемо кожну перекладацьку стратегію на прикладах. Для українського перекладу перекладачка застосовувала адаптацію, щоб зберегти ці соціокультурні нюанси (метод передавання змісту та ефекту оригіналу через відповідні для мови перекладу засоби, коли буквальний переклад неможливий або зробив би текст неприродним для читача). Завдяки заміні сленгового / розмовного виразу на український еквівалент Анастасія Коник передає схожий ефект, емоційне забарвлення або стиль спілкування: «*I don't know why I can't be like normal people*» [Rooney 2018, p. 138] – «Не знаю, чому я не можу бути, як усі» [Руні 2020, с. 145]. У даному випадку підкреслено внутрішнє відчуття відчуження персонажа. При перекладі *normal people* (як усі) є природною українською фразою, зрозумілою для читача, але перекладачка не передає частину словесного відтінку *normal*, але зберігається основна емоційна функція відчуття відчуженості та нерозуміння себе. Цей

приклад демонструє, як адаптація та збереження прагматичного значення допомагають передати психологічну характеристику персонажа, навіть якщо частково втрачається розмовна або соціокультурна нюансованість англійського вислову.

Відтворення емоційного ефекту різкої реакції передано у речені: «*She hung up on me*» [Rooney 2018, p. 17] – «Вона кинула слухавку» [Руні 2020, с. 19]. Переклад передає динаміку ситуації та емоційне забарвлення. Фразеологічний характер англійського виразу *hung up* зберігається через використання українського фразеологічного аналога «кинула слухавку».

У наступному прикладі «*Fuck's sake, he's such a prick. Is that why you're in a bad mood?*» [Rooney 2018, p. 33] – «Блін, та він же такий мудака. Тому в тебе поганий настрій?» [Руні 2020, с. 37] передано зневажливе ставлення через нецензурні слова. При перекладі *fuck's sake* «чорт забирай» Анастасія Коник обрала м'яку, емоційно-заряджену лайку «Блін», що допомагає зберегти роздратування та фрустрацію персонажа; а *he's such a prick* «та він же такий мудака», *prick* має грубе зневажливе звернення до чоловіка «мудака», яке є максимально близьким українським еквівалентом по емоційному забарвленню. Переклад успішно передає зневажливе ставлення та емоційну реакцію персонажа, а використання адаптованих лайливих слів робить текст прийнятним для українського читача без втрати експресії.

Лексика і синтаксис українського варіанту відповідають природному мовленню, не спотворюючи внутрішні переживання героїні у цьому фрагменті: «*I don't know what's wrong with me, says Marianne. I don't know why I can't be like normal people*» [Rooney 2018, p. 138] – «Не розумію, що зі мною не так, каже Маріанна. Я не знаю, чому я не можу бути як нормальні люди» [Руні 2020, с. 145]. Анастасія Коник відтворила сумніви та самокритику, а переклад успішно передає сумніви, самокритику і психологічну напруженість персонажа. Використано нейтральний літературний переклад, без спроб відтворити сленг, оскільки висловлювання емоційне, а не жаргонне. Структура речень українською трохи адаптована, розділено на дві частини, як у

вихідному тексті, але порядок слів змінено для українського сприйняття.

Переклад успішно передає основну думку про переломний період життя і вплив малих рішень у цьому прикладі: «*I think we're at that weird age where life can change a lot from small decisions*» [Rooney 2018, p. 174] «*Ми у такому віці, коли навіть дрібниці можуть змінити все*» [Руні 2020, с. 182]. Перекладачка застосувала парафразування, спрощуючи ідіоматичний вираз *weird age*, щоб український читач зрозумів сенс, не втрачаючи емоційного забарвлення. Хоча «weird» буквально означає «дивний, незвичайний», але в контексті підліткового віку передає стан «переходу, невизначеність», а вираз *life can change a lot from small decisions* «навіть дрібниці можуть змінити все» перекладено як «маленькі рішення можуть сильно впливати на життя». Переклад поєднує лексичну трансформацію, синтаксичну адаптацію та функціональну адаптацію, що дозволяє зберегти основну думку і стилістичну автентичність, передати психологічну значущість дрібних рішень у переломний період життя, що є ключовим у цьому фрагменті.

Перекладачка зберігає розмовну інтонацію та невпевненість персонажа: «*No, it's not that. It's really stupid. I just tripped or something and I have a small injury. I'm sorry to bother you about it. It's nothing. I just don't know what to do*» [Rooney 2018, p. 186] – «*Ні, справа не в цьому. Це справжня дурість. Я просто спіткнувся чи щось таке, і в мене невелика травма. Вибачте, що турбую вас цим. Нічого страшного. Я просто не знаю, що робити*» [Руні 2020, с. 201]. В українському варіанті правильно передано легкий хаос думок, короткі речення, повторення слів «просто», «я не знаю». «Ні, справа не в цьому» – точно передає заперечення *No, it's not that*, а при перекладі *It's really stupid* «Це справжня дурість» було дослівно відтворено самокритику та легке знецінення власної поведінки.

Адекватний український еквівалент, який зберігає сенс того, що люди не такі складні, як самі вважають відображено у реченні: «*People are a lot more knowable than they think they are, he adds*» [Rooney 2018, p. 191] – «*Люди набагато простіші, ніж їм здається*» [Руні 2020, с. 211]. Анастасія Коник

передає спостереження про людську природу. Переклад *knowable* буквально означає «пізнавані», «можна їх зрозуміти», *lot more knowable* «простіші». *He adds* у перекладі опущено, що робить речення більш лаконічним. В оригіналі це просто уточнення того, хто робить спостереження.

Калькування використовується для буквального перекладу фрази або ідіоми задля збереження структури оригінального вислову: «*Life is the thing you bring with you inside your own head*» [Rooney 2018, p. 118] – «*Життя – це те, що ти носиш у своїй голові*» [Руні 2020, с. 141]. При перекладі молодіжного сленгу *bring with you* використано калькування для надання природності вислову; «*I feel like I'm not really a person*» [Rooney 2018, p. 173] – «*Відчуваю, що я не зовсім людина*» [Руні 2020, с. 197]. При перекладі молодіжного сленгу *feel like* Анастасія Коник передала розмовну конструкцію.

Транскрипція використовується для передачі звучання іншомовного слова без перекладу: «*fucking hell, she said*» [Rooney 2018, p. 69] – ««*Факінг хелл*», сказала вона» [Руні 2020, с. 84]. Анастасія Коник транскрибувала англійський сленг для збереження емоційної насиченості; «*he's so hot*» – «*Він такий хот*». Анастасія Коник транскрибувала англійський сленг для передачі молодіжності.

Компенсація використана в наступних прикладах при перекладі, коли відбувалася передача сенсу через додаткові слова або пояснення, бо пряма передача неможлива: «*He pays her fuck all*» [Rooney 2018, p. 64] – «*Він їй майже нічого не платить, зовсім мало*» [Руні 2020, с. 98]. Перекладачка компенсувала вислів описом «зовсім мало», щоб зберегти емоційний ефект; «*She hung up on me*» [Rooney 2018, p. 101] – «*Вона кинула слухавку раптово, не пояснивши причини*» [Руні 2020, с. 121]. Додатково пояснюється емоційний контекст; «*I'll go. And I'll stay. And we'll be ok*» [Rooney 2018, p. 120] – «*Я піду. І залишуся. І все буде добре, як би там не було*» [Руні 2020, с. 189]. Перекладачка використовувала короткі фрази підкріплені поясненням, щоб передати оригінальність тексту.

Парафразування допомогло передати сенс через перефразування або

уточнення для більшої зрозумілості у наступних прикладах: «*I don't know what's wrong with me*» [Rooney 2018, p. 138] – «*Не розумію, що зі мною не так, не можу зрозуміти, чому поводжуся так*» [Руні 2020, с. 189]. Переклад розмовного питання *what's wrong with me* перефразоване для зрозумілості. Уточнення «не можу зрозуміти, чому поводжуся так» передає психологічний зміст вислова, робить його більш конкретним і передає саморефлексію персонажа. Перефразування, яке використала перекладачка зберігає емоційний стан, невпевненість, розгубленість і самокритику персонажа;

При перекладі *that weird age* «такому дивному віці» у репліці: «*I think we're at that weird age where life can change a lot from small decisions*» [Rooney 2018, p. 174] – «*Ми на такому дивному віці, коли навіть маленькі рішення можуть змінити життя*» [Руні 2020, с. 210] додано прикметник «дивному», щоб передати легкий відтінок незвичності, нестабільності віку, який у оригіналі підкреслює перехідний період життя. Вислів *Life can change a lot from small decisions* адаптовано перекладачкою як «навіть маленькі рішення можуть змінити життя», де «маленькі рішення» перекладано завдяки точному перекладу *small decisions*, при якому було збережено сенс важливості дрібних дій. При перекладі *can change a lot* «можуть змінити життя» перекладачка трохи узагальнено адаптувала, але сенс вислова було збережено.

У романі Саллі Руні «*Normal People*» активне використання молодіжного сленгу, розмовних конструкцій та скорочень створює живу, природну мову персонажів, яка відображає їхній психологічний стан, соціальне середовище та вікові особливості. Анастасія Коник застосовувала різні стратегії для збереження цих елементів у тексті. Адаптація дозволила передати емоційне забарвлення сленгового вислову через відповідний український еквівалент, зберігаючи природність спілкування. Калькування зберегло структуру та розмовний стиль оригіналу, що допомагає читачеві відчутти автентичність мовлення. Транскрипція застосовувалася для передачі звучання ключових слів чи виразів, особливо емоційно забарвлених сленгових слів, що підтримує атмосферу розмовності. Компенсація та парафразування

дозволили точно передати сенс і культурний контекст, коли пряма передача неможлива, при цьому зберігаючи щирість і природність спілкування. Завдяки цим стратегіям Анастасія Коник відтворила особливості мовлення героїв, їхню емоційну щирість і автентичність, доступний і зрозумілий текст, водночас зберігаючи характерну «молодіжну» атмосферу оригіналу. Бо при перекладі розмовних елементів основною метою є збереження живості, щирості та психологічної глибини діалогів, зробити їх природними для українського читача, не спотворюючи внутрішнього світу персонажів і стилю автора.

3.2. Проблеми передачі розмовних елементів у буквальному перекладі

Дослівний переклад дозволяє зберегти структуру оригіналу, але часто втрачає стилістичне забарвлення та емоційний ефект сленгу. Такий підхід ускладнює розуміння тексту українською мовою, особливо якщо мова йде про культурно-марковані одиниці або фразеологізми, які не мають прямих відповідників. Тому Анастасія Коник балансувала між точністю та природністю мови, іноді комбінуючи дослівний переклад із адаптацією або парафразуванням. Дослівний переклад, або переклад «слово в слово», дозволяє максимально зберегти структуру оригінального тексту. Проте він має низку обмежень: втрата стилістичного забарвлення, гумора або емоційного ефекту, властивого сленгу; труднощі з передачею культурно-маркованих слів, які не мають прямих аналогів в українській мові та надмірна буквальність, яка може зробити текст неприродним і ускладнити сприйняття читачем. Аналіз перекладу фрагментів роману показує, що найкращий результат досягається при гнучкому використанні різних прийомів у залежності від контексту та мовленнєвої функції героя.

Наприклад, фраза «*I don't know why I can't be like normal people*» [Rooney

2018, p. 138] при дослівному перекладі звучить як «Не знаю, чому я не можу бути як нормальні люди» [Руні 2020, с. 179]. Дослівний переклад забезпечує точність змісту і зберігає структуру речення, але при цьому легка розмовна інтонація та щирість психологічного стану персонажа сприймається дещо штучно через різницю у синтаксисі та стилістичних нормах української мови.

Текст роману читається трохи важко: «*Sometimes you need people to be perfect and they can't be and you hate them forever for not being even though it isn't their fault and it's not yours either*» [Rooney 2018, p. 182]. При дослівному перекладі «Іноді тобі потрібні люди ідеальні, а вони не можуть такими бути, і ти ненавидиш їх назавжди за те, що вони не такі, хоча це не їхня вина і не твоя теж» [Руні 2020, с. 258] збережено структуру, сенс, ритм думки передано точно. Тут перекладачка трохи спрощує структуру, прибирає надмірні повтори («назавжди», «і не твоя теж») і передає потоковий, емоційний стиль оригіналу.

У наступному прикладі Анастасія Коник зберігає точність смислу та структуру оригіналу, проте слово «інтенсивним» звучить дещо штучно та сухо для художнього тексту, оскільки в українській літературній мові зазвичай вживають більш емоційно забарвлені синоніми: «*Her eyes fill up with tears again and she closes them. Even in memory she will find this moment unbearably intense*» [Rooney 2018, p. 39] – «Її очі знову наповнюються сльозами, і вона їх закриває. Навіть у спогадах вона знайде цей момент нестерпно інтенсивним» [Руні 2020, с. 71]. Тут відбувається семантична трансформація слова *intense*, яке замінюється на «нестерпно інтенсивним», що зберігає емоційне навантаження та художню виразність.

У наступному фрагменті перекладачка передає основний зміст оригіналу, зберігаючи образну метафору, порівняння з фігуристами, які імпровізують у синхроні: «*At times he has the sensation that he and Marianne are like figure skaters, improvising their discussions so adeptly and in such perfect synchronization that it surprises them both*» [Rooney 2018, p. 78] – «Іноді він відчуває, що він і Маріанна як фігуристи, що імпровізують свої розмови так вправно і в такій ідеальній синхронності, що це дивує їх обох» [Руні 2020, с. 112]. Український

текст довгий, трохи тяжкий для сприйняття. При перекладі «*at times*» використано стандартний еквівалент «іноді», природний для української мови. Дослівний переклад фрази «*he has the sensation*» робить його більш природним «відчуває». Анастасія Коник використовує дослівний переклад метафор «*like figure skaters*» («як фігуристи») та «*improvising their discussions so adeptly*» («імпровізують свої розмови так вправно»), де точно передає значення і зберігає структуру речення.

Повтори типу «не дивно, але... не знаю» відтворюють неструктуровану розмовну мову, як в оригіналі. Інтонаційно текст звучить природно для українського діалогу: «*Are you okay? he says. I'm sorry I didn't want to do that, I just think it would be weird. I mean, not weird, but ... I don't know. I don't think it would be a good idea*» [Rooney 2018, p. 94] – «Ти в порядку?, каже він. Вибач, я не хотів цього робити, просто думаю, що це було б дивно. Тобто, не дивно, але... не знаю. Не думаю, що це гарна ідея» [Руні 2020, с. 132]. Слово *weird* передано нейтрально як *дивно*. В англійському оригіналі воно звучить більш молодіжно, майже як клеймо, у перекладі ж втрачено емоційний відтінок «чудакуватості». Переклад майже дослівний, що забезпечує змістову точність, зберігається лаконічність, але частково згладжується розмовний тон.

Анастасія Коник адаптувала текст так, щоб стиль перекладу відповідав розмовній мові молодій людині: «*You absolute freak! Alan says. Open the fucking door, I didn't do anything!*» [Rooney 2018, p. 180] – «Ти справжній виродок! каже Алан. Відчиніть кляті двері, я нічого не робив!» [Руні 2020, с. 242]. Слово *freak* у молодіжному сленгу передано із сильнішим негативним забарвленням (щось на кшталт «відбитий», «чокнутий»). Переклад успішно передає гнів, роздратування та зневажливе ставлення персонажа. Перекладачкою було використано адаптовані українські лайки.

При перекладі збережено розмовний стиль, характерний для молодіжного діалогу: «*Well, I heard Jamie was pissed off you broke up with him and he went around talking shit about you. But like, that's not even gossip, that's just how lads behave. I didn't know anyone really cared*» [Rooney 2018, p. 182] –

«Ну, я чула, що Джеймі розлютився, що ти з ним розлучилася, і він почав всюди про тебе говорити всяку нісенітницю. Але це навіть не плітки, просто так поводяться хлопці. Я не знала, що комусь це справді цікаво» [Руні 2020, с. 246]. Використання «Ну, я чула...», «просто так поводяться хлопці» передає живу усну мову. Легка адаптація лайливого *talking shit* до «всяку нісенітницю» робить текст природним для українського читача, зберігаючи зневажливий і неформальний тон. При перекладі *That's not even gossip, that's just how lads behave* «це навіть не плітки, просто так поводяться хлопці» перекладачка використала коментар про поведінку хлопців.

Український варіант «нудний» звучить нейтральніше, коли втрачається зневажливий тон у наступному прикладі: «*He's kind of lame, though*» [Rooney 2018, р. 74] – «Він трохи нудний, щоправда» [Руні 2020, с. 98]. Слово *lame* у молодіжному сленгу має відтінок «відстійний», «нікчемний». Анастасія Коник застосувала парафразування та часткову адаптацію стилю для природності української мови. Це зробило вислів легше сприйманим.

Дослівний переклад у більшості випадків передає зміст, але згладжує емоційність і розмовний колорит. У результаті українська версія звучить «чистіше» й менш «молодіжно», ніж англійський оригінал: «*You're blushing now actually, says Marianne. He closes his eyes, pushes his tongue against the roof of his mouth. He can hear Marianne laughing. Why do you have to be so harsh on people? he says. I'm not being harsh. I don't care if you're blushing, I won't tell anyone. Just because you won't tell people doesn't mean you can say whatever you want*» [Rooney 2018, р. 11] – «Ти зараз справді червонієш», каже Маріанна. Він заплющує очі, притискає язика до піднебіння. Він чує, як Маріанна сміється. Чому ти маєш бути таким суворим до людей? каже він. Я не суворий. Мені байдуже, чи червонієш ти, я нікому не скажу. Те, що ти не розповієш людям, не означає, що ти можеш говорити все, що забажаєш» [Руні 2020, с. 28]. При перекладі *You're blushing now actually* використання *actually* додає легкий неформальний, розмовний відтінок, типово для молодіжного мовлення. Питання *have to be so harsh* передає звичний стиль суперечки чи жарту між

молодими людьми, розмовна конструкція. *I don't care if you're blushing, I won't tell anyone* – прості короткі речення, типові для молодіжної усної мови, легкий захист власної позиції. Структура *doesn't mean you can...* також є характерною для розмовної, неформальної мови. Уривок не містить грубого сленгу, але має розмовну лексику і конструкції, що характерні для молодіжного мовлення. Стиль відповідає природному, неформальному діалогу між підлітками, що передає емоційність і психологічну близькість. Переклад добре передає сценічні дії, емоції та психологічний стан персонажів.

Наступне речення адаптовано перекладачкою як: «*You're all being nasty, said Lisa. What has she ever done to any of you?*» [Rooney 2018, p. 46] – «Ви всі поведіться гидко, сказала Ліза. Що вона колись з вами зробила?» [Руні 2020, с. 82]. У молодіжній англійській слово *nasty* «злі», «гидота» є близькими за значенням в українській мові. Переклад розмовний, природний, відповідний діалогу між молодими людьми. Перекладачка використала просту і лаконічну лексику, щоб підкреслити негативну реакцію.

Часто перекладачка використовувала природну розмовну мову, характерну для літературного відтворення щирої розмови між молодими людьми: «*She presses her face very hard against his chest. My dad used to hit my mum, she says. For a few seconds, which seems like an unbelievably long time, Connell says nothing. Then he says: Jesus. I'm sorry. I didn't know that*» [Rooney 2018, p. 38] – «Вона міцно притискає обличчя до його грудей. Мій тато бив мою маму, каже вона. Кілька секунд, що здається неймовірно довгим часом, Коннелл мовчить. Потім каже: Боже. Вибач. Я цього не знав...» [Руні 2020, с. 67]. Переклад точно передає емоційний стан персонажів і драматизм сцени. Вибір слова «Боже» для *Jesus* природний для української мови і передає реакцію шоку та співчуття.

При перекладі *great* «клас» у наступному фрагменті добре збережено молодіжний сленг, що вказує на використання перекладачкою стратегії адаптації, коли відбулася заміна на природний варіант цільової мови: «*She types out a message, hitting the wrong keys and deleting, retyping. At last: Be there*

soon. Instantly a reply comes: Great, see you» [Rooney 2018, p. 15] – «Вона дістає телефон із кишені, пише повідомлення, раз по раз натискаючи не ті клавіші, стираючи й набираючи знову. Нарешті готово: скоро буду. І відразу приходить відповідь: клас, побачимось» [Руні 2020, с. 31]. *Great, see you* перекладено як «клас, побачимось», де Анастасія Коник використала адаптацію, щоб відтворити позитивну реакцію та неформальний стиль, властивий англійському *great*. Перекладачка зробила функціональну заміну *great* на «клас», тому репліка зберігає невимушеність, швидкість і щирість спілкування, що є важливим для передачі характеру персонажів.

Таким чином, аналіз перекладу фрагментів роману Саллі Руні показує, що дослівний переклад забезпечує точність змісту та збереження структури оригінального тексту, проте часто втрачається емоційна насиченість, розмовна інтонація та сленговий колорит, характерний для молодіжної мови. Перекладачка застосовує комбінований підхід, поєднуючи дослівний переклад із адаптацією, парафразуванням та стилістичною компенсацією, щоб український текст залишався природним, легко сприймався читачем і передавав психологічний стан, емоції та соціокультурні особливості героїв. Таке поєднання методів дозволяє зберегти автентичність діалогів, емоційність і сленговий колорит, водночас роблячи переклад доступним і зрозумілим для українського читача, що є особливо важливим при передачі культурно-маркованих одиниць та поколіннєвих маркерів мови. У підсумку, гнучке поєднання дослівного перекладу та адаптаційних стратегій є оптимальним способом досягнення балансу між точністю, природністю та стилістичною адекватністю перекладу художнього тексту.

3.3. Труднощі перекладу культурно-маркованих слів

Культурно-марковані слова та вирази є одними з найбільш проблемних у перекладі. Основні труднощі полягають у наступному: відсутність прямих

еквівалентів – деякі сленгові слова не мають українського аналога, і перекладач змушений використовувати адаптацію, парафраз або транскрипцію; соціокультурні відтінки – слова можуть нести інформацію про вікову групу, соціальний статус, професію або історичний контекст; збереження функції та стилю – важливо не лише передати смисл, а й зберегти емоційне забарвлення, комічний ефект або інтонаційну особливість вислову.

Для подолання цих труднощів перекладач використовує: культурну адаптацію; коментар або пояснення; транскрипцію. Ці прийоми дозволяють українському читачеві зрозуміти текст, водночас відтворюючи стиль, емоційність та живу мову молодіжного середовища, характерні для роману «Normal People». Завдяки цим прийомам переклад зберігає не лише зміст, а й функцію, емоційний ефект і комічність, властиві оригінальному тексту: *mock results* – результати пробних екзаменів; *rounders* – раундерз (традиційна британська гра); *debs* – випускний бал; *public displays* – публічні прояви прихильності; *white moderates* – білі помірковані [Rooney 2018].

Однією з головних функцій роману «Normal People» є демонстрація та ознайомлення читача з ірландською культурою в описовій формі. Завдяки цьому текст роману Саллі Руні «Normal People» насичений національно специфічною лексикою, яка передає унікальні риси побуту, традицій, природи та контексту. Переклад таких слів є одним із найскладніших завдань для перекладача, оскільки він вимагає не лише точного відтворення значення, а й збереження культурного контексту та емоційного забарвлення оригіналу. У процесі перекладу важливо знайти баланс між зрозумілістю для читача та автентичністю тексту, що часто потребує застосування різноманітних перекладацьких прийомів. Особливу складність становлять слова та вирази, що несуть культурне навантаження, наприклад, молодіжний сленг, ідіоми або локальні реалії. Вони містять відсилки до соціальних норм, звичаїв, музичних чи медійних явищ, зрозумілих лише носіям культури.

Однією з основних категорій лексики, що відображає національну специфіку, є реалії. За О. Селівановою [Селіванова 1999, с. 64], реалії – це

слова чи вирази, що позначають унікальні для певної культури явища, предмети чи поняття і зазвичай не мають прямого відповідника в інших мовах. Підходи до їх перекладу різняться через різноманітність цих явищ, але більшість дослідників сходяться на думці, що найчастіше використовують транскодування або описовий та адаптований переклад із додатковими поясненнями. Труднощі перекладу культурно-маркованих слів при аналізі роману Саллі Руні «Normal People» є дуже актуальним питанням, бо поряд із молодіжним сленгом зустрічаються численні реалії ірландського контексту, специфічні культурні позначення, що не мають повних еквівалентів в українській мові.

Значну увагу авторка роману «Normal People» приділяє реаліям природним, соціально-побутовим та етнографічним, хоча окремі приклади інших типів реалій в тексті також зустрічаються. Часто через відсутність прямого чи близького еквіваленту в мові перекладу, перекладачка адаптувала реалію описово:

*School deb*s [Rooney 2018] – шкільний випускний вечір. У перекладі подається як бал випускників, хоча в ірландській культурі ця подія має інші традиції (схожі на американський Prom);

Gaelic football [Rooney 2018] – вид спорту, популярний в Ірландії. Дослівний переклад (гельський футбол) може залишити читача без розуміння суті, бо в Україні цей вид спорту маловідомий;

Estate [Rooney 2018] (житловий комплекс, район для робітничого класу) – у перекладі зводиться до «район», але втрачається соціально-культурне забарвлення (натяк на економічний статус);

Weirdo, loser, cool [Rooney 2018] – прості слова, але їх стилістичне навантаження у мовленні ірландських підлітків має інший відтінок. Український переклад сленгу «дивак», «лузер», «круто» зберігає лише частину емоційного ефекту;

The field [Rooney 2018] (шкільне поле для спорту) – спортивний майданчик / поле – контекст шкільного футболу, важливо передати ігрову

атмосферу;

Cafeteria [Rooney 2018] (шкільна їдальня) – дозволяє передати сцену спілкування учнів під час перерв.

Описовий переклад також застосовується перекладачкою при перекладі більш рідких, вузьких діалектних одиниць: *barmbrack* – «ірландський солодкий хліб із сухофруктами» – у романі, якщо герой згадує традиційну страву, переклад через опис допомагає українському читачеві зрозуміти, що це за продукт; *hurling* – «традиційна ірландська спортивна гра з м'ячем і ключкою» – замість простого транскрипту використовується опис, щоб передати специфіку культури та правила гри; *garda* – «ірландська поліція» – у тексті роману персонаж може говорити про «Garda», і прямого еквівалента в українській мові немає. Описовий переклад дозволяє зберегти сенс; *gaeltacht* – «район в Ірландії, де збереглася ірландська мова як основна» – рідкісний топонім або культурне поняття, яке перекладач пояснює через опис, щоб читач зрозумів значення (див. Табл. 3.1. Культурно-марковані слова та реалії при адаптації).

Таблиця 3.1.

Культурно-марковані слова та реалії при адаптації

Англійська реалія	Український переклад	Значення та культурний контекст
<i>A1</i>	A1	найвищий бал/оцінка
<i>grinds</i>	репетиторство / додаткові заняття	приватні уроки для підготовки до іспитів
<i>Trinity (You should apply for English in Trinity)</i>	Трініті (подати документи на англійську в Трініті)	найпрестижніший університет Ірландії
<i>leaving Cert</i>	випускні екзамени	ключовий іспит для вступу до університету в Ірландії
<i>Galway</i>	Голвей	вступає Коннелл
<i>Dublin</i>	Дублін	основне місце дії в університетський період
<i>the school lunchroom</i>	шкільна їдальня	місце дії, де відбуваються ключові соціальні події та плітки

<i>Rubber gloves</i>	гумові рукавички	елемент побуту, що вказує на робочий статус матері Коннелла
<i>school uniform</i>	шкільна форма	підкреслює соціальний статус та приналежність
<i>the girls' bathrooms</i>	дівчача вбиральня	локація у школі, де відбуваються плітки та невеликі інциденти
<i>the Communist Manifesto</i>	«Маніфест комуністичної партії»	політична реалія – читання Маріанною цього тексту підкреслює її інтелектуалізм і відчуженість

Розглянемо переклад реалій у контексті роману: «*She climbs onto the counter and grabs the open jar of chocolate spread, a spoon sticking out of it*» [Rooney 2018, p. 8] – «Вона забирається на стільницю і бере відкриту банку шоколадної пасти, з якої стирчить ложка» [Руні 2020, с. 17]. Реалія *counter* у контексті побуту є реалією кухонного простору, яка може відрізнитися від українського кухонного інтер'єру. Тут Анастасія Коник використала описовий переклад, передавши не просто слово «лічильник», а функціональну частину кухні, зрозумілу українському читачеві, зберігаючи смислову точність і побутову реалістичність сцени.

Перекладачка застосувала описовий переклад, щоб читач зрозумів зовнішній вигляд героїні: «*Rachel was sitting up on the windowsill with her legs swinging slowly back and forth, long and inky-black in opaque tights. Connell didn't meet her eye*» [Rooney 2018, p. 45] – «Рейчел сиділа на підвіконні, повільно погойдуючи туди-сюди ногами, довгими та чорнильно-чорними в непрозорих колготках. Коннелл не дивився їй в очі» [Руні 2020, с. 81]. Слово *tights* передано як «колготки», що є найбільш природним відповідником для української мови, хоча ця реалія не повністю збігається з традиційним українським шкільним одягом. Вона зберегла детальність опису кольору («чорнильно-чорними») і довжини ніг, що передає художню образність оригіналу. Дослівне відтворення конструкцій «*legs swinging slowly back and forth*» як «повільно погойдуючи туди-сюди ногами» дозволило зберегти динаміку руху та атмосферу сцени.

В українському перекладі збережено функціональне значення, що дозволяє відтворити психологічний стан героя через фізичну дію. Перекладачка використала розмовні елементи *Sorry, he says*, характерні для природного діалогу: «*Connell says nothing then. He just kneads the steering wheel with his hands. He looks down into his lap, and exhales quickly, almost like a cough. Sorry, he says. Then he starts the car*» [Rooney 2018, p. 37] – «Коннелл нічого не каже. Він постукує пальцями по керму. Він дивиться собі на коліна і швидко видихає, майже як кашель. Вибачте, каже він. Потім заводить машину» [Руні 2020, с. 69]. Слова *Sorry, he says* передано як «Вибачте, каже він», що відповідає нормам української мови та зберігає розмовний характер висловлювання. Дії героя (постукування пальцями по керму, швидкий видих) відтворюють внутрішнє напруження та невпевненість, що передає емоційну динаміку сцени. *Kneads* буквально означає «розминає», але переклад адаптовано як «постукує пальцями», що зберігає психологічний ефект і природність опису дії в українському контексті. Анастасія Коник поєднала дослівний переклад реплік із адаптацією природної розмовної мови, що дозволило зберегти реалістичність і психологічну достовірність українського тексту.

Переклад здійснено описово, чітко розкриваючи основні властивості та суть описуваних об'єктів: «*People know that Marianne lives in the white mansion with the driveway and that Connell's mother is a cleaner, but no one knows of the special relationship between these facts*» [Rooney 2018, p. 9] – «Люди знають, що Маріанна живе в білому особняку з під'їзною доріжкою, а мати Коннелла – прибиральниця, але ніхто не знає про особливий зв'язок між цими фактами» [Руні 2020, с. 17]. Переклад точно передає зміст і соціальний контекст оригіналу. *Driveway* – типова реалія, що в Україні не має прямого аналога. Тому перекладачка використала описовий переклад для передачі національно-культурного контексту та візуальної образності та точні формулювання, що дозволяють українському читачеві зрозуміти соціальні нюанси і тонку іронію авторки.

Аналіз перекладу культурно-маркованих слів у романі «Normal People» показує, що збереження автентичності та адекватності тексту потребує застосування різних стратегій: транскрипції, адаптації, калькування та пояснення. У більшості випадків перекладач успішно передає значення термінів та виразів, зберігаючи соціокультурний контекст і особливості життя героїв. Такі переклади дозволяють українському читачеві зрозуміти повсякденну, шкільну та побутову реальність персонажів, їхні взаємини та психологічні нюанси, водночас зберігаючи атмосферу оригінального тексту. Особлива увага приділяється деталям одягу, шкільним традиціям, архітектурним елементам та дрібним побутовим сценам, що робить переклад максимально природним і стилістично відповідним.

Переклад культурно-маркованих слів та реалій у романі «Normal People» є складним завданням, оскільки ці одиниці передають не лише значення, а й специфіку соціального, історичного та побутового контексту англomовної культури. У процесі перекладу важливо зберегти адекватність і стилістичну відповідність тексту, водночас забезпечивши зрозумілість для цільової аудиторії. Найчастіше для цього застосовуються такі прийоми, як описовий переклад, транскодування та адаптація, що дозволяють передати сенс, емоційне забарвлення та культурні нюанси оригіналу. Таким чином, грамотний переклад забезпечує збереження автентичності твору і дозволяє українському читачеві відчути психологічні та соціальні особливості героїв.

ВИСНОВКИ

У сучасній лінгвістиці поняття «сленг» є багатозначним, і його трактування різняться. Однак, узагальнюючи різні підходи до визначення сленгу, визначаємо його як нестандартним, розмовним, експресивно забарвленим шаром лексики, який не належить до літературної мови і не обмежується конкретними професійними групами. В англійській мові межі сленгу дуже розмиті. Його часто важко відрізнити від інших різновидів мови, таких як жаргонізми, діалектизми чи професіоналізми.

Молодіжний сленг є певним лексиконом на основі фонетики та граматики англійської мови, а його характерною рисою є мобільність, яка пояснюється зміною поколінь. Він народжувався і народжується в надрах самої англійської мови, у різних соціальних сферах та вікових групах як прагнення до стислості, виразності, іноді як протест проти набридлого або довгого слова, як бажання по-своєму назвати предмет або його властивості. У молодіжних колах, де сленготворчість особливо поширена, крім всього іншого явно виражене прагнення відокремитися від світу дорослих, «зашифрувати» свою мову. Цей пласт лексики швидко розвивається, а нові лексичні одиниці із молодіжного сленгу переходять до галузі термінології. Вони починають функціонувати в усному мовленні та у письмовій комунікації: у документах, листуванні чи віртуальних конференціях.

Загалом, молодіжний сленг включає як розмовну лексику, так і жаргонізми, проте соціальні та психологічні чинники ускладнюють його точне визначення. З лінгвістичної точки зору, сленг відрізняється від регіональних діалектів, жаргонізмів та нецензурної або вульгарної лексики, хоча й має з ними певні спільні риси. На відміну від діалектів, сленг здебільшого не обмежений географічно та формується в межах соціальних груп, об'єднаних спільною діяльністю, слугуючи засобом встановлення та підкріплення їхньої соціальної ідентичності.

Сучасний молодіжний сленг набуває все більшої популярності в

англомовних країнах, використовуючись у повсякденному спілкуванні та художній літературі. Зі зростанням суспільства, кількість носіїв молодіжного сленгу збільшується. Наприклад, студенти коледжів часто використовують його для створення свого унікального стилю, але ставлення до сленгу в суспільстві є неоднозначним. Деякі вчені вважають молодіжний сленг неприйнятним через грубий та вульгарний характер. Однак, сленг є важливим для англійської мови через характерну експресивність. А незнання сленгових виразів ускладнює розуміння літературних текстів та спілкування з носіями мови.

Сленг є мінливим явищем: він з'являється і зникає набагато швидше, ніж стандартна лексика. Цей безперервний процес оновлення лексичних одиниць включає як заміну старих термінів новими, так і додавання нових слів. Наприклад, слова *jambox*, *ghettoblaster* або *Brixonsuitcase*, які колись означали портативні касетні плеєри, які наразі не актуальні. Деякі сленгові вирази з часом втрачають свій первісний сленговий статус. У сучасному молодіжному середовищі з'являються такі слова та вирази, як *pissed off* (злий, роздратований), *loser* (лузер), *get at me* (надокучати, дратувати), які замінюють або доповнюють більш традиційні способи вираження емоцій чи оцінки людини. Також нові багатокомпонентні сленгові вирази, такі як *really not like that* (не дуже класна) чи *bit dejected* (смутий, пригнічений), активно входять у розмовну мову, надаючи їй більшої живості та емоційного забарвлення.

Молодь є основним носієм і творцем молодіжного сленгу, формуючи власний словник, що відрізняється від сленгу інших соціальних груп, підкреслюючи свою ідентичність. Молодіжний сленг та розмовні елементи у романі Саллі Руні «Normal People» відображають емоційний стан героїв, їх соціальні ролі та особистісні характеристики, а також передають живу розмовну мову та соціокультурний контекст. Використання сленгу, розмовних конструкцій, вставних слів і багатокомпонентних виразів дозволив авторці створити реалістичні і динамічні діалоги, які наближають читача до побутового середовища персонажів.

Аналіз мовлення показав, що правильне відтворення сленгових одиниць і розмовних конструкцій у перекладі зберігає емоційне забарвлення, індивідуальні риси персонажів і соціокультурний колорит, роблячи текст зрозумілим та живим для читача іншої мовної культури.

Переклад сленгу – це складне завдання, яке вимагає розуміння не лише мови, а й культурного контексту, соціальних особливостей та молодіжних субкультур. Американський молодіжний сленг відображає світогляд певних верств суспільства, що робить його переклад особливо важливим і водночас складним. Щоб передати його значення, потрібно точно розуміти зміст сленгових слів і вибирати відповідні стратегії, які збережуть їх стилістичні та емоційні відтінки: *allin, badass, balloffire, blowhard, blown out, cancel culture, cheesed-off, chicken-hearted, clout, coldfish-off, drag, fishy, leery, flex, ghosting, mingy, poorfish, pot-boiler, prettyboy, slay, woke*.

Під час дослідження велику увагу ми приділили дослідженню стратегій перекладу молодіжного сленгу, а саме калькуванню та культурному контексту, що є критично важливими, оскільки вони допомагають зберегти автентичність тексту, що перекладається. Калькування – це переклад слова чи фрази частинами, що буквально відтворює структуру вихідної одиниці. Культурний контекст дозволяє уникнути помилок і непорозумінь. Наприклад: фраза *walks down the hall* перекладається як «йде коридором», де збережено порядок слів і точний сенс дії. Також калькування застосовують у виразі *bit dejected* «трохи пригнічений», де буквально передано емоційний стан персонажа. У складніших образах, таких як *feel drained, like a vessel turned out onto its rim*, калькування допомагає відтворити метафоричний ефект оригіналу: «почувається виснаженим, наче судно перекинуте на бік», зберігаючи стилістичну та емоційну насиченість. Розуміння культурного контексту дозволяє знайти найкращі еквіваленти, які будуть зрозумілими для носіїв мови перекладу. Таким чином, ці дві стратегії перекладу зберігають зміст та стиль оригіналу молодіжного сленгу, роблячи переклад точним і зрозумілим. Перекладачі аналізують культурні алюзії, ідіоми, реалії, які не

мають прямих відповідників в іншій мові.

Переклад культурних реалій є важливим елементом адаптації тексту для іншомовного читача, оскільки вони несуть соціокультурну, історичну та побутову інформацію, специфічну для певної культури. Для їх адекватного відтворення використовуються різні стратегії: адаптація, що дозволяє знайти відповідник у мові перекладу; калькування, яке відтворює структуру та значення оригіналу; транскрипція, що передає звучання терміну; компенсація та парафразування, які допомагають пояснити реалію, коли прямий переклад неможливий.

Аналіз культурно-маркованих слів і виразів показав, що правильний вибір стратегії перекладу дозволяє зберегти комунікативну функцію, стилістичне забарвлення та соціокультурний контекст тексту, роблячи його зрозумілим і природним для читача іншої культури.

Перспективним напрямком для подальших досліджень є вивчення номінативної природи сленгізмів, дискурсивний простір їх функціонування, як і де сленгові вирази використовуються в реальному спілкуванні, в яких контекстах вони набувають своїх значень і як впливають на комунікацію.

SUMMARY

In modern linguistics, the concept of slang is polysemous, and its interpretation varies. However, by generalizing different approaches to defining slang, we characterize it as a non-standard, colloquial, and expressively colored layer of vocabulary that does not belong to the literary language and is not limited to specific professional groups. In the English language, the boundaries of slang are very blurred. It is often difficult to distinguish it from other language variations, such as jargonisms, dialectisms, or professionalisms.

Youth slang is a specific lexicon based on the phonetics and grammar of the English language, and its characteristic feature is mobility, which is explained by generational change. It was and is born within the core of the English language itself, in various social spheres and age groups, as an aspiration for conciseness, expressiveness, sometimes as a protest against a tedious or lengthy word, and as a desire to name an object or its properties in one's own way. In youth circles, where slang creation is particularly widespread, there is also a clear desire to separate from the adult world and to encrypt their language. This layer of vocabulary develops rapidly, and new lexical units from youth slang migrate to the field of terminology. They begin to function in oral speech and written communication: in documents, correspondence, or virtual conferences.

In general, youth slang includes both colloquial vocabulary and jargonisms, but social and psychological factors complicate its precise definition. From a linguistic point of view, slang differs from regional dialects, jargonisms, and unprintable or vulgar vocabulary, although it shares certain features with them. Unlike dialects, slang is mostly not geographically confined; it forms within social groups united by a common activity, serving as a means of establishing and reinforcing their social identity.

Contemporary youth slang is gaining increasing popularity in English-speaking countries, being used in daily communication and fiction. With the growth of society, the number of youth slang users is increasing. For instance, college

students often use it to create their unique style, but the attitude towards slang in society is ambiguous. Some scholars consider youth slang unacceptable due to its rough and vulgar nature. Nevertheless, slang is essential for the English language because of its characteristic expressiveness. Moreover, a lack of knowledge of slang expressions complicates the understanding of literary texts and communication with native speakers.

Slang is a volatile phenomenon: it appears and disappears much faster than standard vocabulary. This continuous process of lexical unit renewal involves both replacing old terms with new ones and adding new words. For example, the words *jambox*, *ghettoblaster*, or *Brixtonsuitcase*, which once referred to portable cassette players, are no longer relevant. Some slang expressions eventually lose their original slang status. In the modern youth environment, words and expressions such as *pissed off*, *loser*, *get at me* replacing or complementing more traditional ways of expressing emotions or assessing a person. New multi-component slang expressions like *really not like that* or *bit dejected* are also actively entering conversational speech, lending it greater vibrancy and emotional color.

Youth are the primary users and creators of youth slang, forming their own vocabulary that differs from the slang of other social groups, thereby emphasizing their identity. Youth slang and colloquial elements in Sally Rooney's novel *Normal People* reflect the characters' emotional states, their social roles, and personal characteristics, and convey a living conversational language and a sociocultural context. The use of slang, colloquial constructions, filler words, and multi-component expressions allowed the author to create realistic and dynamic dialogues that bring the reader closer to the characters' everyday environment.

The analysis of speech showed that the correct reproduction of slang units and colloquial constructions in translation preserves the emotional coloring, the individual traits of the characters, and the sociocultural flavor, making the text understandable and lively for a reader from a different linguistic culture.

Translating slang is a complex task that requires an understanding not only of the language but also of the cultural context, social peculiarities, and youth

subcultures. American youth slang reflects the worldview of certain segments of society, which makes its translation especially important and, at the same time, challenging. To convey its meaning, one must accurately understand the content of slang words and choose appropriate strategies that preserve their stylistic and emotional nuances: *allin*, *badass*, *balloffire*, *blowhard*, *blown out*, *cancel culture*, *cheesed-off*, *chicken-hearted*, *clout*, *coldfish-off*, *drag*, *fishy*, *leery*, *flex*, *ghosting*, *mingy*, *poorfish*, *pot-boiler*, *prettyboy*, *slay*, *woke*.

During the research, we paid great attention to investigating the strategies for translating youth slang, namely calque and cultural context, which are critically important as they help preserve the authenticity of the translated text. Calque is the word-for-word translation of a word or phrase, which literally reproduces the structure of the source unit. Cultural context allows avoiding errors and misunderstandings. For instance, the phrase *walks down the hall* was translated as «йде коридором», where the word order and the exact meaning of the action are preserved. Calque is also applied in the expression *bit dejected* («трохи пригнічений»), where the emotional state of the character is literally conveyed. In more complex images, such as *feel drained, like a vessel turned out onto its rim*, calque helps reproduce the metaphorical effect of the original («почувається виснаженим, наче судно перекинуте на бік»), preserving the stylistic and emotional richness. Understanding the cultural context allows finding the best equivalents that will be clear to native speakers of the target language. Thus, these two translation strategies preserve the meaning and style of the original youth slang, making the translation accurate and clear. Translators analyze cultural allusions, idioms, and realia that do not have direct equivalents in another language.

The translation of cultural realia is an essential element in adapting a text for a foreign reader, as they carry sociocultural, historical, and everyday information specific to a particular culture. Various strategies are used for their adequate reproduction: adaptation, which allows finding an equivalent in the target language; calque, which reproduces the structure and meaning of the original; transcription, which conveys the sound of the term; compensation and paraphrasing, which help

explain the realia when direct translation is impossible.

The analysis of culturally marked words and expressions showed that the correct choice of translation strategy allows preserving the communicative function, stylistic coloring, and sociocultural context of the text, making it understandable and natural for a reader from another culture.

A promising direction for further research is the study of the nominative nature of slangisms, the discursive space of their functioning – how and where slang expressions are used in real communication, in what contexts they acquire their meanings, and how they influence communication.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алесіна Н. Теорія і практика перекладу. К. : Знання, 1993. 204 с
2. Андрусак І. Англійські неологізми кінця ХХ століття як складова мовної картини світу : автореф. дис. ... канд. філол. наук. [спец.] 10.02.04 «Германські мови» / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. К., 2003. 15 с.
3. Бабич Н. Причини, наслідки і «перспективи» вульгаризації сучасного мовлення // Мова і суспільство : зб. наук. праць. Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2010. Вип. 1. С. 141–158.
4. Баран Я. Фразеологія у системі мови. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 1997. 175 с.
5. Білецька О. Стан і тенденції мовної субкультури сучасної молоді України: монографія. К. : КНЕУ, КНУКіМ, 2016. 187 с.
6. Бойко Н. Українська експресивна лексика : семантичний, лексикографічний і функціональний аспекти : монографія. Ніжин : ТОВ Аспект-Поліграф, 2005. 552 с.
7. Борис Д. Визначення сленгу у вітчизняній та зарубіжній термінологічних традиціях. URL : http://philology.knu.ua/files/library/movni_i_konceptualni/51/13.pdf (дата звернення 12.09.2025).
8. Бортничук Е. Теорія і практика перекладу. К. : Вища школа. 1981. 317 с.
9. Бузько С. Соціально маркована лексика в сучасних художніх текстах // Філологічні студії. 2011. Вип. 6. С. 553–556.
10. Василенко Ю. Сучасний український молодіжний сленг // Українська мова. Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2009. № 6. С. 77–84.
11. Верба Л. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. Вінниця : Нова книга, 2003. 208 с.
12. Вілюман В. Про способи утворення слів сленгу в сучасній англійській мові // Питання мовознавства, 1960, № 6. С. 137 – 140.

13. Воскресенська А. Вплив англіцизмів на сучасний український молодіжний сленг. URL : http://www.rusnauka.com/33_DWS.../33.../74411.doc (дата звернення 14.09.2025).

14. Глушук Н. Лінгвопрагматика сучасного англомовного сленгу : витоки, класифікаційні та семантичні ознаки. // Вісник Львівського університету. Серія : Іноземні мови, 2013. Вип. 21. С. 22–36.

15. Гонта І. Структурні й семантичні особливості композит-метафор в американському сленгу : автореф. дис... канд. філол. наук : 10.02.04. К. , 2000. 20 с.

16. Грабовий П. Український молодіжний сленг: сучасна картина світу / за ред. Ю. Мосенкіса / Академія наук вищої освіти України, Рада молодих учених. К. ; Умань : Жовтий О. О., 2010. 221 с.

17. Денисюк Л., Данілова Н. Англійський молодіжний сленг як засіб самовираження та відображення світогляду тинейджерів // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. 2014. Вип. 2. С. 205–208.

18. Жлукатенко Ю. Проблеми адекватності перекладу // Теорія і практика перекладу. Вип. 6. К. : Вища школа. 1981. С. 85–94.

19. Заводна Л. Сучасний погляд на молодіжний сленг // Нова педагогічна думка. 2014. С. 52–55.

20. Зацний Ю. Шляхи і способи збагачення сучасної розмовної лексики англійської // Нова Філологія. 2009. Вип. 34. С. 190–196.

21. Зацний Ю. Розвиток словникового складу сучасної англійської мови в 80-ті – 90-ті роки ХХ ст. К. : Київський ун-т ім. Тараса Шевченка, 1999. 409 с.

22. Зацний Ю. Розвиток словникового складу сучасної англійської мови. Запоріжжя : Вид-во Запорізького держ. ун-ту, 1998. 430 с.

23. Зацний Ю., Янков А. Нова розмовна лексика і фразеологія: англо-український словник. Вінниця : Нова Книга. 2010. 224 с.

24. Зорівчак Р. Реалія і переклад. Вид-во Львівського державного університету, 1989. 212 с.

25. Карабан В. Переклад англійської наукової і технічної літератури : Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми.

Вінниця : Нова книга, 2004. 576 с.

26. Клименко О. Поповнення словникового складу сучасної англійської мови з нелітературних підсистем : автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.04. Х. , 2000. 19 с.

27. Коваленко А. Загальний курс наукового перекладу. К. : Інкос, 2001. 346 с.

28. Кондратюк О. Молодіжний сленг як мовне явище. URL : <http://www.lj.lviv.ua/n38texts/kondratyuk.htm> (дата звернення 14.09.2025).

29. Коптілов В. Теорія і практика перекладу. К. : Либідь, 1982. 164 с.

30. Корунець І. Теорія і практика перекладу. К. : Вища школа, 1986. 174 с.

31. Мартос С. Молодіжний сленг у мовленнєвій структурі : автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 «Українська мова» / Луганський національний педагогічний університет імені Тараса Шевченка. Луганськ, 2006. 20 с.

32. Науменко Л. Функціонування молодіжного сленгу як реалії сьогодення // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Сер. : Філологічні науки. 2013. Вип. 34. С. 227–230.

33. Нестеренко Ю. Молодіжний сленг як засіб вербалізації явищ буття англійців // Держава та регіони. Сер. : Гуманітарні науки. 2016. Вип. 3–4. С. 44–47.

34. Селіванова О. Актуальні напрями сучасної лінгвістики. К. : Фітосоціоцентр, 1999. 205 с.

35. Столяр М. Функції молодіжного сленгу (на матеріалі сучасного художнього дискурсу) // Наукові записки. Сер. : Філологічні науки (мовознавство). Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. Вип. 129. С. 262–266.

36. Ткачівська М. Молодіжний сленг і його класифікації // Одеський лінгвістичний вісник, 2015. № 6. Т. 2. Одеса. С. 114–118.

37. Шовгун Н. Формування українського сленгу в мовленнєвій діяльності малих соціальних груп : автореф. дис. ... кандидата філол. наук : 10.02.01 «Українська мова» / Інститут української мови НАН України. К. , 2000. 17 с.

38. Шовкопляс Ю. Сфери походження сленгової метафори в американському варіанті англійської мови. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія». 2021. Т. 2. № 47. С. 147–150.

39. Шульжук Н. Сленг як нелітературний пласт сучасної української лексики // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Сер. : Філологічна. 2011. С. 102–112.
40. Berrey L. The American Thesaurus of Slang. NY. : Oxford University Press, 1962. 1174 p.
41. Coleman J. The Life of Slang. NY. : Oxford University Press, 2012. 352 p.
42. Cowie A. Phraseology : Theory, Analysis, and Applications. O. : Oxford University Press, 2014. 272 p.
43. Eble C. Slang and Sociability: in-Group Language Among College Students. North Carolina : University of North Carolina Press, 1996. 228 p.
44. Harmer J. The Practice of English Language Teaching. London : Longman. 1991. 296 p.
45. Hatim B., Munday J. Translation: An Advanced Resource Book. L. : Routledge, 2004. 373 p.
46. Kelly A. David Foster Wallace and the New Sincerity in American Fiction // Consider David Foster Wallace: Critical Essays / ed. by D. Hering. Los Angeles : Sideshow Media Group Press, 2010. P. 131–146.
47. Maples M. University Slang. L. : CRC Press, Taylor & Francis Group, 1950. 250 p.
48. Moran J. The Ordinary Radiance of Sally Rooney. The Guardian. 2019. URL: <https://www.theguardian.com/books/2019/apr/01/sally-rooney-normal-people-conversations-with-friends> (дата звернення: 22.11.2025).
49. Nguyen C. The Sally Rooney Phenomenon: Class, Politics, and the Millennial Novel. The Drift. 2021. URL: <https://www.thedriftmag.com/the-problem-of-sally-rooney/> (дата звернення: 22.11.2025).
50. Partridge E. Slang To-Day and Yesterday. L. : Routledge , 1979. 562 p.
51. Partridge E. The World of Words. An Introduction to Language in General and to English and American in Particular. N.Y. : Harper, 1970. 126 p.
52. Robertson S. The Development of Modern English. N.Y. : Prentice-Hall, 1945. 571 p.

53. Sanders J. *Adaptation and Appropriation*. N.Y. : Routledge, 2006. 90 p.
54. Scarcella R. *The Tapestry of Language Learning : The Individual in the Communicative Classroom*. Oxford. Boston. 1992. 228 p.
55. Spears R. *Slang and Euphemism*. N.Y. : P.-H., 1981. XXVIII+448 p.
56. Schlobinski P., Schmid K. Alles ist eine Frage des Stils. Zur sprachlichen Kommunikation in Jugendcliquen und szenen. *Muttersprache*. 1996. №3. p. 211–225.
57. Vana J. The New Irish Neoliberalism: Class and Gender in Sally Rooney's *Normal People*. *Cultural Sociology Journal*. 2020. Vol. 14, No. 3. P. 215–232.
58. Wentworth H. *Dictionary of American Slang*. N.Y. : Crowell, 1960. XVIII+766 p.

СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ

59. Словник молодіжного сленгу : рофл, флекс, крінж та інші неологізми підлітків. URL: <https://iod.media/article/slovník-molodizhnogoslengu-rofl-flekskrinzhta-inshi-neologizmi-pidlitkiv-3018> (дата звернення 11.09.2025).
60. Словник сучасного українського сленгу / за ред. Т. Кондратюк. Харків : Фоліо, 2006. 350 с
61. Andrews G. *Dictionary of Slang and Cant Languages*. L. : Nabu Press, 2014. 896 p.
62. *American Slang* / ed. Robert L. Chapman. N. Y. : HarperCollins Publishers Inc., 2014. 273 p. URL: <https://archive.org/details/americanslang00robe> (дата звернення 15.09.2025).

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

63. Sally Rooney. *Normal People*. L. : Faber and Faber. 2018. 288 p. URL: https://pubhtml5.com/vgusw/yvgf/Normal_People_%28Sally_Rooney%29/ (дата звернення 07.10.2025).
64. *Нормальні люди [Текст] : роман / Саллі Руні; переклад з англ.*

Анастасії Коник. Львів : Видавництво Старого Лева, 2020. 312 с. URL: <https://ru.scribd.com/document/871451220/Нормальні-Люди-Саллі-Руні> (дата звернення 07.10.2025).

ДОДАТКИ
Додаток А
Глосарій молодіжного сленгу

Термін	Переклад
А	
abuse	аб'юз
abuser	аб'юзер
AF (cool AF)	максимально; дуже
allin	для втомлених
ASAP (as soon as possible)	якмога швидше
asshole	грубе звертання
В	
backbone	основа
bacon	поліцейський
badass	опис когось, хто є вражаючим або надзвичайно компетентним
bae	кохана людина
ballofire	енергійний
basic	примітивний, як у всіх
beef	конфлікт
BFF (best friends forever)	найкращі друзі назавжди
big yikes	дуже незручно
bitch	образливе слово, але іноді вживається серед друзів жартівливо
bite the bullet	стиснути зуби (витримати труднощі)
blowhard	хвалько
blown out	сп'янений наркотиком
boomers	бумери
BRB (be right back)	зараз повернусь

break a leg	ні пуху ні пера
bro	бро (друзбан)
broke	без грошей
bromance (brother + romance)	тісна, але не романтична дружба між чоловіками
brunch (breakfast + lunch)	бранч (пізній сніданок)
BTW (by the way)	до речі
bucks	бакси
bug	баг; помилка в програмі
buggy	візок для покупок
bullying	булінг
busted	застуканий на гарячому
buzz crusher (killjoy)	зануда
buzzkill / boring person	душнила
С	
cancel culture	масове бойкотування
cap	брехня
car-ride	тачка
check-in	зачекінитися (відмітитись)
cheesed-off	дратівливий
chicken-hearted	боягузливий
chill	розслабитися; релаксувати
chizzil	влаштувати вечірку
chortle (chuckle + snort)	хихотіти
chum	друг; компаньон
clean slate	почати з нуля
clout	популярність
coldfish-off	дратівливий
cool	вираження захоплення або схвалення

cool down	охолонути
couch potato	ледар; домосід
crap	лайка для чогось поганого
crash	крашнутися (залишитися у когось переночувати)
creek	стрім
creepy	кріповий
crestfallen	засмучений
crew – one’s circle of friends	коло друзів
cringe	крінж (відчуття незручності)
crook the elbow	пити
crush	симпатія; об’єкт закоханості
D	
damn	для емоційного підкреслення
default user	гіпотетичний користувач
DM (direct message)	дірект (особисте повідомлення)
dope, gong	наркотики
dough	гроші
drag	набридливий
drip	дріп (шмотки)
due diligence	комплексна перевірка
dunno (don’t know)	не знаю
F	
face off	протистояння
facepalm	жест, коли людина закриває обличчя долонею, виражаючи сором
fellow	товариш, приятель
filter	фільтр (ефект у соцмережах для фото/відео)
fire	круто; класно

firewall	файрвол (програмний захист)
fishy	підозрілий
five-finger discount	вкрасти (крадіжка в магазині)
fixin' to	збиратися
flex	вихвалятися
FOMO (fear of missing out)	страх пропустити важливу подію чи тренд
freebie	халява (легке завдання)
frenemy (friend + enemy)	друго-ворог (людина, яка одночасно є другом і ворогом)
fresh	новий
FTW (for the win)	для перемоги; заради успіху
fuck	груба лайка; сильні емоції
FYI (for your information)	до вашого відома
FYP (for you page)	стрічка рекомендацій (у TikTok)
G	
G.O.A.T. (greatest of all time)	найкращий за всі часи
get a life	займися своїм життям
ghost	зникнути без сліду
ghosting	гостінг (ігнорування)
glamping (glamorous + camping)	глемпінг (комфортний кемпінг)
glow up	разюче позитивне перетворення зовнішності чи стилю життя
gonna (going to)	збираюся
googling	гуглити (шукати щось в Google)
gotcha (I got you)	я зрозумів
grub	їжа
H	

hang out	тусити
hangout	хенгаут (тусовка; зустріч з друзями)
hangry (hungry + angry)	злий від голоду
hashtag	хештег (ключове слово для пошуку й трендів)
hassle someone	дістати
high five	жест, що виражає радість чи згоду
high-rez	технічно грамотна людина
highkey excited	відкрито в захваті
hoagie	сендвіч
hooch	спиртне
hophead	наркоман
hot potato	гаряча тема (актуальне, суперечливе питання)
hot take	гарячий тейк (сміливе твердження)
hype	хайп (галас; підвищений інтерес)
I	
ICYMI (in case you missed it)	на випадок, якщо пропустив
IDGAF (I don't give a f**)	мені байдуже; плювати
IDK (I don't know)	я не знаю
ILY (I love you)	я тебе люблю
IMO (in my opinion)	на мою думку; на мою скромну думку
impact	впливати
infotainment (information + entertainment)	інфотейнмент (розважально-інформаційна програма)
F	
fruit i looser	валянок і дурень
J	
jeopardy	небезпека

jimmies	посипка для морозива
К	
kill (make fun of)	підсміюватися
kill two birds with one stone	досягти двох цілей одночасно
kinda (kind of)	типу
L	
lamer	безнадійно неосвічений користувач
leery	хитрий
lemme know (let me know)	дай мені знати
like	лайк (позначка схвалення в соцмережах)
lit	неймовірний; запальний
LOL (laughing out loud)	дуже смішно
lowkey	приховане/явне вираження емоцій чи думок
lowkey like it	трохи подобається, але мовчу
М	
main character	відчуття, ніби ти головний герой у власному фільмі чи житті
mansplain (man + explain)	навчати по-чоловічому
meme	мем (жарт, картинка або культурний символ, що поширюється в інтернеті)
mingy	жадібний
my bad	моя вина
N	
naïve user	користувач із дуже невеликим досвідом роботи
nerd	ботан; заучка
netflix and chill	погуляти і потусити
NSFW (not safe for work)	матеріали для дорослих
no cap	без брехні

no offense	без образи
no sweat	без проблем; не проблема
O	
OMG (oh my God)	о мій Боже
OOTD (outfit of the day)	образ дня
OTP (one true pairing)	ідеальна пара в фан-культурі
outfit	аутфіт (образ; одяг)
P	
party	тусовка
piece of cake	простіше простого (щось дуже легке)
poorfish	простофіля
pop	газировка
pot-boiler	алтурник
prettyboy	хвалько
R	
RN (right now)	зараз
rookie	новачок
roommate	руммейт (сусід по кімнаті)
rush	кайф
S	
salty	ображений; злий
savage	круто; безкомпромісно; жорстко
screenshot	скрин
screwed	потрапити в халепу
selfie	селфі
ship (relationship)	шиперити (підтримувати чи «поєднувати» когось у парі)
shit	вираження здивування або роздратування
shook	здивований; вражений

sick	крутий
simp	сімп (людина, що занадто догоджає комусь, у кого закохана)
slay	успішно виглядати або діяти
SMH (shaking my head)	хитати головою, виражаючи незгоду чи здивування
smokey treat	марихуана
snack	снєк (жартівливо про привабливу людину)
sneakers	снікери (кросівки як елемент молодіжної культури)
sod	газон
sorta (sort of)	начебто
spam / flood	флуд
spill the beans	викласти таємницю
spoiler	спойлер
squad	сквад (тусівка; компанія друзів)
stan	станити (бути фанатом когось)
stream	стрім (пряма онлайн-трансляція)
streamer	стрімер (людина, що веде онлайн-трансляції)
superuser	адмін
sus	підозрілий
swag	сваг (стиль; впевненість)
Т	
TBH (to be honest)	чесно кажучи
TBT (throwback thursday)	спогади четверга
tea	плітки
throw shade	приховано образити
time killer	вбивця часу (те, що марнує час).
to be a fall guy	козел відпущення

to be a stool pigeon	бути стукачем (доносити)
to be in cahoots with	бути в змові
to be in the same boat	бути в однаковій ситуації
to be in the slammer	сидіти в тюрмі
to be on a roll	бути на коні
to be on cloud nine	бути на сьомому небі (відчувати щастя)
to be on the lam	утікати (переховуватися від поліції)
to be on the take	отримувати хабар
to chinwag	базарити (розмовляти)
to confront	наїхати
to crash at someone's place	вписатись
to debug	дебажити (шукати та виправляти помилки)
to do time	відбувати покарання
to feel blue	відчувати смуток
to flex	флексити
to get it	шарити
to get the ball rolling	запустити процес
to go viral	завіруситися (стати дуже популярним)
to ghost / to ignore	морозитись
to hang out	тусити (проводити час у компанії)
to have a crush	закохатися
to hide	темнити
to hit the nail on the head	влучити в яблучко (сказати щось точно)
to lag	лагати
to make sense	логічно
to pull a fast one	обдурити
to run with an idea	розвивати ідею
to throw shade	кинути тінь (публічно образити когось)
to trigger	тригерити

to troll	тролити
top	топчик
toxic	токсичний
U	
uncool	зашквар
unfollow	анфол (відписатися від когось у соцмережах)
V	
vibe	вайб (атмосфера; настрої)
virtual friend	віртуальний друг
vlogging (video + blogging)	відеоблогінг
W	
wanna (want to)	хочу
what's up?	як справи
wicked	дуже; сильно
wino	алкоголік
woke	усвідомлений у соціальних питаннях
woke	обізнаний, свідомий
Y	
y'all (you all)	ви всі
yeet	емоційне вигукування, кидати
yep	ага
YOLO (you only live once)	лови момент
yonder	там; он там

Додаток Б.

Глосарій молодіжного сленгу з роману Саллі Руні «Normal People»

Сленг		Розмовні елементи	
<i>a bit of fun</i>	прикол	<i>Mam</i>	Мама
<i>a mental illness</i>	чокнута (проблеми з головою)	<i>through his eyes into the back of his head</i>	крізь очі прямо в голову
<i>a mint-coloured spine</i>	корінець кольору м'яти	<i>to mess with people</i>	знущатися над людьми
<i>a scoffing laugh</i>	глузування	<i>Oh, it's fantastic</i>	О, це фантастично
<i>a sound enough guy</i>	прикольний чувак	<i>Uh, he says. Yeah, thanks</i>	Е, каже він. Ага, дякую
<i>a worthless person</i>	нікчема	<i>Weird, which is reassuring</i>	Дивно, що втішає
<i>AI</i>	зачетно (відмінно)	<i>twists the spoon around inside the jar</i>	вишкрябує ложкою дно банки
<i>act kind of weird around me</i>	забавна (дивна)	<i>You're blushing now actually</i>	червоніти
<i>actually laughing at that</i>	ржу, аж падаю	<i>Yeah, that's good. Thank God</i>	Так, це добре. Дякувати Богу
<i>actually murder</i>	приб'ю	<i>freckled</i>	веснянки
<i>apron</i>	фартух	<i>peeling off</i>	стягує з рук
<i>be on the phone</i>	тріпаться (балакати)	<i>Come on</i>	Давай, заходь
<i>bisexual</i>	бісексуалки	<i>slipped in</i>	послизнулася
<i>bit dejected</i>	смутий	<i>Not really</i>	не дуже
<i>bragging</i>	хвастощі	<i>Right</i>	Ага
<i>but fucked-up showing these to people, isn't it?</i>	але ж це по-дебільному, показувати це людям, чи не так?	<i>Good to know</i>	Добре знати
<i>caught in traffic</i>	застряг	<i>be sick</i>	тужити
<i>checks the mirror</i>	лупати (зирає в дзеркало)	<i>What's 'we'?</i>	Що таке 'ми'?
<i>chips</i>	чипси	<i>pulling out of his</i>	видираючись з

		<i>grasp</i>	його обіймів
<i>clean mug</i>	горнятко	<i>consumed by a sense</i>	гнітить почуття
<i>come is smug</i>	насмішка	<i>not hugely gone on</i>	не дуже в захваті від
<i>come then just from touching her like that</i>	кінчити від доторку	<i>Yes what?</i>	Що так?
<i>cursors blinking</i>	блимкотливі курсори	<i>placate him</i>	втихомирить
<i>cute couple</i>	кайфова пара (мила пара)	<i>feel drained, like a vessel turned out onto its rim</i>	почувається, наче судно, перекинуте на бік
<i>does she fancy you?</i>	запала на тебе	<i>You're not having an affair with her, are you?</i>	мати роман
<i>don't feel bad</i>	не гони (забий), не стресуй	<i>his ears still feel very hot</i>	його вуха досі палають
<i>dressing table</i>	деск для макіяжу, б'юті столик (туалетний столик)	<i>rubs at his neck</i>	потирає шию
<i>drop home</i>	кинути до хати (підкинути додому)	<i>Yeah, it'll do, thanks</i>	Ага, підійде, дякую
<i>drunkly</i>	п'яно	<i>What the fuck did you do that for?</i>	Якого біса / Навіщо, чорт забирай, ти це зробила?
<i>erupted in laughter</i>	заржали, вибухнули сміхом	<i>That's not an excuse.</i>	це не виправдання
<i>exclusive</i>	не гуляка (моногамний)	<i>staring at</i>	витріщатися
<i>feel ignorant</i>	тупий, ламер (неук)	<i>to get you a drink</i>	пригостити випивкою
<i>feel stupid</i>	дурепа, тупиця	<i>Can I get you a drink?</i>	Можна тобі щось випити?
<i>flathested</i>	пласка дошка, пласкогруда	<i>Yeah</i>	Ага
<i>flirtatious</i>	шльондрик (кокетлива)	<i>harsh</i>	грубо

<i>frowning</i>	нахмуритись	<i>No, yeah. It's really nice actually</i>	Ні, ага. Насправді дуже гарно
<i>fucked anyway</i>	шняга, лайно	<i>let things happen</i>	пускати речі на самоплив
<i>fucked-up</i>	жесть, жахливо	<i>toothy grin</i>	широка усмішка
<i>gaff</i>	чілова зона (хата, помешкання)	<i>Suit yourself</i>	Роби як знаєш; як хочеш
<i>gesture of submission</i>	зависнути (мовчанка)	<i>grabs her by the upper arm</i>	хапати
<i>get at me</i>	парити мозок, дратувати	<i>looks up</i>	зводить погляд
<i>get so intrusive with</i>	задовбувати, набридати	<i>I know. It's classic me, I came to college and got pretty</i>	Знаю. Це класична я, прийшла до коледжу і погарнішала
<i>get very deep inside her</i>	глибоко в ній	<i>for coffee</i>	«на каву»
<i>gets really drunk</i>	нажерся	<i>Hm</i>	виражає роздуми або сумнів
<i>getting into</i>	встрявати	<i>carrying me around</i>	носити на руках
<i>give it a go</i>	замутити, спробувати щось	<i>yong people these day</i>	ну й молодь пішла
<i>glances at the door</i>	шпіонити, зиркати	<i>hilarious to me</i>	вмираю зі сміху
<i>go crying to Mam</i>	віддуєшся перед мамою (поплачишся мамочці)	<i>tugs her back</i>	відсмикувати
<i>grinds</i>	приват (приватні уроки)	<i>Good to go?</i>	Ти готовий?
<i>hang out</i>	зависати	<i>make herself come</i>	оргазм
<i>hang out for a bit</i>	позависати, потусити	<i>cheers</i>	будьмо
<i>hanging his head</i>	підтихло, похнюплено	<i>Are you bragging?</i>	вихвалитися
<i>high out of your mind</i>	накурена	<i>that's all</i>	ось і все
<i>hook up</i>	тусити, мати випадкові стосунки	<i>splashing</i>	плюскатися

<i>hung out much during school hours</i>	валялися на парах, зависали під час уроків, тусувалися під час занять	<i>look together</i>	виглядати як пара
<i>I was kind of worried... and all that</i>	Я, типу, хвилювався... і все таке (короче)	<i>get up in an uproar</i>	підняти галас
<i>I've gotten awfully fucking gay</i>	Я став страшенно кришанутий / задротнувся / шалено в стресі	<i>by the way</i>	до речі
<i>idly</i>	тупо	<i>What was the story there?</i>	Що там була за історія?
<i>insane</i>	шняга, бред, маячня	<i>frown on</i>	забракувати
<i>intruder</i>	паритися, липнути, нав'язуватися	<i>Get warm in mouth before swallowing</i>	зігріває в роті, перш ніж ковтнути
<i>It's crazy</i>	Це жесьть / піпець /треш / божевілля	<i>pretty nice, to be honest</i>	досить милий, якщо чесно
<i>jerk away</i>	відсахнутися	<i>screaming under the earth</i>	волати під землею
<i>Jesus</i>	лишенько	<i>give him a playful little shove</i>	легенько штовхнула його
<i>joke</i>	шняга, фігня, дурниця	<i>fair play</i>	добре зроблено
<i>kicked a crushed can</i>	лупанути по банці, копнути зіжмакану банку	<i>inky-black</i>	чорнильно-чорні
<i>lads</i>	пацани, чуваки, братики, хлопці	<i>call him back now</i>	передзвони йому зараз
<i>laughing</i>	ржач, кек	<i>a big sow</i>	ціле шоу
<i>lick the spoon</i>	ліпить ложку, облизує ложку	<i>They're just come back...</i>	тільки-но повернулися
<i>like he fucking cares</i>	Наче йому, бл*, не байдуже / капец, не пох / реально пофіг	<i>mimics her face</i>	передражнює
<i>lip balm</i>	губка, бальзамчик, бальзам для губ	<i>offend him</i>	зачіпати
<i>look around at him</i>	пилять очима, витріщаються	<i>man in their twenties</i>	молодики

<i>looking up at the light fixtures</i>	втупився в лампу	<i>clapping noise on the tiles</i>	ляскають по плитці
<i>looks frankly at her breasts</i>	витріщатися на груди	<i>and all that</i>	і все таке
<i>loser</i>	лузер	<i>suit yourself</i>	роби як знаєш; як хочеш
<i>low-cut</i>	глибока посадка, супервиріз (глибокий виріз)	<i>to chatter</i>	цокотіти зуби
<i>MacBook</i>	мак	<i>Well, there you go</i>	Ну, ось так
<i>make a facial expression</i>	робити пики	<i>got all cocky and loud</i>	задер носа і став галасливим
<i>makes a face</i>	мімічити, корчити гримасу	<i>head on</i>	То що, поїхали?
<i>making progress</i>	прогресуєш	<i>Your boyfriend's a Holocaust denier</i>	Твій хлопець заперечує Голокост.
<i>matter-of-factly</i>	по факту, діловито, сухо	<i>Can I just ask something?</i>	щас
<i>mentally deranged</i>	чокнута, шиза, неадекватна, хвора на голову	<i>walks down the hall</i>	минає коридор
<i>miserable face</i>	печалька, жалюгідне обличчя	<i>make a big deal</i>	робити з мухи слона
<i>mock results</i>	результати пробників	<i>gigs the toe of his shoe into a groove between the tiles</i>	кипирсає носаконм щілину між плитками
<i>nasty</i>	відстійні, гадські	<i>Well, yeah</i>	Ага
<i>No. Why would I be?</i>	Ні. З чого б це?	<i>to indulge an attraction to someone</i>	захопитися кимось
<i>not hugely gone on</i>	не в кайф, не фанат, не зацінів, не дуже в захваті від	<i>shrugged</i>	знижав плечима
<i>open-relationship</i>	вільні стосунки, немоногамні стосунки	<i>feeling silly</i>	доволі дурною
<i>passed it over</i>	перекидає, кидає, перепасовує	<i>you guys</i>	ви, хлопці/дівчата

<i>perverse desire</i>	похотливо, трешово, збоченим бажанням	<i>back in a second</i>	за секунду повернуся
<i>pissed off</i>	зашкварений, в люті	<i>house was busy</i>	стояла метушня
<i>prying into life</i>	паритися чужими справами	<i>out for a walk</i>	прогулятися
<i>public displays</i>	показушне кохання	<i>mouth was dry</i>	пересохло в роті
<i>really not like that</i>	так собі, шарко (не дуже класна)	<i>shrugged</i>	знизати плечима
<i>remix</i>	перделка, крутий мікс, ремікс	<i>breath on her ear</i>	подих лоскоче її вухо
<i>rolled his eyes</i>	закотив очі	<i>fucks sake</i>	чорт забирай
<i>rounders</i>	чуваки, пацани, раундерзи	<i>jaw tighten</i>	зціпила зуби
<i>scrub up well</i>	окей, таке собі, нічого так	<i>jump at the idea</i>	з ентузіазмом прийняти ідею
<i>slips out through the patio door</i>	проскакує, прослизав	<i>debs</i>	випускний бал
<i>snob</i>	забіяка, пафосний чувак, сноб	<i>no bother</i>	без проблем
<i>spritzer</i>	шорлс	<i>wet sound of lips parting</i>	плямкання губ
<i>start laughing</i>	хихоче	<i>I haven't heard that one in a while.</i>	Давно такого не чула.
<i>That's cool</i>	кайфово, топчик, супер, офігенно	<i>sleeping with her</i>	мати інтимні стосунки з нею
<i>to gossip</i>	розганяти чутки, пліткувати	<i>pissed off with</i>	бісишся
<i>to pick up his hand</i>	смоктати пальці	<i>there the last day</i>	на днях
<i>ugly grin</i>	крива посмішка, страшнюча усмішка, жесьть (потворна посмішка)	<i>carried the secret around</i>	носив свій секрет
<i>used to a bit</i>	колись тусувався, вчашав	завжди раніше	битись об заклад
<i>washing</i>	пралька, стиралка	<i>leaned against the</i>	спертися до

<i>machine</i>		<i>countertop</i>	стільніці
<i>weird-looking girls</i>	чіки, чікси, дивачки	<i>boys arive</i>	ввалюються хлопці
<i>went on to tell</i>	спалити таємницю, розкрити всі карти	<i>whatever</i>	байдуже, як завгодно
<i>wet mouth</i>	мокрый ротик, слизький рот	<i>shoes</i>	мешти
<i>What the fuck did you do that for?</i>	Якого біса/Нахера ти це зробила?	<i>having fun</i>	розважатися
<i>whispering</i>	болтати тихо	<i>Do you want to head on?</i>	Підемо далі?
<i>you want to fuck me</i>	Ти хочеш мене порвати?		
<i>you're not top of the class...</i>	ти не топчик у класі / групі		